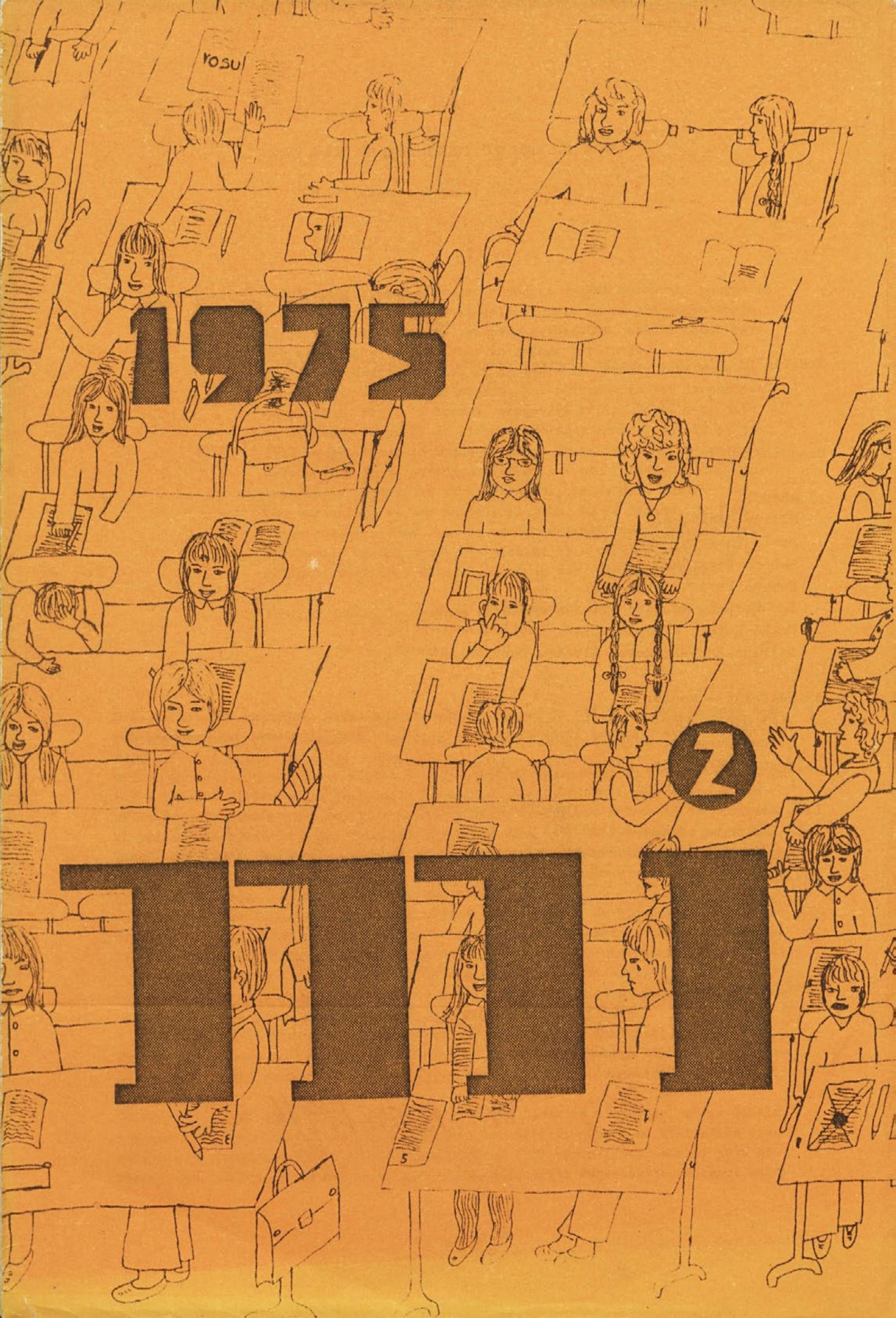

1975

2

TITI

Glasilo MI izdaja skupnost učencev osnovne šole heroja Grajzerja Tržič.

Uredniški odbor

a) učenci:

Oliver Ogris, 6.a
Boris Tomazin, 6.b
Sabina Zagoršek, 7.a
Romana Praust, 7.b
Ida Keršič, Igor Rupar, Nataša Šavs, 8.a
Metka Novak, Marjeta Rotar, Boštjan Zadražnik, 8.b
Belkisa Brnjak, Zoran Klemše, Boštjan Patarič, 8. c

b) učitelji - mentorji

Miki Grjol, Marija Petek, Angelca Selišnik - družbenopolitični del
Milena Murovec, Jelka Primožič, Marina Slatnar - doživljajsko literarni del
Francka Krabonja, Andrej Puhar, Silvo Žnideršič - družabni kotiček

Likovna oprema: akademski kipar Vinko Ribnikar

Tehnično delo: Jelka Primožič

Tiskarna: Delavska univerza Kranj

Naklada: 650 izvodov

Tržič, v maju 1975

Int.: 13 505 / 1976

NOBEN NAROD NE MORE UMRETI, ČE TEGA SAM NOČE

(Ob trideseti obletnici osvoboditve)

Bodoči rodovi nam nalagajo dolžnost, da kot sodobniki podamo in obdržimo zanje, ki bodo iz daljave zrl na to gigantsko borbo, ki je tako odločilna za vso našo prihodnost, podobe naših borcev za svobodo, naših žrtev in našega trpljenja.

Nas pa osvobodilna borba, ki je izšla iz naroda, zadolžuje za danes in za vso našo bodočnost, kot očitvidca in kot izpovedovalce narodnih misli in čustev, njegovega trpljenja in muk. Bili bi nevredni časa, ki ga živimo, nevredni naroda, ki nas je rodil, če ne bi vse to bogastvo snovi in motivov, ki nam ga nudi osvobodilna borba naroda, ne zbudila v nas resnično močnih notranjih pretresov, ki so ustvarjalni, in ne dali narodu tega, kar upravičeno od nas pričakuje. Doba, ki jo živimo, je tako silen prelom z vsem, kar je narod do sedaj doživljal, je tako spremenila narodu obraz, da strmimo in z zanosom zrejo v prihodnost. Pred nami vstaja svetel in nov, junaški človek.

Božidar Jakac, I. kongres kulturnih delavcev v partizanih, 1944

Malo narodov je v Evropi, katerih nacionalni obstanek je bil izpostavljen tako težkim zgodovinskim izkušnjam, kot so bili prav jugoslovanski narodi v drugi svetovni vojni.

Hitler je tudi Jugoslavijo vključil v svoje zavojevalne načrte in nagovoril Cvetkovič - Mačkovo vlado, da je pristopila k trojnemu paktu. Ljudske množice se s tem pristopom niso stringale, ker bi tako Jugoslavija prišla pod politični in strateški vpliv Hitlerjeve Nemčije. Pred štiriintridesetimi leti so Jugoslavijo napadli Nemci, Italijani, Madžari in Bolgari. Z razkosanjem naše domovine so za vedno nameravali uničiti naše narode. Nemška poročila so opravičevala v svetu napad na Jugoslavijo z lažjo, da je pri nas zatirana nemška manjšina.

Okupatorji so vkorakali v našo deželo. Njihov glavni namen je bil potujčiti in uničiti narode. Štajersko in Gorenjsko so hoteli čim prej ponemčiti, zato so preganjali izobražence in politične voditelje v Srbijo, prepovedali slovenski jezik v besedi in pisavi. Kazalo je, da je naš narod zapisan narodnostni smrti.

Noben narod ne more umreti, če tega sam noče! Ljudske množice so pod vodstvom Komunistične partije junaško odgovorile z oboroženo vstajo leta 1941.

V Sloveniji, ki je bila strankarsko sprta, je dalo vodstvo Komunistične partije Jugoslavije pobudo za ustanovitev Osvobodilne fronte slovenskega naroda. V tej zvezi je našel narod enotno pot in povezavo z bratskimi jugoslovanskimi narodi v boju za osvoboditev.

Naslanjajoč se na lastne sile, je oborožena vojska ljudstva v razvoju vstaje dobila možnost za revolucionarne spremembe. Narodno osvobodilni odbori so bili klice nove oblasti. Na zasedanju AVNOJ v Jajcu leta 1943 so bili postavljeni temelji nove socialistične skupnosti enskoprvnih narodov in narodnosti Jugoslavije. Njegovi skle-

pi so pomenili zgodovinski preobrat v nadaljnjem boju in revoluciji. Vsem so dali vedeti, da ne bo vrnitve na staro.

Ljudje so spoznali pravo pot odporiškega gibanja. Vedno več jih je odhajalo med partizane in se borili za svobodo. Boj je bil težak, neenakopraven, imeli smo mnogo žrtev. Ljudje niso odnehali. Bili so sposobni največjih dejanj, samoodpovedi, tovarištva. V gozdove niso odšli samo moške. Kdo ne pozna partizanskih mater, junških partizank, nesebičnih bolničark? Kdo ne pozna mladih ljudi? Mladost, ki hoče svoje, burna, hrupna, prekipevajoča, a je znala, kadar je bilo najteže, reševati zastavljene naloge - tudi, če jih je morala plačati z življenjem.

Dan osvoboditve ni samo praznik slovenskega naroda, niti ne samo praznik jugoslovanskih narodov, temveč tudi praznik tistega dela sveta, ki se je takrat ali pozneje boril za lepše in pravičnejše življenje.

Iz vojne je izšla Jugoslavija kot zmagovalec, a bila je porušena in oropana. V kratkem času so ljudje obnovili deželo in razvili ekonomsko rast, okrepili delavski razred. Že leta 1950 so bile na pobudo tovariša Tita tovarne izročene v upravljanje delavcem, kar je dobilo ponovno potrditev v lanski ustavi. Tako uresničujemo zamisli, naj bodo vsi ljudje enakopravni, sodeloženi pri vodenju tovarn, ustanov in krajevnih skupnosti.

Naši zgodovini ni treba ničesar dodajati in ničesar odvezati. Resnico, kako drago smo plačali svobodo z najdragocenejšim, kar ima človek - z življenjem, je treba ohraniti sedanjim rodovom, in kako težko smo se prebijali v gospodarski, družbeni in politični razvoj tri desetletja po vojni. Uspeh tega boja je socialistična samoupravna Jugoslavija.

Tako kot je mladi rod sodeloval med narodnoosvobodilnim bojem in pri izgradnji naše domovine, tako bo zavzeto delal še naprej, ker v tem vidi svojo bodočnost.

Marjeta Rotar, 8.b

Bilo je pozimi med vojno. Moj oče in njegova sestra sta šla v Senično po krompir. Na cesti ob znamenju sta srečala partizane. Vprašali so ju, če sta kaj videla Nemce. Odgovorila sta jim, da sta jih videla v Križah, ko so sedeli na klopi pred svojo postojanko. Partizani so jima naročili, naj nikomur ne povesta, da sta videla partizane. Komaj sta prišla v vas, že sta zaslišala prve strele. Partizani so napadli nemški avto, v katerem so se peljali nemški oficirji; med njimi je bil tudi neki izdajalec slovenskega naroda. Morali so ga uničiti, ker je naredil že preveč gorja našim ljudem. Moj oče in njegova sestra pa sta bila v skrbeh, da se ne bosta mogla vrniti domov. Partizani pa so vse skupaj zelo hitro uredili, tako da je bila pot proti Tržiču varna.

Večkrat mi oče pripoveduje, kako lepo je bilo srečati partizane. Vedno pa se je bal srečati Nemce ali belogardiste, ker so mnogokrat mučili in ubijali poštene ljudi in otroke brez vzroka.

Anči Markič, 3.a

11. maja 1945. leta se je zgodilo to, kar mi je pripovedoval moj oče. Tistega lepega majskega dne so bile doma le še ženske in otroci. Okupator in njegovi pomagači so že jemali slovo od naše domovine.

Tistega dne popoldne je moja babica prinesla iz hiše slovensko zastavo. Takrat pa sta se izza hiše prikazala dva belogardista. Zahtevala sta, da jima pove, kakšno zastavo

ima, kakor da je ne bi poznala.

Moja babica pa jima je odgovorila: "Ali je ne poznata, saj sta Slovenca?" Eden od njiju je odgovoril: "Baba banditska, ne boš več klepetala, ampak ti bom zavezal jezik!" Z rame je snel brzostrelko in babico porinil k zidu, da bi jo ustrelil. Njegov prijatelj pa je rekel: "Če je na zastavi peterokraka zvezda, babo ubij, če je ni, je pa ne smeš!" Zvezde še ni bilo na zastavi, ampak je bila že pripravljena v kuhinji na mizi. To je babici rešilo življenje.

Marko Markič, 3.a

Tribuša je primorska vas. Tam so majhne kmetije in gozdovi. Med NOB je bilo v tem kraju veliko partizanov. Tam so bili štabi, karavle, kurirske postaje. Bilo je oktobra 1943. leta. Dan je bil pust. Ljudje so se že v jutranjih urah pripravljali na beg. Nemci so se pomikali iz Čepovana proti Tribuši. Obkolili so vas. "Joj, joj!" se je zaslišalo tarnanje parizank. Povsod so divjali Nemci, streljali in ločili partizane in civiliste. Aretirali so veliko ljudi in jih zaprli v cerkev. Veliko ljudi so pobili. Ujeli so šest živih partizanov. Dva sta bila domačina. Vse so odpeljali na pokopališče in sami so si morali izkopati jame. Ni besed, s katerimi bi lahko človek pisal o občutkih v teh nepozabnih in težkih trenutkih. Ko so si partizani izkopali grobove, so jih postrelili. Pol ure hoda od kraja tega zločina leži tiha domačija. Mati, ki je bila v skrbeh za svoje sinove, še slutila ni, kako grozna novica jo čaka. Med ubitimi na pokopališču sta bila tudi njena sinova. In kako jo je pretreslo, ko je izvedela še eno strašno novico! Tudi njen tretji sin je v tej ofenzivi padel.

Tega res ne smemo pozabiti!

Anka Rozman, 3.b

Očka mi je pripovedoval: "Bilo je konec januarja 1944. V taborišču pod Storžičem smo v opoldanskih urah lovili zimsko sonce in se poskušali vsaj malo ogreti. Naenkrat pritečejo v taborišče obveščevalci z vestjo, da nas s treh strani obkoljujejo Nemci. Naslednji hip je zaropotalo. Postavili smo se v obrambo. Vendar je bilo Nemcev preveč in smo se morali umakniti. Z mitraljezcem sva četi krila umik. Naposled pa sva se morala umakniti. Nemci so naju zasuli z bombami, tako da nama je z največjo težavo uspelo priti preko nekega grebena. Zvečer smo se preživeli našli v neki planinski koči. Dogovorili smo se, da že ponoči preiščemo najbližjo planinsko postojanko, ki je bila na Veliki Poljani. Predvidevali smo, da se tam okrog še zadržujejo Nemci. Ni jih bilo, zato smo se vrnili nazaj v staro planinsko kočo.

Zjutraj navsezgodaj smo odrinili proti staremu taborišču. Nekaj sto metrov pred starim taboriščem smo na ozki skalni stezi našli prvega mrtvega borca - Matjažka z Vetrna. Pripravili smo nosila in se pomaknili naprej. Ni trajalo dolgo in našli smo še dva mrtva tovariša - Stanka in še nekoga in potem nedaleč od njiju še štiri ustreljene borce.

Srečanje z mrtvimi soborci nas je zelo pretreslo. Kar nismo mogli verjeti, da je vse to res. Žal je bilo!

Izgubili smo dobre tovariše, s katerimi ne bomo nič več deliti niti dobrega niti zla. Zakleli smo se, da jih bomo maščevali."

Daša Tomazin, 3.b

Bila je vojna. Partizani so pripravljali sabotaže in večkrat je bila zminirana tudi kakšna železniška proga.

Nekega dne so partizani dobili sporočilo, da bo pripeljal v ponedeljek vlak strelivo za sovražnika. Partizani niso imeli nobene dobre ideje. Poslali so skupino partizanov med nemške vojake na poizvedovanje. Vsi so dobro znali nemško. Nemci so jih rade volje sprejeli in neki mlad nemški vojak jim je o tem vlaku vse zaupal in razložil. Povedal jim je, koliko je v vlaku ljudi in koliko streliva. V soboto je skupina partizanov izginila. Nihče v nemški vojski se ni menil zanje in tudi po njih ni nihče spraševal. Partizani so bili ob mraku že v taboru. Vse, kar so vedeli, so natančno razložili. Janez in Tine sta bila določena, da izvedeta to težko akcijo. V nedeljo zvečer sta odšla na pot. Ustavila sta se na griču, pod katerim je tekla železniška proga. Dolgo sta čakala, a vlaka ni bilo od nikoder. Prestrašila sta se. Tine je rekel: "Mogoče je vlak že odpeljal?" A motil se je. Kmalu sta zaslišala močan ropot. Vlak se jima je približeval. Megla jima je omogočila, da sta skočila neopazno na predzadnji vagon. Sedela sta na vrhu vagona in močno ju je zeblo. Janez pravi: "Daj, pogledaj skozi okna v vse vagone!" V vseh vagonih je bilo strelivo, le v šestem je bilo orožje in nekaj zabojev ročnih bomb. Prišla sta do lokomotive. V njej je bil strojevodja in dva pomočnika. Tine je ustrelil strojevodja in prevzel njegovo delo, saj je že iz otroških let dobro vedel, kako se upravlja lokomotiva. Še dvakrat je počilo in strojevodjeva pomočnika sta se mrtva zgrudila na tla. Tudi Tinetov oče je bil strojevodja in je večkrat vzel Tineta s sabo na vožnjo. Prav zaradi tega se je Tine v tej situaciji dobro znašel. Že kot otrok si je želel, da bi sam vozil vlak. Ta želja se mu je sedaj uresničila. Janez in Tine sta se preoblekla v nemške uniforme. Kmalu sta bila na postaji. Dva Nemca sta pregledala vagone. Vse je bilo v redu. Tine se je pogovoril s kontrolorjem in kmalu vse uredil. Janez pa je šel v dvanajsti vagon.

Peljala sta se naprej in bila kmalu pred vasjo, kjer so se začasno ustavili partizani. Tisti čas je prišel kurir in jim sporočil, da se pomika nemška kolona proti vasi in jo hoče zavzeti. Partizani niso vedeli, kaj bi storili. Tisti čas pa je pripeljal še nemški vlak in Janez je pritiskal na zasilno zavoro. Vlak se je ustavil, čeprav se ne bi smel. Partizani so se prestrašili in mislili, da so se tudi z vlakom pripeljali Nemci, a so se krepko zmotili. Iz vlaka sta prišla Tine in Janez. Mirko je takoj spoznal Tineta, saj sta bila soseda. Vsi partizani in vaščani so šli v vagone. Tine je dobil nekaj pomočnikov. Vlak, natrpan z ljudmi in strelivom, se je pričel počasi premikati. Kmalu so drveli kot veter. Pod vasjo so srečali celo kolono sovražnikov. Bili so dobro oboroženi. Nekateri so se odkrivali, saj je peljal mimo nemški vlak. Nihče ni opazil ljudi v vagonu. Nemci so odšli proti vasi, vlak pa je odbrzel proti zahodu. Kmalu se je nad vasjo valil gost dim in čuli so se strelji v prazno. Ljudje v vagonu so bili presenečeni. Nasrečni so bili, ker jim je gorel kraj, katerega so vzljubili in živeli v njem že vrsto let. Obenem pa so bili srečni, da so se pravočasno rešili. Blizu gozda se je vlak zopet ustavil. Ljudje so izstopili in se utaborili na neki jasi, ki jo je okrog in okrog obdajal gozd. V dveh dneh so vlak raztovorili.

Vlak pa je ostal na progi. Neko noč se je čulo močno trčenje. Vlak, ki je pripeljal iz nasprotne smeri in trčil v "rešitelja" - tako so ga pač partizani imenovali. Rešitelj je ležal razbit poleg proge in kmalu ga je pričela razjedati rja.

Vida Ferne, 6.b

Pred vrati je stala stara žena, zavita v črno ruto. Prišla sem bliže in jo pozdravila. Njeno nagubano lice je bilo blede, a velike črne oči so bile suhe, kot

da so iz njih iztekale zadnje solze.

"Pripoveduj mi, kako je umrla moja Mika!" je rekla in tiho sedla. Čeprav sem ji že večkrat pripovedovala to zgodbo, jo je ona hotela še enkrat slišati. To je bila njena hčerka, skojevka, ki je umrla v borbi tako mlada, komaj petnajst let je imela. Nekaj časa sem stala pred njo brez besed. Zdelo se mi je, da bi vsaka reč lahko ranila to izmučeno materinsko srce. Začela sem pripovedovati:

"Nemci so zasedli vse glavne železnice, povsod ob progah so imeli postojanke, na važnejših prehodih so zgradili bunkerje. Neki dan so Nemci gnali meščane na železniško postajo na streljanje. Prva je bila skojevka Mika, ki je ponosno korakala v objem smrti. Za njo so bili še starci, žene in otroci.

Vlak je bil že poln nemških vojakov in oficirjev. Ko so nas zagledali Nemci, smo se s tovariši pognali k vlaku. Stekli smo v zaklon. Mika ni vedela, kako bi nam pomagala. Pred njenimi očmi so zaigrale slike ubitih tovarišev, v ušesih je slišala ječanje in kričanje otrok. In odločila se je. Skočila je iz kolone in na začudenje vseh stekla k vlaku. Nemci so pograbili orožje: "Halt ... halt!" "Smrt fašizmu, svobodo narodu!" je zakričala in zagnala bombo na vlak. Vlak je eksplodiral. V tistem času je odjeknilo. Prvi strel, drugi, tretji rafal in mladinka Mika je padla, ko je izvršila svojo nalogo."

Ozrla sem se k materi, ki je kot kup pepela sedela na stolu. "Vem, kako težko vam je. Toda ne bom vas tolažila. Lahko rečem samo to: vaša Mika je dala življenje za svobodo." "Vem," je rekla s tihim glasom, "rodila sem vam borko za svobodo, a usoda je hotela, da se ni vrnila domov. Na svojo hčerko bom ponosna do groba."

Hotela je zaustaviti solze, ki so ji tekale po licu, toda ni mogla. Ostala je sama, a njeno srce dobro ve, za kaj je dala svoje najdražje.

Ajka Bešlagič, 7.b

"Rdeči cvet iz nas je vzklik in v čaši svojí boj, upor rodil."

Čez polje je vodila železnica. Nekje ob njej je bila železniška postaja, od koder so hodili v vas redki potniki. Poleg železniške postaje je imel svojo kočó železničar Jure. Bil je star, hodil je s klobukom, potisnjemim na čelo, gledal je izpod čela ostro, strogo, vendar ponosno. Ljudje so ga sovražili, ker je izdajal partizane Nemcem, ki so tisti čas segali po naši zemlji.

Zgodilo se je 5. junija leta 1943. Skupina sedmih partizanov je prišla mimo železniške postaje. Jure jih je opazil. Hinavsko jih je povabil v svojo kočó in jim začel polniti kozarce z rdečim vinom. Potihem je odšel ven in telefoniral Nemcem v štab, naj hitro pridejo na železniško postajo, ker se obeta nekaj dobrega. Šel je nazaj k partizanom in se začel pogovarjati z njimi. Partizan, ki je bil na straži, je zaslišal brnenje esesovskega vozila. Ker je nekaj zasumil, je poklical ostale partizane in skupaj so zbežali v bližnji gozd. Jure pa je bil jezen, da se je penil od srda. Ko so prišli Nemci na železniško postajo, je začel kazati z roko proti gozdu, iz sebe pa ni mogel spraviti niti besedice. Nemci pa so vpili: "Ubogemu starcu se je zmešalo! Ha, ha, ha!" Jure pa je še vedno brez besed strmel v tla. Pripeljal je vlak. Nemci, še vedno krohotajoči se, so se strpali v vlak in čakali na odhod. Bili so edini potniki v vlaku. S seboj so vzeli tudi železničarja Jureta. Neki partizan pa je opravil zelo tvegano nalogo. Približal se je vlaku tako, da ga ni nihče videl in položil v vagon tempirano bombo. Vlak je odpeljal, partizan pa je zakričal za njimi: "Še se bomo smejali, ha, ha, ha!"

V daljavi se je slišal samo krohot Nemcev in pisk lokomotive. Partizani so bili nestrpni od pričakovanja. Ko je vlak pripeljal na most, ki je ponosno stal nad reko,

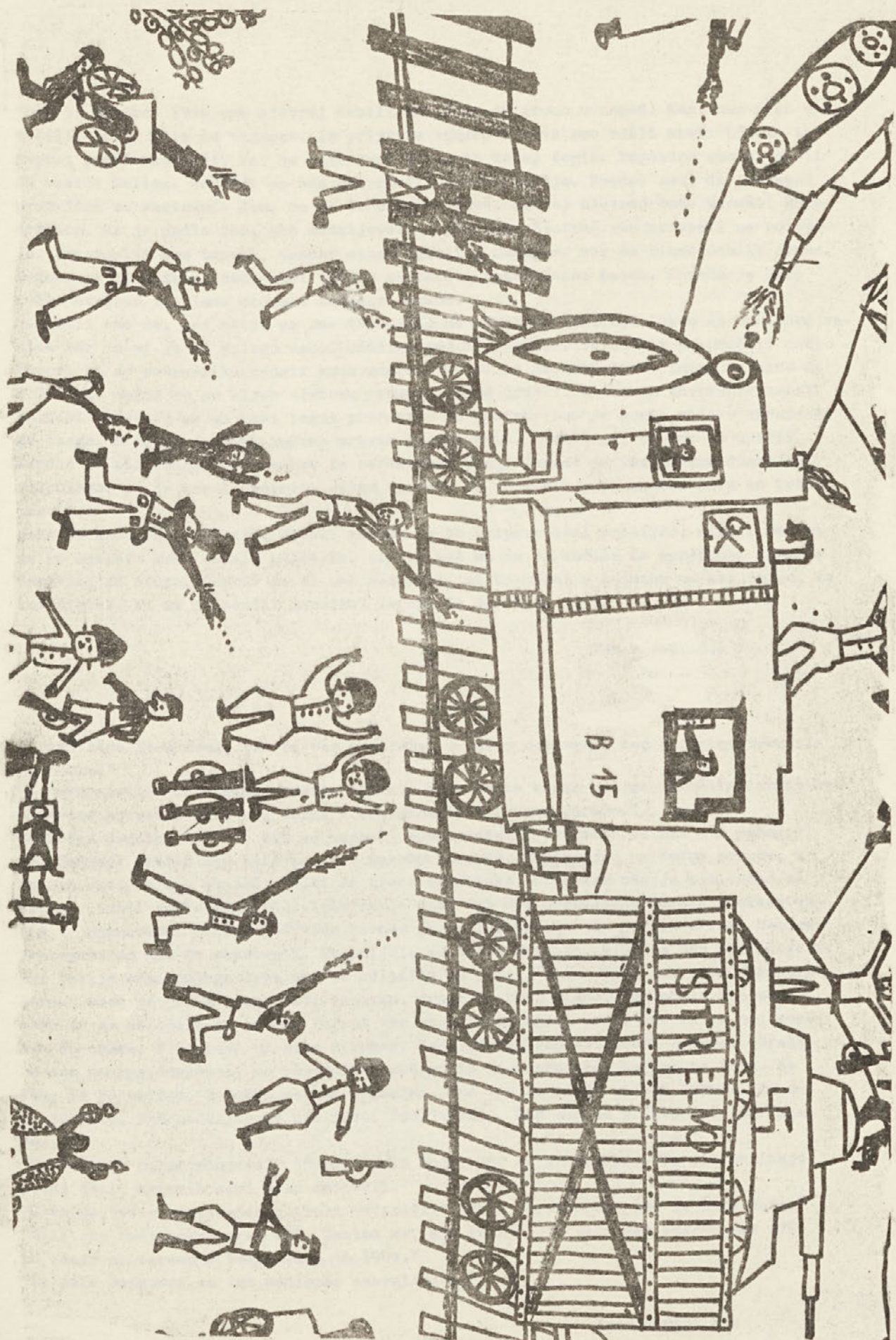
se je zgodilo. Tempirana bomba je eksplodirala. Vlak se je razletel na nešteto koščkov in razbitine so padale v divjo reko z Nemci vred.

Romana Praust, 7.b

Skupina partizanov se tiho pomika po stezi. Jesensko listje zašumi ob vsakem njihovem koraku in rahla sapica pihlja borcev v obraz. Strumno stopajo drug za drugim in nihče ne spregovori besede. Vsak premišljuje o težki nalogi, ki jim jo je zaupal komandant. Uničiti morajo vlak, ki bo pripeljal vojaško opremo, orožje in celo nekaj tankov. Na hrbtu nosijo težke nahrbtnike, ki so polni razstreliva. Nenadoma vodja zakliče: "Stoj!" Borci se ustavijo in poležejo po tleh. Prispeli so. Nekaj deset metrov proč se vidijo obrisi tračnic. Nemo gledajo v mrak, toda vodja že da povelje: "Dva na stražo, ostali pa postavite razstrelivo!" Borci se priplazijo do tračnic in izvršijo povelje. Nato zvežejo žice, jih privijejo na detonator in se umaknejo v zaklonišče. Vodja živčno pogleduje na uro: "Še pol ure, potem pa bo ropotalo." S postaje je med tem krenil vlak, poln orožja in opreme. V vsakem vagonu je šest Nemcev, stražarjev, saj je vlak poln orožja in opreme, lepa vaba za partizane. Vlak se vedno bolj približuje razstrelivu. Na vlaku nič hudega sluteči Nemci pojo pesmi in se zabavajo, le strojevodja je nemiren. Skojevcem je zaupal, kdaj in kje bo peljal vlak, ti pa so mu zabičali, naj točno ob 20.50 skoči z vlaka, ker bodo progo minirali. Še dve minuti. Strojevodja živčno gleda na uro. Še nimuta. Vlak sopiha po soteski in kosmi pare se vala iz dimnika in izpod koles. Še deset sekund. Zdaj! Strojevodja skoči iz vlaka in se zvali po bregu, vlak pa odsopiha naprej. Komaj se strojevodja ustavi, zagrmí strašna eksplozija. Lokomotiva se razleti na tisoč kosov. Eksploziji sledi še druge. Druga, tretja, četrta. Vsaka eksplozija en vagon. Dvanajst eksplozij, dvanajst uničenih vagonov. Od njih ostane le še skrivljeno železje, saj je ogenj uničil tudi lese-ne stene. Tudi proga je vsa razrita. To je trajalo le nekaj sekund, potem je vse tiho. Le kriki ranjencev se še slišijo v noč. Borci veselo odhitijo po bregu navzgor. Njihovi obrazi žarijo od zadovoljstva. Opravili so važno nalogo. Fašisti so spet izgubili vlak, pa še orožja in opreme ne bodo dobili. Jesensko listje pa spet šumi pod njihovimi koraki, toda zdi se, da listi kričijo: "Le tako naprej!"

Vojteh Močnik, 8.a

Od staršev sem izvedel, da je stari oče v partizanih pisal dnevnik. Seveda me je zanimalo, kaj je pisal. Odločil sem se, da se bom šel detektiva. Šel sem k stari mami in se zakopal v kup slik in drugih drobnarij. Po dolgem iskanju se mi je znašel v rokah tako iskani dnevnik. Bil je čisto navaden, karirast blok, malo zamazan in pomečkan. Videlo se je, da se je zmečkal v nahrbtniku. Ko sem odprl dnevnik, sem se sam sebi zdel kot tat, ki vdira in vtika nos v tuje stvari. Toda radovednost je zmagala in pred očmi mi je zaplesala drobna, dokaj čitljiva pisava. Na hitro sem preletel dnevnik. V oči mi je padlo to, da je besedilo napisano z različnimi črnili. Nenadoma so se mi misli vrnile v tiste težke čase, ko so naši očetje in matere z orožjem branili našo domovino. Nenadoma sem ga zagledal v koloni, s puško na rami, s težkim nahrbtnikom, kako utrujeno hodi, s počasnimi koraki. Verjetno se je med počitkom usedel na štor in v dnevnik pisal svoje vtise o borbah, ki so jih vsak dan bojevali z okupatorjem. Nenadoma mi je neznani glas začel pripovedovati:

"Dne 3. oktobra 1944 smo zjutraj dobili povelje, da gremo v napad. Kam, nam niso sporočili, to je bila še tajnost. Iz prijazne vasice Trnovo smo odšli proti Lokvam in naprej proti Predmeji, ker je bilo lepo vreme in dokaj toplo. Popoldne smo prispeli do vasice Ozlica. Kuharji so nam pripravili dobro večerjo. Zvedel sem, da je napad predviden za naslednji dan, to je 4. oktobra 1944. Zgodaj zjutraj bomo napadli Hote-drščico. Ko je padla noč, smo nadaljevali s pohodom. Zjutraj smo prispeli na položaje. Pripravili smo topove, vendar nismo začeli z napadom, ker še nismo dobili ukaza. Pehota je že začela, tudi naši topovi so začeli pogubonosno pesem. Gnezdo je bilo močno utrjeno in nismo dosegli svojega namena.

Umaknili smo se, med potjo pa smo izvedeli, da sovražnik uničuje Lokve in okoliške vasi ter da si je za nalogo zadal uničiti naš IX. korpus. To so jim preprečili naši borci, ki so sovražniku zadali hude udarce. Moral se je umakniti v Lokve in nato še v Trnovo. Borci so se kljub slabemu vremenu dobro držali. Ko se je sovražnik začel umikati iz vasi, so ga naši borci pričakali in pustiti nam je moral veliko ukradene-ga blaga. S seboj je vzel veliko mrtvih in ranjenih. Mislil je, da nas bo uničil, vendar je bil uničen on sam kot že tolikokrat prej. Čeprav je imel vsega dosti na razpolago, se je moral umakniti našim borcem, ki so imeli samo hrabra srca in težko pest."

Glas je nenadoma umolknil. Nikoli več mi ne bo pripovedoval pravljič, nikoli več mi ne bo hrapava roka delala piščalke, nikoli več me ne bo vodila na sprehode. Glas je umolknil za vedno. Čeprav ga ni več med nami, mi bo ostal v spominu ne kot borec, le kot človek, ki me je naučil marsikaj lepega in dobrega.

Peter Jež, 8.a

"Tovarišica Peraičeva, rad bi vas povprašal o vašem delovanju med narodnoosvobodilno borbo."

"Z osemnajstimi leti sem vstopila v vrste NOB. Za ta korak sem se odločila zaradi nacionalne zavesti. Bila sem borka v kokrškem in istrskem odredu."

"Katerega dogodka iz časa NOB se najbolj spominjate?" "Vsekakor je bil to pobeg iz Begunj. Takrat sem bila borka v kokrškem odredu. Hodili smo na dolge pohode, v raznih akcijah smo skušali priti do hrane in obleke. Okupator nam je bil vedno za petami. Sredi septembra 1942. leta se je četa dva dni neprestano borila z okupatorjem v Udenboštu. Skoraj polovica borcev je padla, ostali smo prišli v roke Nemcem. Pretepali so nas do nezavesti. Prepeljali so nas v Begunje, kjer so nas zasliševali. 26. julija naslednjega leta sem se odločila za pobeg. Blizu mene sta bila dva stražarja: eden je šel s psom proti zaporom, drugi je bral pismo. Pogledala sem okoli sebe in se odločila za pobeg. Počasi sem stopala po njivi proti potoku in pod mostom do ceste. V bližini ni bilo nikogar. Nadaljevala sem pot proti Žapužam. Srečala sem nekega domačina, mu povedala o pobegu in ga zaprosila, naj me ne izda. Ne vem, če je molčal. Zatekla sem se v gmajno. Med tem so me že začeli iskati. Ko se je znočilo, sem nadaljevala pot proti Podljubelju. Tam sem se priključila partizanom."

"To večkrat pripovedujete?" "Mladim zelo rada, ker se prepričana, da jih zanimajo težki časi, katerih sami niso doživeli."

"Kako so vas v partizanih klicali tovariši?" "Moje partizansko ime je bilo Neža."

"Bili ste tudi sekretarka AFŽ. Zanima me, kje in kdaj." "Bila sem sekretarka AFŽ in sicer na terenu v letih 1943 in 1944."

"Za tale razgovor se vam najlepše zahvaljujem."

Igor Rupar, 8.a

Le kake pol ure hoje loči tiskarno od ceste, ki pelje v Jelendol, tiskarno, ki je med vojno opravljala pomembno nalogo. Kakih petnajst kvadratnih metrov velika, dobro skrita, lesena stavba leži tik pod strmimi stenami piramid nad Dovžanovo sotesko.

Tiskarna in delavci v njej so bili v neprestani nevarnosti. Hajke, ki so se vrstile ponoči in podnevi, jim niso pustile, da bi brezskrbno zatisnili oči. Nemalokrat se je zgodilo, da so Nemci hodili le kakih sto metrov pod tiskarno, vendar je niso odkrili. Premnogokrat so morali sporočila in pesmarice, ki so jih natisnili, prenesti iz tiskarne v jamo, kjer so imeli edino varno zatočišče. Jama, ki je kakih 20 minut oddaljena od tiskarne, prav tako leži pod strmo steno. Pravi vhod se ne vidi, zato so bili tiskarji tam kolikor toliko na varnem. Težko je priti v ozko odprtino, ki se najprej lahko spušča, potem pa zopet dviguje. Ponekod je prehod visok le pol metra, zato se je treba plaziti po trebuhu in se z rokami vleči naprej. Ko prideš do prostora, kjer so spali ob najhujši nevarnosti, pričakuješ prostorno sobo, toda ta "soba" je visoka le kak meter, zato je bilo tu bivanje zelo težko. Potem je le še sedem metrov do izhoda na drugi strani, ki pa je prostornejši, le da se do njega ne da priti. Od tam so partizani opazovali cesto in nekaj hiš v Čadovljah, od koder so dobivali signale, kje se gibljejo Nemci. Tako so vaščani pomagali partizanom v skrivališču.

Po vojni so tiskarno že enkrat obnovili, toda na žalost jo je zopet načel zob časa. Leseno stavbo, ki je med vojno toliko pomenila, bomo kmalu izgubili, če je ne bomo ponovno obnovili. Velika škoda bi bila, če bi izgubili ta pomembni dokument iz NOB. Pri obnovi tehnike so zgradili tudi most za ogled jame - skrivališča. Na žalost tudi ta ni vzdrževan.

Tehnika je kulturno in moralno dvigala borce in narod, zato ne smemo dopustiti, da tak spomenik propade.

Mirko Cerkovnik, 8.a

Dež rosi. Počasi stopam po mokri cesti in ker imam škornje, ne pazim, ali hodim po lužah ali kje drugje. Vseeno mi je. V roki vrtim dežnik, tako da kaplice lete naokrog. Namenjena sem v tržiški muzej. Rada bi si ogledala slike v sobi NOB. Tovarišica mi je priporočila, naj si jih grem ogledat. V šoli, pri zgodovini, obravnavamo to snov. Pri muzeju sem, stopim v mračno vežico in potrkam na vrata oskrbnice muzeja. Vrata so se odprla. Pozdravim in prosim, če si lahko ogledam tiste slike. Dovolila je in me peljala v sobo. "Ko si boš ogledala, pridi povedat, da bom zaklenila!" Stopim k slikam, si jih ogledujem in berem tekste pod njimi. Rada imam zgodovino, rada poslušam dogodke iz vojne, vendar me ob pogledu na te slike spreletava zona. Prve žrtve nasilja pod Storžičem, uničene tovarne, tudi cerkvam ni bilo prizaneseno. Hiše v plamenih, objokani otroci, žene. Stopam naprej in si ogledujem sliko za sliko. "Klavrni umik nacistične vojske" je pisalo pod eno sliko. Na njej je bilo nekaj mož s konjskimi vpregami. Bežali so. Bežali so skozi naše mesto proti Ljubelju, na Koroško. V trenutku se spomnim vsega, kar so mi povedali ljudje o tem begu nacistov, kar sem brala v knjigah, kar smo se učili v šoli. Moja bujna domišljija je oživela. Zazdi se mi, kot da stojim na robu ulice in opazujem bežeče. Izmučeni obrazi hite mimo mene. Da bi laže bežali, odlagajo nahrbtnike in orožje. Opetekajo se, vendar ne smejo počivati. Za njimi gredo partizani.

Na ulici ni ljudi. Vsi so se porazgubili po domovih. Le sem in tja je kak radovednež zijal skozi okno ali stal pri vratih. Nekdo se zgrudi na tla. Nihče mu ne pomaga. Vsak od bežečih misli samo nase. Nekateri ga prestopijo, drugi ga kar pohodijo. Zasmili se mi, čeprav je mogoče sovražnik. Da, mogoče. Mogoče zato, ker bežijo

iz Jugoslavije tudi naši ljudje. Poštenjaki! Nemška propaganda in njihovi hujskači so jih prepričali, da jih bodo partizani mučili ali postrelili ob koncu vojne, ker se niso borili.

Mimo so. Ulica je ostala prazna. No, ne čisto prazna. Ostale so še smeti, nahrbtniki, orožje, strelivo.

Zdaj se iz hiš usujejo domačini. Ogledujejo si, kakor jaz, ulico. Sem in tja so se strnili v gručice in se pogovarjali, a ne za dolgo, ker se je temnilo. Ob večeru smo bili na trgu samo mladinci.

"Jutri pridejo naši," je začel nekdo. "Zato mesto počistimo, da jih bomo lepo sprejeli." Vsi se strinjamo. Na okna postavimo sveče in jih prižgemo, da sploh kaj vidimo. Akcija se je pričela. Do jutra je vse nared. Vsi zadovoljni čakamo njihov prihod. Ostali ljudje so se nam pridružili. Stojimo ob robu ulice in se pogovarjamo. Čas je hitro mineval. Ko je bila ura približno 14.00, je prišel nekdo povedat, da gredo.

Res, domači borci in terenci so prikorakali.

Ljudje, veseli, da so svobodni po štirih letih okupacije, so ponujali solj in kruh za dobrodošlico. Žene in dekleta so posipale borce s cvetjem.

Nekdo me strese za ramo. Vsa prestrašena odskočim od slik.

"Si že ogledala?" me je vprašala oskrbnica muzeja.

"Oh, oprostite. Ja, že. To je zadnja slika. Tako sem se vživela."

"Je že v redu," se prijazno nasmehne.

"Hvala. Na svidenje!"

"Na svidenje!"

Alenka Dolenc, 8.a

Preteklo nedeljo sem obiskala tov. Petra Megliča, ki je bil med vojno kurir G 16. Pripovedoval mi je o težkih bojih. Med drugimi mi je povedal tudi tale dogodek: "V začetku jeseni leta 1944 so mi v Tržiču zaupali pošto, ki jo je bilo treba čim hitreje oddati kurirski javki na Poljani. Zato sem izbral kar pot čez Kriško goro. Ker pa pošta še ni bila urejena, sem se pred gozdom ustavil, tam glavni del uredil in spravil v torbo, ostalo pa urejal kar med potjo. Zaverovan v svoje delo sem počasi stopal proti vasi, ne da bi opazil, da je pred njo zaseda. Zato sem šel kar naprej, dokler nisem s komolcem zadel v belogardističnega komandanta Perka - Samca. Sprva presenečen sem se v hipu sklonil in ker sem bil majhen in učen, ušel komandantu pod roko proti gozdu. Tudi ta je bil presenečen in sprva ni vedel, kaj naj naredi. Bil sem že v okrilju gozda, ko je začelo pokati za mano. Čeprav me streli niso dosegli, sem še nekaj časa tekkel, če bi me slučajno zasledovali. Ker me niso zasledovali, sem se ustavil in se odpočil. Šele zdaj sem se zavedel, kako srečno sem ušel sovražniku. Nato sem nadaljeval pot in kmalu došel na Poljano, kjer je bila takrat kurirska javka, poletiti pa so se tam pasle krave. Oddal sem pošto, se okrepčal in odšel naprej, kajti za počitek med vojno ni bilo časa."

Ada Tišler, 8.a

Izginjajo tiri v daljavi,
po njih kot demon vlak drvi,
drvi in pelje v izgnanstvo ljudi,
ljudi, katerim domača je zemlja najdražja.

Noč pokriva zemljo,
zemljo, izgnancem najljubšo,
a oni gredo ...
gredo v neznano.

Ljudje, v živinskih vagonih zaprti,
ponosni ljudje, domoljubi
žalostni, potrti ...
Vlak pa drvi,
drvi v temo, iz katere vrnitve več ni.

Stojan Drobnič, 8.b

Bila je tiha noč, mirna, spokojna. Na železniški postaji so vlaki nemo izginjali v temo z glasnimi piski. Po peronu so odmevali koraki nemških straž. Tok, tok, tok! V majhni gostilni poleg postaje sta se potihlo pogovarjala dva človeka. Čakala sta vlak. Vsak od njiju je imel nahrbtnik, ki je bil skrbno zavezan. "Koliko je ura?" je vprašal starejši, Milan po imenu. "Deset minut do osmih," mu je odgovoril mlajši Darko in si pogladil plave lase. "No, še enkrat preglejva načrt," je dejal Milan. "Poslušaj: ob osmih bo pripeljal vlak, do perona imava dve minuti. Ko bodo Nemci izpraznili vlak, se boš ti priplazil z leve, jaz pa z desne. Mine polagaj previdno in potihol! Daj mi znamenje, ko boš opravil! Nato teci, tu pa se dobiva! V primeru nevarnosti požvižgaj! Zakaj, če ne bova pohitela, naju bodo ujeli, ker bodo začeli nakladati strelivo," je dejal Milan. "Sedaj se odpraviva!" Iz daljave je pripeljal vlak, ki je prevažal orožje. Nemcem na fronto. Že dalj časa so imeli

partizani na piki ta vlak, ki je najbolj koristil Nemcem. Zato so se odločili, da ga uničijo. Milan in Darko sta se plazila in se spretno izogibala stražam. Bolj hitro kot sta prédvidevala, sta se približala vlaku. Stal je na tirnicah, vagoni so bili črni in mogočni. "Mu bova kos?" sta oba hkrati pomislila. V bližini ni bilo nikogar. Popolnoma mirno sta zlezla pod vlak ter začela polagati mine. Darko je bil nekoliko živčen, saj ni bil vajen takih nalog. Bil je kurir. Prsti so se mu tresli, čelo se mu je potilo. Nahrbtnik se je vse bolj praznil. "Še pet min moram, še pet!" si je mislil Darko. Med tem je Milan že opravil svoje delo. Previdno je pogledal proti mestu, kjer je bil Darko. Nenadoma ga je neki Nemec zagledal in mu v nemščini nekaj zakričal. Tekel je proti njemu. Milan je glasno zažvižgal ter stekel proti dogovorjenemu mestu. Iz zaogla je priteklo še nekaj Nemcev. Darko je prestrašen skočil, pustil nahrbtnik in tudi sam stekel, kar so mu dale noge. V ulici se je hrupno zaletel v voziček, poln steklenic mleka. Nad glavo so mu žvižgale kroglice. V rami je začutil ostro bolečino, stemnilo se mu je pred očmi. Plazil se je proti Milanu, ki ga je obupno klical. Znašel se je v njegovih rokah. Milan ga je odvedel do bližnjega grma in ga položil na tla. Rano mu je obvezal z robcem. Darko je glasno ječal. "Tiho bodi, sedajle!" mu je dejal Milan in začel šteti: pet, štiri, tri, dve, ena. Zaslišala sta eksplozijo za eksplozijo, ki so prekašale ves hrup v mestu. Slišalo se je tudi kričanje ljudi na peronu. Milan je vesel objel Darka, kateremu so po licih polzele solze. "Sedaj pa malo počij, fant!" mu je dejal in mu ponovno prevezal ramo. "Potem pa v gore, čaka naju nova naloga," je bolj zase dejal Milan, medtem ko je Darko že spal.

Tanja Ovsenek, 8.b

Sijalo je vroče poletno sonce. Kurir Dolfe je sedel na železniškem tiru in kadil pipo. Z roko si je gladil trebušček, za katerega je vedno dobro skrbel. Čakal je vlak, s katerim se bodo pripeljali partizani. Hotel jih je obvestiti o nemški zasedi. Iz za ovinka se je prikazal vlak. Ko je strojevodja zagledal kurirja Dolfeta, je ustavil lokomotivo. Dolfe se je le s težavo prerinil s svojim trebuščkom skozi vrata vagona. V kotu je zagledal utrujenega komandanta Janeza. Pogledal ga je z zaskrbljenimi očmi in dejal: "Janez, na mostu nas čakajo ta zeleni. Kaj bomo storili?" Janez si je pomel oči in rekel: "Ja, Dolfe, če je pa že tako, jih moramo presenetiti." Komandant Janez je sporočil partizanom, naj se pripravijo na boj. Dolfeta je vprašal, kakšen je njegov bojni načrt. "Predlagam, da jih presenetimo z drugega nadstropja," je dejal Dolfe v smehu. "Kje je pa to tvoje drugo nadstropje v vlaku?" ga je vprašal komandant Janez. Dolfe je rekel: "To naj bi bile strehe vagonov." Janez ga je pohvalil za dobro idejo. Počasi so drug za drugim partizani lezli na strehe vagonov. Dolfe je zaradi trebuščka le s težavo prilezel na streho. Partizani so godrnjali zaradi saj in od sonca razgretih streh. Prav kmalu so se navadili na novo življenjsko okolje. Vlak se je približeval mostu. Tam so jih res pričakovali Nemci z orožjem v rokah. Vlak se je ustavil in lokomotiva je utihnila. V trenutku, ko so se Nemci približali vagonom, je kurir Dolfe kihnil. Zato so morali partizani takoj izvesti napad. Zlahka so ukrotili Nemce, ki so zmedeni skakali preko proge. Dolfe je v vodo vrgel bombo. Partizane je poškopila mrzla voda in vsi veseli so poskakali v vagone in se zahvaljevali kurirju Dolfetu. On pa zamahnil z roko in zadovoljen poskrbel s kosom kruha za svoj trebušček. Komandant Janez pa je porogljivo dejal: "To je pa res dobro, da ima vlak tudi drugo nadstropje." Vlak je zapiskal in zopet so zaropotala kolesa.

Slavko Dovžan, 8.c

Pepe je bil star možakar. Imel jih je okrog šestdeset. Že od mladih nog je delal na očetovi železnici, dokler ni prešla po očetovi smrti v njegovo vodstvo. Ker ni imel sreče v družbi, v ljebezni, je živel sam v zapuščeni, napol podrti hiši. Imel je samo še napol podrto hišo in železnico, ki mu je bila edino bogastvo. Bil je redkobe-seden in zelo svojeglav. Z nikomer se ni rad družil.

V tistih časih je divjala vojna. Pepe je rad pomagal partizanom, ti pa so mu marsi-kdaj to povrnili. Zelo pa se je bal za svojo železnico, da je Nemci ne bi razstre-lili.

Zgodilo se je ponoči 3. decembra leta 1943. Sneg je naletaval, mraz pa je bil tolik-šen, da je vse zmrzovalo. Na okno starega Pepeta je nekdo potrkal. Pepe, ki je vedel, da so prišli partizani, se je silno razveselil. Kajti ni prijetno biti sam v hiši sredi tuljenja volkov. Komaj so vstopili, jih je najprej vprašal, če njegova želez-nica še stoji. Ko je zvedel, da še, jih je pogostil, kakor jih je pač mogel. Teda-j je pritekel deček iz vasi povedat, da bo dobil Pepe v goste Nemce. Sila prestrašene-mu železničarju je šinila v glavo čudovita ideja. Partizanom, kolikor jih je pač bi-lo, je pojasnil svoj načrt. Strinjali so se. Strpali so se v vagon za lokomotivo. Pepe jo je pognal naprej. Svetoval jim je, kako naj ravna-jo z lokomotivo, da bodo prišli do gozda. Tam pa naj se potem odločijo, kakor jih je volja. Dal jim je tudi nekaj popotnice. Ni bilo dolgo, ko so se pripeljali z drugim vlakom Švabi. Ustavili so se pred Pepetovo hišo. Vprašali so ga, če so pri njem partizani. "Glavni" je ve-lel Nemcem, naj preišče-jo hišo.

Ubogi Pepe jih je prosil, naj mu pustijo to njegovo beračijo, kajti star je in nima z nikomer posla. Vprašali so ga po vlaku. Rekel jim je, da bo prvi vlak pripeljal čez uro in pol.

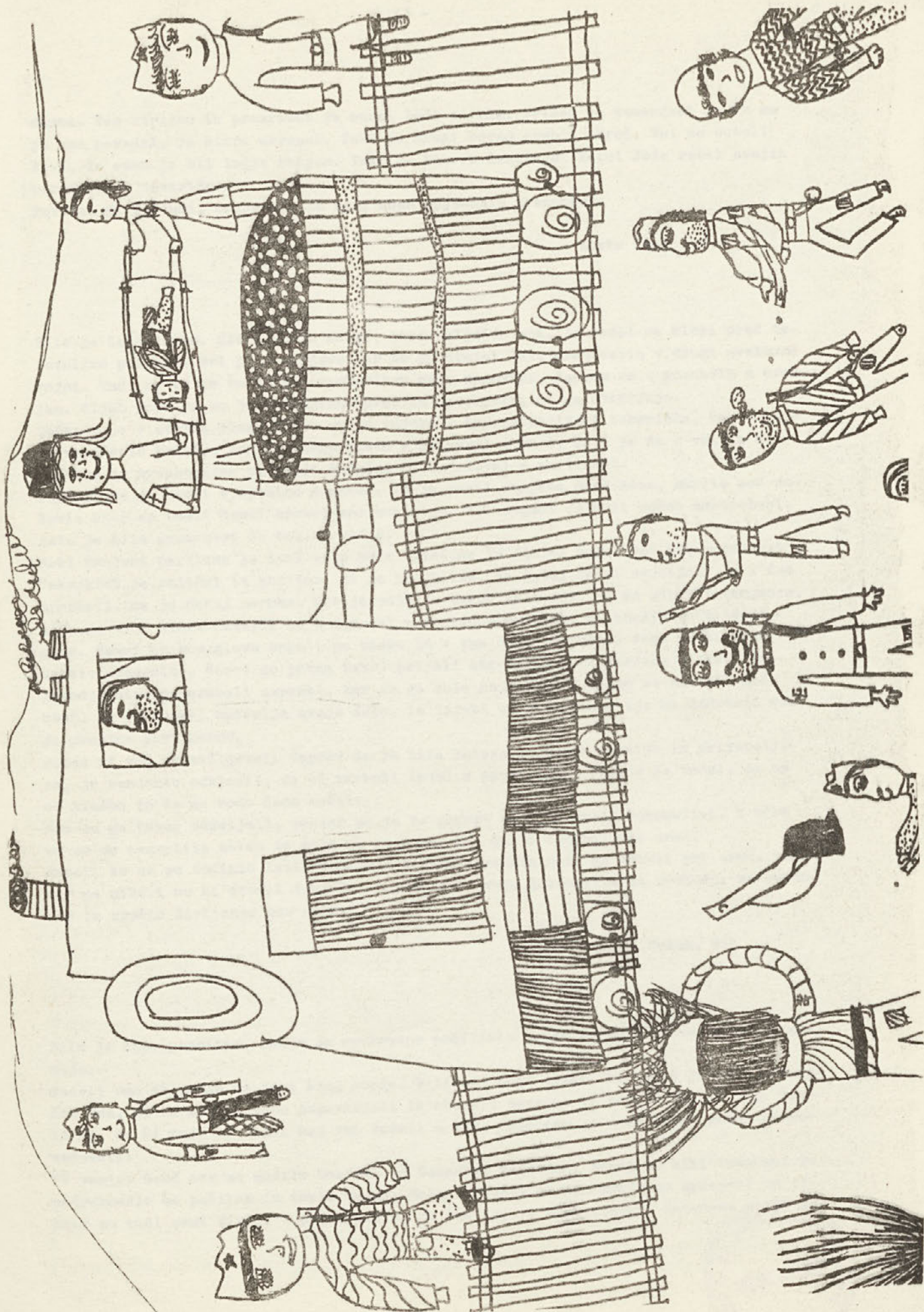
Bedastim Švabom ni preostalo nič drugega, kot da so posedli okrog hiše in čakali vlak. Od mraza so nekaterim zamrznile noge in zraven so kleli še Pepeta.

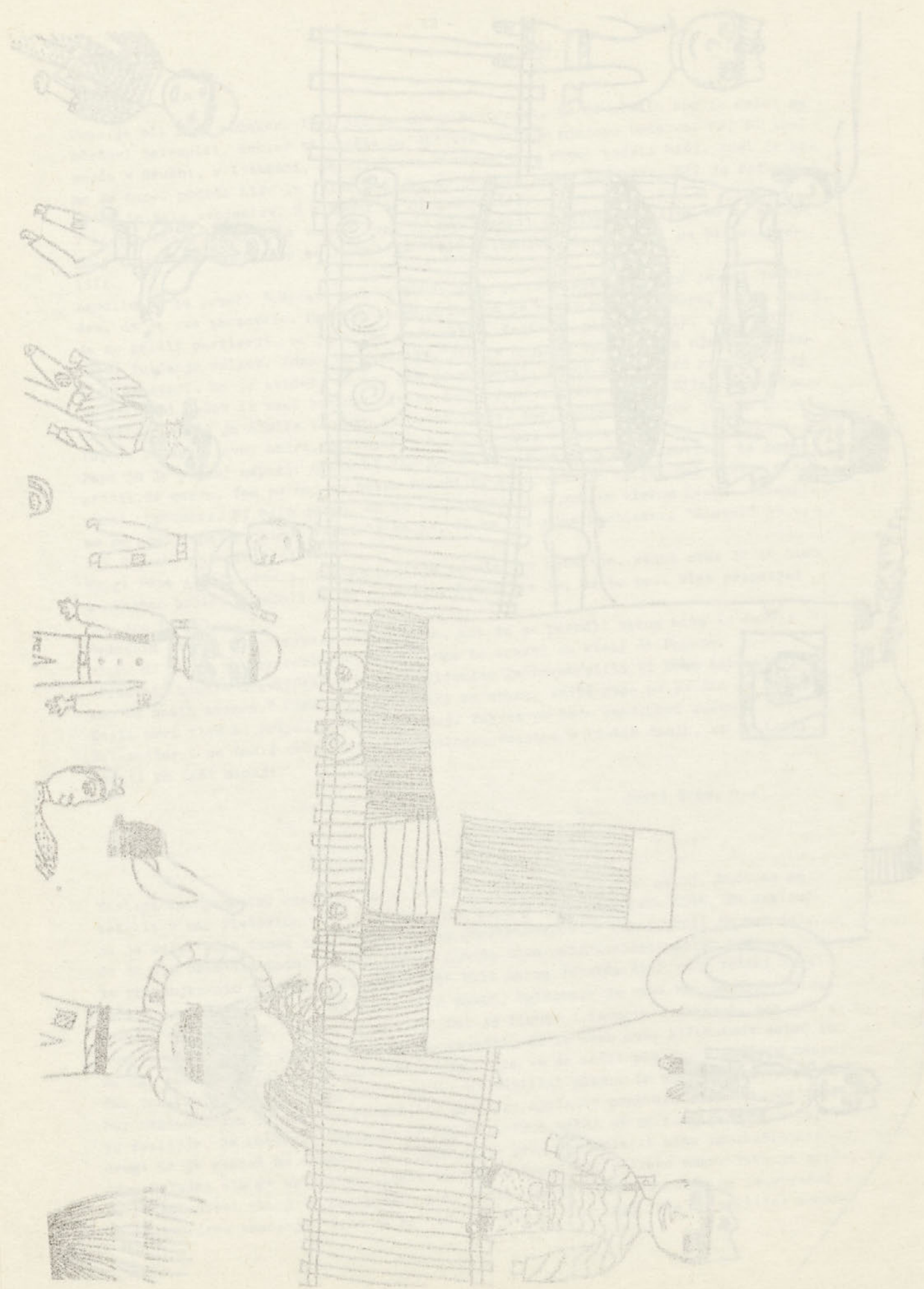
"Prekleti bandit ušivi! Plačal boš z življenjem in razstrelili ti bomo železnico, če kdo od naših zmrzne." Čakali so in čakali na mrazu, zviti Pepe pa se jim je smejal. Kajti prvi vlak bo pripeljal šele zjutraj. Takrat pa bodo partizani rešeni.

Železničarji so imeli med NOB težavno nalogo. Posebno v tistih časih, ko so tujci segali po naši zemlji.

Justi Gros, 8.c

Tistega dne je močno snežilo, da si videl le nekaj metrov pred seboj. Zato so se zatekli v vas Plešovico v bližini Zagreba. Bilo je novembra leta 1944. Po naključ-ju je odšel eden izmed njih iz hiše. Ves prestrašen se je takoj vrnil in povedal, da so jih obkolili ustaši. Vseh skupaj jih je bilo petindvajset, poleg tega pa jim je primanjkovalo municije. Italijanov je bilo okrog dvesto. Bili so v veliki zmedi. Vedeli smo, da bo moral eden od njih po pomoč. Polkovnik je vzel kos papirja in na-pisal: "Hitna pomoč, nemamo municije!" Dal je listič Jožetu in mu ukazal, naj gre v štab. Pokazal mu je približno smer, mu povedal, da je štab osem kilometrov daleč in mu dal revolver. Vsi so mu zaželeli sreče. Jože se je začel plaziti v snežnem mete-žu. Tako se je plazil nekaj časa, dokler ni zaslišal glasov in nekaj metrov pred se-boj zagledal dva ustaša. Iz strahu, da ga ne bi ujela, in prebrala z listka, da nima-jo municije, je zmečkal listek in ga pojedel. Prvi ustaš si je prižigal cigareto, drugi pa je gledal na drugo stran. Jože se je previdno splazil mimo in skočil čez jarek. Teda-j sta ga ustaša zaslišala in začela streljati v drugo smer. Tako je sreč-no prišel skozi obroč in nadaljeval pot. Prišel je do štaba. Stražar ga je vprašal za dogovorjeno znamenje. Toda ni ga vedel. Ukazal mu je, naj leže in poklical koman-

danta. Ves utrujen in premražen je moral leči na tla. Prišel je komandant in ko mu je vse povedal, je hitro ukrepal. Tako je drugi odred prebil obroč. Vsi so ostali živi, le eden je bil lažje ranjen. Tako je takrat šestnajst letni Jože rešil svojih petindvajst tovarišev.

Povedal mi je tudi, da je bil to zanj eden najtežjih trenutkov.

Zorka Kerec, 8.c

Bilo je lepo jutro. Strojvodja Janez, star sključen mož, je sedel na klopi pred železniško postajo. Zrl je v daljavo ter se spominjal let, preživetih v drugi svetovni vojni. Tudi on se je boril za osvoboditev naše domovine, čeprav ne v gozdovih z orožjem. Kljub temu pa mu je neprestano pretila nevarnost, da ga odkrijejo.

Večkrat je v svojem vlaku vozil svoje rojake v koncentracijska taborišča, kar je bilo zanj zelo boleče, saj je mnoge izmed njih vozil v smrt, zato je še z večjim sovraštvom in hrepenenjem po lepši bodočnosti sodeloval s partizani.

Najbolj mu je ostal v spominu dogodek, ko je vozil ranjene partizane, skrite med sodovi, kjer so imeli Nemci spravljeno municijo. Vsi vagoni so bili močno zastraženi, zato je bila nevarnost še toliko večja.

Neki ranjeni partizan je imel zelo hude bolečine in jih ni mogel več tiho prenašati. "ekajkrat je zaječal in stražar, ki je bil blizu, je takoj začel streljati in s tem opozoril, da je nekaj narobe. Strojvodja je takoj zaslutil, da so odkrili ranjence, zato je vlak hitro ustavil in s tem dal partizanom možnost, da zbežijo v bližnji gozd. Nemci so brezglavo begali po vlaku in v tem času je skoraj vsem partizanom uspelo pobegniti. Nemci so potem takoj prišli strojvodja in kurjača vlaka. Strojvodja niso nameravali zapreti, ker so ga zelo potrebovali, zato so mu dali možnost, da še naprej opravlja svoje delo, le izdati bi jim moral, kje se zadržuje večja skupina partizanov.

Janez ni več premišljeval. Čeprav mu je bila železnica edino veselje in prijateljica, je vendarle odklonil, da bi karkoli izdal o partizanih, čeprav je vedel, da bo ob službo in da ga bodo hudo mučili.

Res so ga takoj odpeljali, vendar se je še enkrat ozrl po svoji lokomotivi. V očeh so se mu zasvetile solze in bilo mu je hudo, kot da bi izgubil del sebe.

Danes, ko se po tolikih letih spominja tistih strašnih dni, ga zaboli pri srcu, vendar pa nikoli ne bi storil drugače, saj je dal svojo lokomotivo za svobodo, za svobodo in srečno življenje nas vseh.

Breda Mežek, 8.c

Bilo je lepo popoldne. Sonce je neutrudno pošiljalo svoje tople poletne žarke na zemljo.

Sedeli smo ob ognju na jasi kraj gozda. Bili smo sami mladi, le nekaj je bilo starejših mož, ki so se med sabo pogovarjali in obujali spomine iz težkih vojnih let. Hotelo so, da bi tudi mi mladi kaj več vedeli o tem, zato nam je star borec začel pripovedovati:

"V vasici Gozd sta se mudila kokrški in Lenartov bataljon. Borci so bili izmučeni in potrebovali so počitek in toplo hrano. Kmetje v vasi so jih prijazno sprejeli in čeprav so tudi sami živeli v pomanjkanju, so vse delili s partizani. Nenadoma pa so se

blizu vasi pojavili Nemci, ki so prišli čez Golnik. Bilo jih je veliko in ker so bili dobro oboroženi, so napadli partizane. Ti so se nekaj časa zagrizeno borili, vendar pa so se morali umakniti, ker jim je zmanjkalo municije. Nemci so se hoteli maščevati in so zato kaznovali nedolžne ljudi. Požgali so jim vas in le ena hiša je ostala cela. Partizani, ki so se umaknili na Kukovnico, so vse to opazovali. Visoki plameni, ki so se dvigovali v zrak, so jim pričali, kako kruto je bilo maščevanje Nemcev. Bilo jim je težko in v srcih so čutili bolečino, obenem pa še večje sovraštvo do okupatorja."

Tako nam je opisal dogodek borec, ki je tudi sam to doživel in tudi v naših srcih se je porajala žalost, ko smo znova slišali, kaj vse so morali pretrpeti naši ljudje za svobodo. Mnogi so dali tudi življenja za našo mirno, svobodno sedanost.

Breda Mežek, 8.c

"Bilo je leta 1944. Bila sem še majhna, toda tega dne se še dobro spominjam. Stanovali smo v Kranju za Prešernovim gledališčem v starejši hiši z balkonom. Igrala sem se. Naenkrat pa zagledam na ulici skupino nemških vojakov. Zelo sem se jih ustrašila, toda igrala sem se naprej. Naenkrat pa se na balkonu pojavi Nemec. Približal se mi je. Ustrašila sem se ga, kajti vedela sem, da se v naši hiši skriva sedemnajst partizanov. Doma so mi zabičali, da ne smem nikomur črhiniti niti besedice o njih. Nemci so me spraševali. Ponujali so mi sladkarije, a jih nisem vzela. Vpraševali so me po partizanih, vendar nisem ničesar povedala. Rekla sem, da ni doma nikogar. Tako sem rešila sedemnajst partizanov.

To, da so Nemci večkrat prihajali, se je ponavljalo, toda vedno smo bili o tem obveščeni. V naši hiši sta stanovala esesovec in njegova žena. Ta esesovec je bil dober in nam je vedno povedal, kdaj bodo Nemci pregledovali hiše. Toda tisti teden ga ni bilo in zato nam ni mogel povedati, kdaj pridejo Nemci.

Nekega dne pa so Nemci dejali: "Mi nismo takšni, kot si vi mislite, tega so krivi vaši izdajalci. Če ne bi bilo njih, bi ne vedeli, kje se skrivajo partizani."

Tako se hudih vojnih let spominja moja teta.

Boštjan Patarič, 8.c

Partizani so bili redni obiskovalci Počivavnikove domačije. Ob večerih so prihajali k njim, ali pa so v bunkerju kovali načrte za nove akcije. Tudi večer pred usodnim dnem so sedeli v bunkerju in se pogovarjali o novih akcijah. Ob steni je sedel mlad partizan, v naročju pa je držal knjigo. Starejšemu tovarišu se je zdelo to sumljivo, ker knjige ni bral, pač pa je napeto poslušal in pogledi so mu švigali od borca do borca, zato je opozoril ostale, toda vsi so ga enoglasno zavrnil.

Partizan je ponoči izginil in izdal Nemcem partizane in domačine, h katerim so ob večerih zahajali. Nemci so bili besni in so preselili vse planšarice z osamljenih planin na Kofce, da bi jim onemogočili pomagati partizanom. Izvedeli so, da tudi Počivavnikovi pomagajo partizanom. Zato so nadaljevali pot s Kofc proti dolini, na sosednjem hribu so se ustavili in opazovali okolico, ko so zagledali navezo. Ker so jim hoteli prekrižati načrte, so spremenili smer obhoda. Še vedno so opazovali in na Počivavnikovem vrtu zagledali partizane, ki so pobirali sadje. Ko pa so prišli do hiše, so sedli na klop, kar jim je dokončno potrdilo, da domači res pomagajo partizanom. Približali so se domačiji, tedaj pa so jih opazili partizani. Z domačim

sinom so zbežali v gozd.

Domačim so dali deset minut odloga. Domači so vzeli najnujnejše stvari, toda še to so jim kasneje vzeli. Kar je bilo vrednega, so pobrali, hišo pa zažgali. Tako jim je pogorel dom in ostali so brez koščka kruha.

Helenca Polajnar, 8.c

26. december 1944. Drugi bataljon kokrškega odreda je priredil v Jelendolu partizanski miting. Miting je trajal ves dan. "Že popoldne, to je na začetku mitinga, smo se borci drugega bataljona postrojili v vrste, tržiški aktivisti pa so nam podarili zastavo. To je bila takrat velika čast. Miting se je nadaljeval v garaži nad hlevom. Partizani so s pomočjo domačinov pripravili zelo pester kulturni spored. Nastopali so pevci, recitatorji in igralci. Uprizorili so nekaj kratkih skečev. Za povezavo sporeda je poskrbela Gabrčeva Pepca s svojo harmoniko. Po predstavi je bil tudi ples. Mitinga so se udeležili tudi vaščani iz Jelendola in Doline, prišli pa so tudi Tržičani. Garaža je bila natrpana z borci, domačini in gosti iz Tržiča. Za nas, borce, je bil ta miting pravo presenečenje, saj smo se po težkih pohodih in bojih lahko razvedrili. Nekaj oddelkov je bilo tudi v zasedah, tako da je bila varnost popolna in da se ni bilo treba bati, da bi sovražnik vdrl v Jelendol. Po mitingu smo krenili proti Lomu. Na čelu kolone je ponosno korakal vodnik z novo zastavo. Že drugi dan smo se zaradi vdora Nemcev na Poljano umaknili iz Loma naprej na Javornik, nato pa še v Mantovo. Pred nami so bili spet težki boji in pohodi, miting pa nam je ostal v lepem spominu."

To so spomini tov. Andreja Tišlerja na partizanski miting v Jelendolu.

Jelka Tišler, 8.c

TRIDESET LET OSVOBODITVE - PREDSEDNIKI TRŽIŠKIH OBČINSKIH SKUPŠČIN GOVORIJO

Na šoli nas je obiskal tovariš Štefan Urbanc, nekdanji sekretar NOO Tržič - Brezje. Prinesel in pokazal nam je veliko dokumentov iz povojne graditve naše ljudske oblasti. Svoje pripovedovanje je začel takole:

"Vživeti se moramo v tisti dan, ko smo prišli iz partizanov in razglasili svobodo tudi v Tržiču, 13. maja 1945, ob 14.00 uri. Domačini so nas prijazno sprejeli po starem običaju s kruhom in soljo. Prikorakali smo na trg in z balkona takratne občine so uradno razglasili svobodo. Razglasila sta jo sekretar okrožnega komiteja KPS tovariš Tone Hafner in sekretar mestnega odbora OF tovariš Anton Recar. Vsi borci in prebivalci Tržiča smo spremljali te dogodke, ki so bili za naš narod izredno pomembni. Domovina je bila porušena in treba jo je bilo začeti obnavljati. Podjetja so bila strahotno razdejana; to vam lahko pokažem na originalnih fotografijah. Tovarna Peko je bila vsa izropana, skladišča prazna, čevlje so odpeljali, stroji so bili uničeni in zato je bilo nemogoče začeti z delom. Ob umiku čez Ljubelj je hotel sovražnik tovarno Peko uničiti na tak način, da so ob stene tovarne položili razstrelivo plastic, ki naj bi tovrano pognalo v zrak. Zaradi dobrih obveščevalcev jim to ni uspelo. Kurir je signaliziral s Kriške gore, kaj se pripravlja v Tržiču in partizani, ki so bili takrat v Naklem, so se približali Tržiču in izstrelili ne-

kaj topovskih strellov, zaradi katerih je sovražnik, že prej moralno uničen, bil tako prizadet, da je, kar se da hitro, pobegnil čez Ljubelj. Njihovo zadnje maščevanje je bilo požig hiše na t.i. Cimpru. Z njihovimi zdesetkanimi četami so pebegnili v tujino tudi nekateri naši domačini, a jim je bilo potem žal. Bežali so zaradi lažne belogardistične propagande. Mesto Tržič je bilo osvobojeno med zadnjimi, zato pa je v svobodi najkrepkeje zadihalo.

Po sestanku na občini sem bil postavljen za sekretarja okrajnega odbora OF in tako prevzel vodstvo ljudske oblasti v Tržiču. Bil sem tudi sekretar okrajnega odbora NOB in sekretar okrajnega komiteja KPS. Vse to je bilo v okviru okraja Tržič - Brezje. Po prevzemu ljudske oblasti je bilo treba vse začeti znova. Zbral sem najbolj predane aktiviste, partizane in sposobne ljudi, da smo začeli delati na gospodarskem in političnem področju. Najprej smo morali urediti pošto, popraviti telefonske napeljave in centrale. Ker sem bil vodja tehnike in sem moral natisniti mnogo propustnic, potrdil in drugih stvari, sem zadržal naše fante v Tržiču, da smo vse to lahko natisnili sami. Med ljudmi je vladala velika zmeda, iskali so svojce in znanke. Bili smo zelo delavni, zato smo organizirali deset partijskih celic in postavili krajevne odbore. Najprej smo morali razčistiti vprašanje narodne imovine. Nekateri Nemci so hoteli ostati tukaj, a smo imeli popolne sezname in smo dobili vse, ki so se hoteli tukaj skriti in se prilagoditi našemu okolju. Ko se je sovražnik umaknil, je prešla narodna imovina v naše roke. Delili smo jo tistim, ki so v vojnem času prišli ob vse. Problem pa je bila tudi prehrana, zato smo organizirali mline in tako so ljudje prvič po vojni dobili bel kruh. Okrog mesta je bilo vse polno minskih polj, ki smo jih s pomočjo nemških ujetnikov odstranili.

Kot vemo, so bile tovarne oropane, a vsega le niso pobrali Nemci. Mnogi naši delavci so sami pobrali posamezne dele strojev in jih doma skrili. Zdaj so vse to prinesli nazaj, kar nam je pomagalo pri hitrejšem začetku dela v tovarnah. Vodilna mesta so prevzeli naši domači ljudje in s skupnimi močmi smo obnavljali tovarne. Prva petletka je bila torej čas obnove. Pred petletko smo morali izvoliti tudi organe oblasti. Vsak odbornik je imel svojo nalogo, ki pa je bila za povojne čase precej zahtevna. Ob drugih volitvah smo izvolili odbornike zvezne skupščine in za dom narodov. Takrat je bil izvoljen Tone Vidmar. V prvi petletki smo začeli z udarniškim delom, raznimi tekmovanji po sindikalni liniji. Delavci so hodili iz oddaljenih krajev peš na delo. Trudili so se in plan presegali, tako da smo včasih dosegli tudi "super" plan. Takratna storilnost je nemalokrat presegla celo današnjo. Delavci so delali na normo, starejši so jo presegali, mlajši pa so delali izgubo. Izgubo smo odšteli od prihranka in tako smo dobili čisti dobiček. Kadar smo plan dosegli ali celo presegli, smo imeli proslave. Tako je bilo npr. v BPT Tržič. Finančna sredstva smo pridobivali s pomočjo lesa, ki ga je bilo takrat po Sloveniji dovolj.

Med nas je večkrat prišel tudi Luis Adamič. Tržič si je vzel za osnovo ljudske oblasti, kar je opisal tudi v svoji knjigi, ki ji je dal naslov Orel in korenine. Ta naslov si je izbral po dogodku, pri katerem je bil sam navzoč. Opazoval je orla, ki je pikiral na korenine in se zapletel vanje. Mislil je, da se iz tega ne bo rešil, pa je vendar s poslednjimi močmi splaval pod nebo in letel v neznano. Luis je ta dogodek nehote primerjal z našim narodom, ki se je boril in komaj rešil iz kremp-ljev sovražnika, a vendar zmagal. Luis je bil navzoč tudi pri delitvi stanovanj. Delili smo jih tistim, ki so jih izbrali ljudje sami. Najprej so jih seveda dobili tisti, ki so bili pomoči najbolj potrebni in ki so sodelovali v vojni. Luisu je bila ta delitev tako všeč, da je nehote vzkliknil: "Revolucija!" Šele takrat smo videli, da je med nami.

Prišel je informbirojevski spor, zato smo morali domovino obnavljati z lastnimi močmi. Delali smo udarniško, dokler se je dalo. Po delu v tovarni smo zagrabili zasta-

vo in šli kopat za ceste. To so bile naše udarniške ure. Ljudje so delali z zavestjo, za nagrado pa smo jih peljali na izlet.

Z marljivim delom naših ljudi je domovina spet začela dobivati lepo podobo. Najpomembnejše pa je, da smo svobodni in neodvisni."

Nataša Šavs in
Ada Tišler, 8.a

"Ob tretjih volitvah v svobodi sem bil v izvršnem odboru izvoljen za predsednika občine Tržič. Prevzel sem to dolžnost in nadaljeval z delom, ki ga je začrtal že prejšnji odbor. Vsa večja dela so zahtevala tudi prostovoljno pomoč ljudi, ki so po delu sestavili brigade in odšli na udarniško delo. Ljudje so razumeli klic časa in brezplačno pomagali pri razvoju domovine. Kot primer naj omenim tov. Franca Grosa, ki je opravil 350 udarniških ur, to je toliko, kot bi danes delal redno dva meseca. Takrat smo gradili tri bloke za Virjem, uredili nasade pred njimi, popravili jezove Mošenika in Tržiške Bistrice, izpeljali elektrifikacijo Cankarjeve ceste in preuredili Cankarjev dom - današnje kino dvorano.

Še vedno smo imeli težave s prehrano, ker je bilo to obdobje informbirojevske gonje proti novi Jugoslaviji. Pomagal nam ni ne Vzhod in tudi ne Zahod. Najbolj je primanjkovalo zabele. Spominjam se, da je naročil predsednik okraja tov. Molek, naj se oglasim z nekaj ljudmi in tremi avtomobili na okraju v Kranju. Ko smo se oglasili, smo dobili nalogo, naj obiščemo vasi Voglje, Voklo in Olševke. Kjer imajo več prašičev, naj jih nekaj vzamemo. Tako smo Tržičanom preskrbeli nekaj zabele in mesa. Ker so bile tovarne in večje obrtne delavnice v prvi petletki nacionalizirane, so leta 1950 pričeli upravljati to premoženje delavci. S tem se je pričelo obdobje delavskega samoupravljanja.

Kljub temu, da so tovarne s težavo dobivale surovine, so obratovalle naprej, še več, dogradili smo celopilarno. Mislili smo tudi na bodočnost občanov in pripravili načrte za zdravstveni dom in kopališče."

Tako je pripovedoval sedaj upokojeni tov. Nace Ahačič, udeleženec tekstilne stavke, terenski delavec in partizan, po vojni pa delavec in predsednik naše občine v letih 1950 - 1953.

Tatjana Dobrin, 8.a

Obiskala sva tov. Lovra Cerarja, ki nama je predstavil Tržič v obdobju 1953 - 1963, ko je bil on predsednik naše občine. Takole nama je pripovedoval:

"Takrat se je utrjevala ljudska oblast. Območje Tržiča je bilo razdeljeno na pet področij. Vsako področje je imelo krajevni ljudski odbor - KLO. Na vsakem KLO so izvolili odbornike za osrednji ljudski odbor Tržič. Leta 1954 je dobil Tržič na konferenci mest Jugoslavije naslov občine s svojimi pravicami. Za posamezna področja so bili izvoljeni sveti, v katerih se je vse bolj utrjevalo samoupravljanje.

Najpomembnejše vprašanje v občini je bilo napeljava vodovoda in elektrike do vseh krajev in zaselkov. Ko je zasvetila luč tudi v Podljubelju, Lešah, Visočah in Brezjah in so vasi dobile vodovod, je bil storjen velik korak naprej. Za nabavo prvega avtomobila - to je bil rešilni avto - nam je odbril sredstva tov. Tito. Kupili smo tudi nov gasilski avtomobil. Po vaseh smo ustanavljali kmetijske zadruge, ker je bilo težko s prehrano. Tudi prve združne domove smo pričeli graditi.

Po več prekinitvah smo dogradili predor na Ljubelju in takoj se je povečal promet s

sosednjimi narodi, koroško manjšino in začeli so nas obiskovati turisti. V počastitev žrtvam NOB smo v Podljubelju postavili spomenik.

Tržiške ulice so dobile javno razsvetljavo in prvi asfalt od Cankarjeve ceste do kolodvora.

Proizvodnja je naraščala, večje tovarne so dozidavale nove objekte. Razvijala se je obrtna dejavnost, družbena močnejše kot privatna. Nekaj te je preraslo v industrijo. Tudi gradnja je napredovala, dobili smo prve bloke na Ravnah, zdravstveni dom, letno kopališče, h koncu gre gradnja nove Grajzerjeve šole, ob stoletnici obnovijo ter povečajo šolo v Križah.

Vzpostavljena je bila redna avtobusna proga med Tržičem in Ljubljano.

Tako je napredovala tržiška občina v obdobju desetih let."

Ob odhodu sva se tov. Cerarju lepo zahvalila in spoznala, da je veliko storil za občino Tržič.

Tanja Ovsenek in
Franci Pungeršek, 8.b

Bili je 25. marca zjutraj. Tovarišica tajnica naju je napovedala pri tovarišu Milanu Ogrisu, predsedniku občinske skupščine. Vstopila sva v lepo opremljeno sobo in bila pristrčno sprejeta.

"Županoval sem v Tržiču v letih 1963 - 1965 in pa sedaj, od leta 1974 dalje. Prvo obdobje je že odmaknjeno in bo težje podrobno orisati gospodarsko in negospodarsko dejavnost. V glavnem je bila začeta in dokončana največja investicija v tistem času - nova avto cesta Ljubelj - Podtabor. V tem času je bila dograjena tudi vaša nova šola, katere začetek gradnje sega v obdobje, ko je občinski skupščini predsedoval tov. Cerar. Dokončali smo elektrifikacijo vasi in zgradili vodovod iz Podlublja in Loma, ki napaja velik del Tržiča. Modernizirali smo tudi nekaj naših tovarn, stare stroje smo zamenjali z novimi, popolnejšimi.

V sedanjem obdobju pa je naša prva naloga, da uredimo ceste. Zahteve družbe po novejših, boljših cestah so nujne, posebno v vaseh. S tem ne mislimo na modernizacijo celotnega cestišča v vaseh, ampak le na predele, ki imajo za današnji promet res slabe prometne zveze. Ena takih je cesta Tržič - Lom. Ta vas še vedno nima avtobusne zveze z industrijsko - trgovskim predelom občine. Cesta je v gradnji in jo bomo letos gradili s polno paro. V načrtu so še ceste v Podljubelju, Pristavi, Sebenjah. Zaradi nenehnega večanja industrijskega bazena je nujno potrebna nova vpadnica. V takem obsegu bi cestno mrežo zgradili že letos.

Načrtujemo tudi nekaj novih vodovodov, ker prebivalstvu vode že primanjkuje. Potrebno bo zajetje nekaterih potokov in rek in jih preurediti za vodovodno napeljavo. Zaradi varstva okolja bomo postopoma urejali kanalizacijo v občini. Ureditv le-te je dokaj velika investicija. Vključeni smo tudi v akcijo 26.000 stanovanj v okviru celotne republike. Bistrica bo dobila telefonsko omrežje. Potrebna sta tudi nova vrtca v Križah in Pristavi. Gradili bomo tam, kjer bodo večje potrebe. Starejši vrtci so po večini že adaptirani in prenapolnjeni. Predvidevamo ponovno modernizacijo tovarn in selitev tovarne kos in Tria v novo industrijsko cono na Mlaki. Nakazal sem le nekaj problemov, ki nas pestijo, seveda pa to še zdaleč ni vse." Tov. Ogrisa sva povprašala še, kako je na razvoj naše občine vplivala nova ustava. Odgovoril nama je takole:

"V teku časa je bili več prelomnici v razvoju naše ljudske oblasti. Nova ustava nam je narekovala, da moramo pripraviti nov občinski statut pa tudi statute krajevnih

skupnosti. Razlika od prejšnjega odborniškega sistema je v novem delegatskem sistemu. Ta vključuje veliko ljudi iz gospodarskih in negospodarskih organizacij. S to novo skupščinsko ureditvijo že skušamo zasledovati osnovni cilj, ki nam ga je začrtala nova ustava. Vse delegatske skupščine imajo že določen program dela, pa čeprav se delo šele vpeljuje. Taka je osnovna črta razvoja, ki jo bomo skušali zasledovati in uresničevati. Tak način vodenja se nam zdi nekaj enkratnega, začetek poti, ki jo dograjujemo in izpopolnjujemo. Naša nova ustava je zgodovinski dokument, ki bo imel odločilne, pozitivne posledice."

Tako je tov. Ogris zaključil naš pogovor.

Marjeta Rotar, 8.b in
Igor Rupar, 8.a

26. marca sem v BPT Tržič obiskala tov. Tineta Tomazina, ki je bil predsednik skupščine Tržič od leta 1965 do 1967. Zastavila sem mu nekaj vprašanj. Na prvo vprašanje, kateri dogodki v obdobju njegove mandatne dobe se mu zdijo najpomembnejši, mi je odgovoril takole:

"Leto 1965 je bilo pomembno tako za tržiško kot tudi za celotno jugoslovansko gospodarstvo. Treba je bilo razčleniti uspehe in neuspehe gospodarske reforme, ki je prinašala novosti in kvalitativne premike v gospodarstvu.

V teh kratkih dveh letih smo položili tudi temelje nekaterim stavbam, ki so bile kasneje, ob dograditvi, pomembne za tržiško občino in njene prebivalce. V tem obdobju smo mnogo storili glede preoblikovanja sistema skupščine in še posebno glede uveljavljanja samouprave v krajevnih skupnostih."

Nadalje me je zanimalo, kako smo leta 1965 izvajali gospodarsko reformo. Tov. Tomazin mi je pojasnil:

"Tržiški prebivalci so gospodarsko reformo sprejeli z razumevanjem. Nanjo so bili tudi pripravljeni. Žal pa se nekatere želje prebivalcev in tudi spremembe, ki jih je prinašala gospodarska reforma, niso uveljavile."

Predvsem pa me je zanimalo, kako je prišlo do pobratenja s francoskim mestom Ste Marie aux Mines.

"S tem mestom smo se pobratili leta 1967. Temelj našega pobratenja je prav gotovo v spominu na prestane strahote in trpljenje v času fašizma. Znano je namreč, da je bila na Ljubelju podružnica koncentracijskega taborišča Mauthausen. V njem je bilo veliko rodoljubov iz Francije. In Ste Marie aux Mines je doživel podobno usodo. Tudi tam je bila med vojno podružnica zloglasnega taborišča. Prebivalci obeh mest so skušali internirancem premagovati nečloveško trpljenje. Prav spomin na te tople človeške odnose in pa seveda na žrtve, je veliko doprinesel k pobratenuju.

"Trpljenje vedno združi ljudi," je tov. Tomazin končal svojo pripoved.

Metka Novak, 8.b

Napotili sva se k tov. Marjanu Bizjaku, ki je bil predsednik tržiške občinske skupščine od leta 1967 do 1973. Prosili sva ga, naj naju seznani s svojim nekdanjim delom, z dosežki in napredkom naše občine. Najpomembnejše dejavnosti, ki nama jih je omenil, so naslednje:

"V tem času je bila zgrajena nova šola v Križah, adaptirana vzgojno-varstvena ustanova na gradu, zgrajena Mercatorjeva blagovnica, nova pošta, žičnica v Hrastah itd. Asfaltiranih je bilo tudi več cest. Še bi lahko našteval, kaj vse smo v tem času v naši občini pridobili.

Med najbolj pomembna politična dogajanja, ki kažejo visoko družbeno zavest naših občanov, sodi samoprispevek delovnih ljudi za izgradnjo šol in varstvenih ustanov. V tem času smo postavili spomenik NOB in razstavni paviljon. Ob tej priložnosti so se zbrali preživeli borci kokrškega odreda. Že tradicionalne so postale tržiške poletne kulturne prireditve. Športna kronika hrani zapise o svetovnem prvenstvu v mo- to crossu, raznih smučarskih tekmovanjih, kar je pomembno za turizem.

V drugem obdobju moje mandatne dobe so bili zgrajeni po vaseh gasilski domovi, vo- dovod Senično - Snakovo - Sebenje, asfaltirali smo tudi cesti Bistrica - Podtabor, Senično - Golnik in zgrajena sta bila prepotrebna televizijska pretvornika v Doli- ni in Podljubelju. Z njima smo vaščanom omogočili spremljanje dogajanj doma in po svetu. Da bi v naši občini dvignili celotno raven gospodarskega razvoja, so se naše delovne organizacije, ki so pretežni vir zaposlovanja občanov, namenile povečati svoje zmogljivosti z modernizacijo tehnologije v proizvodnji in s povečanjem prostor- skih objektov. Take potrebe in želje se uresničuje le z velikanskimi finančnimi pod- porami, ki jih občina dobi od prispevkov in davkov občanov, delovnih organizacij, včasih pa najame kratkoročne kredite."

Zahvalili sva se za razgovor in odšli nazaj k pouku.

Zorka Kerec in
Helenca Polajnar, 8.c

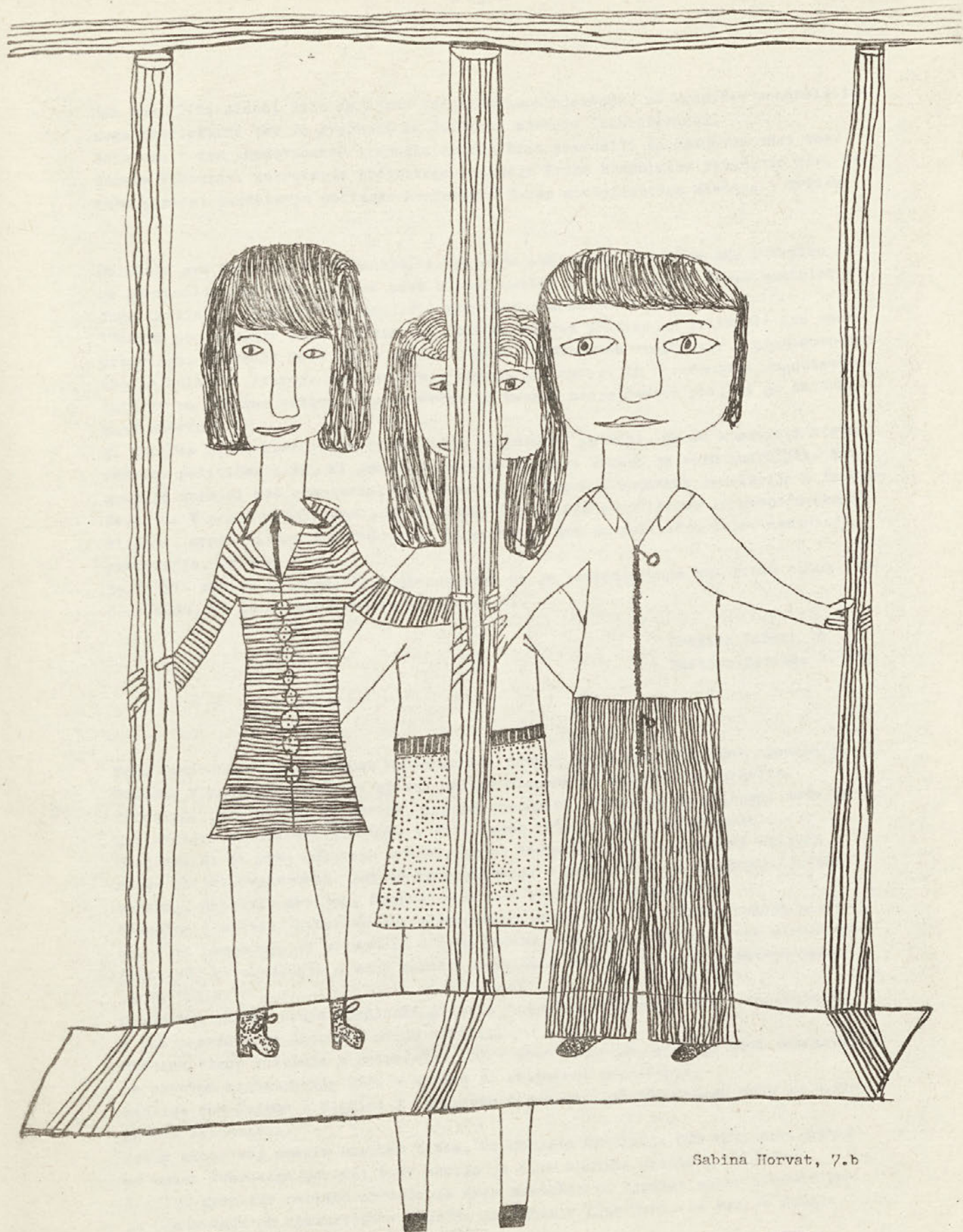
Želiva vam predstaviti delo in razvoj naše občine v letu 1973 - 1974. Da bi vam lah- ko povedali kaj več o tem, sva povprašali tov. ing. Vilija Logarja. Pripovedoval nama je: "Treba je bilo nadaljevati stare naloge in nerešena vprašanja ter postavi- ti tudi nove za napredek naše občine. V tistem času se je družba pripravljala na sprejem nove ustave, občine pa na sprejem novih statuten. Skupščinski sistem se je preimenoval v delegatski sistem. Največ nerešenih vprašanj je bilo na področju go- spodarstva. Začeli so se razgovori in priprave o tem, kako usmerjati gradnjo v ob- čini in obnoviti stari del Tržiča. V tistem času smo se dogovarjali tudi o dogradit- vi šol in vrtcev ter o novi industrijski coni, ki naj bi bila na področju spodnje Loke."

Nekaj teh nalog je že opravljenih, druge pa bodo z našimi skupnimi močmi v bližnji prihodnosti.

Alenka Dolenc, 8.a in
Breda Mežek, 8.c

Sredi današnjega velikega revolucionarnega preobražanja celotne družbe nas spre- mljajo misli tov. Tita na X. kongresu ZKJ: "S sprejetjem nove ustave, katere pogla- vitni smisel je zagotovitev odločilne vloge delavskega razreda in združenega dela v vseh družbenih zadevah, stopamo v novo obdobje našega boja za socializem. Bistvo in pglavitni cilj tega boja je, da se oblast v imenu delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, da delavci v združenem delu neposredno odločajo o sredstvih, pogo- jih in sadovih svojega dela in družbenem življenju sploh."

Delavski razred in vse napredne sile naše družbe uspešno utirajo pota za uresniče- vanje novih ustavnih določil pod vodstvom Zveze komunistov Jugoslavije - vodilne subjektivne sile. Delo organizacije ZKJ je zelo pomembno tudi med mladino, po bese-

Sabina Horvat, 7.b

dah tov. Tita zlasti delo za njeno idejno izpopolnjevanje, za krepitev socialističnega patriotizma ter za prednost in dolžnost njenega izobraževanja.

Zato smo v tem zgodovinskem trenutku našega časa zaprosili za razgovor tudi tov. Janeza Piškurja, sekretarja občinskega komiteja Zveze komunistov Tržič, in tov. Jakoba Kepica, sekretarja občinske konference Zveze socialistične mladine v Tržiču.

Obiskala sva tov. Janeza Piškurja, sekretarja občinskega komiteja ZKS v Tržiču in ga poprosila, naj nama kaj več pove o novi ustavi in X. kongresu Zveze komunistov Jugoslavije. V razgovoru je poudaril predvsem naslednje:

"Ustava je najvišji zakon države, ki določa, kakšne pravice in dolžnosti ima vsak državljan. Nakazuje novo pot v socialistično samoupravno družbo ter v njen gospodarski in kulturni razvoj. Nadalje ureja odnose med narodi in narodnostmi Jugoslavije. Zato je za vse nas ustava zelo pomembna in moramo uresničevati pot, ki jo ta dokument načrtuje.

X. kongres Zveze komunistov Jugoslavije je ponovno potrdil, da so komunisti tista vodilna politična sila, ki pomaga uresničevati novo ustavo na vseh področjih. Kongres je sprejel več resolucij, med katerimi je posebno pomembna resolucija o izobraževanju. V pomoč državljanom, da se lažje vključujejo v politično in gospodarsko življenje, organiziramo izobraževalne dejavnosti, kot so politične šole, seminarji, predavanja, tribune."

Zahvalila sva se in odhajala s spoznanjem, da je izobraževanje ena prvih nalog mladega rodu, ki jo moramo zavzeto izpolnjevati.

Dragica Gaberc in
Boštjan Zadražnik, 8.b

Tov. Jakob Kepic je sekretar občinske konference Zveze socialistične mladine v Tržiču. V razgovoru nama je opisal naloge mladine po kongresu v Moravcih.

"Pionirji in mladinci se morajo najprej seznaniti s pomenom in nalogami naše organizacije, delati aktivno tako v šoli kakor tudi v krajevni skupnosti..

Mladina, ki je prej delovala v šoli, se po končani šolski obveznosti vključi v razne oblike dejavnosti, kot so izobraževanje v marksističnih kroških, ljudski obrambi, delovnih akcijah, športu in raznih kulturnih dejavnostih.

Pomemben činitelj, kateremu posvečamo mnogo pozornosti, je informiranost mladine. V ta namen smo si pridobili v krog komisije za informiranje vrsto mladih sodelavcev, ki obveščajo o vseh tekočih problemih mladine in ostale občane preko radia Tržič.

Uredniški odbor ureja mladinsko glasilo Tangenta. V glasilu mladi izražajo in s tem posredujejo javnosti svoje zamisli.

Mladina tesno sodeluje s pripadniki JLA v obeh karavlah, kjer so tudi ustanovljene osnovne organizacije ZSM, v katere so vključeni graničarji.

Nadalje sodelujemo z mladino v temeljnih organizacijah združenega dela in v krajevnih skupnostih.

Izmed akcij naj omenim posebno tiste, ki obujajo tradicije NOB kot. npr. pohod po poteh kokrškega odreda; v to akcijo je bila mladina množično vključena.

V cilju krepitve narodne obrambe je naša komisija za ljudski odpor organizirala predavanje in ekskurzijo v vojaški internat v Ljubljani, za kar je dobila priznanje ljubljanske vojne oblasti.

To so po mojem mnenju nekatere izmed pomembnejših dejavnosti občinske konference ZMS v Trzinu. ZMS je po novem statutu močnejše zaživel in se množično vključuje na vsa področja naše družbene aktivnosti."

Tako je tov. Kepic zaključil naš pogovor.

Belkisa Brnjak in
Boštjan Patarič, 8.c

U T R I N K I

Pri nas imamo psa, ki mu je ime Bon-
go. Je velik črna rumen volčjak. Je se-
b huda in mora biti privezan. Ko je bil
mlad, ni bil huda. Takrat smo se lahko s
roci s njim igrali. Nekeč je polegnil od do-
ma. Chkali smo ga dva dni. Usi smo bili
veseli, ko smo ga našli. Sedaj nam pridno
pazi hišo in dvorišče.

Martina Dovžan, 1.a

Moji mami je ime Mira. Je velika. Ima sretle lase in modre
oči. Vsak dan hodi v službo. Doma kuha, pere, liki in šiva. Je
zelo pridna in dobra. Skrbi zame in mi pomaga pri domačih
nalogah. Zmeraj mi kaj novega kupi. Mamica me ima rada.
Tudi jaz imam mamico zelo rada.

Radon Meti, 1.a

Imamo dva kanarčka, Cipka in Špelco. Zelo lepo pojeta. Sta rumene barve, peruti imata pa črne. Vsak dan jima s sestrnico očistiva kletko in dava svežo hrano.

Darja Dubravčič, 1.a

Pri sosedu imajo psa. Ime mu je Udo. Je lepe črne barve, da se kar svetí. Midva sva velika prijatelja. On se zelo boji zame. Pod vratom ima belo liso kot otroški slinček. Najbolj sovraži pismonoša. Rad je napolitanke, čokolado in bonbone. Še rajši ima meso. Vsak dan se igrava z žogo.

Mija Loc, 1.a

Pri nas imamo lepo belo mucó. Moji mucí je ime Nanki. Stara je osem let. Nanki je bele barve, le na glavicí ima črno-rjave lise, prav tako na hrbtu in repu. Ima lepe in prijazne temno zelene očke. Nosek ima rdeč. Imam ga zelo rada. Tudi vsi ostali domači so navezani nanjo. Čeprav je stara že osem let, ima rada otroške in se vedno rada igra in trga. Vsem nam je v veselje.

Marjetka Mejač, 1.a

Moji mamici je ime Marica. Dela v tovarni Peko in doma. Zelo jo imam rada. Večkrat ji pomagam pri delu doma. Tudi ona meni pomaga pri domačih nalogah. Poleg mene ima še zelo nagejivega Marka. Kadar je prosta, se z menoj pogovarja. Kadar pa je v tovarni, mi je zelo dolgčas po njej. Takrat se spomnim, kako hudo je tistim, ki mamice nimajo.

Mojca Ribnikar, 1.a

Moji mamici je ime Marija, je lepa in dobra. Velikokrat se z menoj igra, prebere mi veliko knjig in gre tudi z menoj spat. Skrbi za vso družino, v kateri nas je šest: ata, mama, mami, oči, sestríca in jaz. Mamico imam zelo rada, topla je kot sonce, ljuba kot roža. Kadar je ne ubogam, je žalostna.

Nataša Teran, 1.a

Papigo mi je kupila omi lansko leto na šušarski nedelji. Moja papiga se guga, kljuva in jezi. Papigo hranim z žitom, piše pa vodo. Zelo rada ima tudi sladkor v kocki in solato. Kadar se jezi, kvari gugalnico in jo kljuva. Vsak dan ji zamenjam vodo in dam hrano. Svojo papigo imam zelo rada.

Irena Vidovič, 1.a

Muca je domača žival. Ima kratko dlako, dolg rep in majhna ušesa. Rada srka mleko. Je lepa žival. Tudi jaz bi rad imel muco. Muca je plaha in hitra.

Milan Jakovljevič, 1.b

Doma imam majhnega, prijaznega kuža. Rad se igra z otroki, posebno pa z menoj, ker me dobro pozna. Ko začuti, da prihajam iz šole, začne lajati in mahati z repom. Ne da mi miru prej, dokler ga ne pobožam. Ob sobotah in nedeljah se z njim odpravim na daljši sprehod. Najraje se sprehaja po gozdu. Ko se vrneva, ga nahranim in privežem. Obljubim mu, da se bova drugič spet odpravila na isto pot. Ker ne zna govoriti, me milo pogleda in veselo migne z repom.

Helena Košir, 1.b

Moja mamica je lepa in veliko mi pomaga. Hodi v službo in tudi doma ima veliko dela. Po poklicu je zlagalka blaga. Mami vstane že ob petih, ker se ji služba začne že ob šestih. Domov pride deset minut čez dve. Kosilo dobi že v službi. Doma kuha, pere, lika, pospravlja in čisti stanovanje. Kadar je lepo vreme, greva skupaj ven. Mamico imam rada in tudi mamica ima mene rada. Kadar je ne ubogam, je užaljena in ji je hudo.

Mojca Mehle, 1.b

Moja mamica je trgovka. Ima svetle lase in modre oči. Mamica je videti mlada. Preden gre v službo, me pokliče. Skrbi, da ne zamudim šole. Kadar mamice ne ubogam, je žalostna. Tudi če prinesem slabo oceno, je žalostna. Če sem bolna, mamico skrbim. Imam še majhnega bratca. Mamica ima z njim veliko dela. Zvečer je utrujena. Lepo je, če je mamica doma. Takrat gremo vsi skupaj na sprehod. Nabiram mamici rožice, ker jih ima rada. Takrat smo vsi veseli.

Gordana Radovančević, 1.b

Vračali smo se iz Prekmurja proti domu. Nekje sredi poti smo se ustavili. Zavili smo na jaso kraj gozda. Skočim h grmu, da bi odtrgala rdeče maline. Stegnem roko in zagledam na tleh dva gada, zvita v klopčič. Skočim stran in pokličem očeta. Prihitel je in začel tolči po njih tako dolgo, da ju je ubil. Vrgel ju je na kup papirja in ju sežgal. Jaz pa sem si mislila - tudi gada sta živalci in kako trpita od grozne bolečine.

Nuša Fekonja, 2.a

Pri nas je veliko gozdov. Lepi gozdovi so narodno bogastvo. Zato jih moramo čuva-

ti pred požari.

Ko hodimo po gozdu, moramo paziti, da kdo ne odvrže vžigalice. Najbolj nevarno je, kadar otroci ali turisti zakurijo ogenj. In še zelo nevarno je, kadar kmetje čistijo gozdove in kurijo odpadke. Les iz gozdov uporabljamo za kurjavo, pohištvo itd. V gozdu je mnogo živali. Čez zimo živali prespijo v gozdu. Po gozdu hodi gozdar in čuva naše gozdove pred požari. Na naše gozdove moramo zelo paziti. Zato čuvajmo naše gozdove!

Alenka Lukanc, 2.a

Ptički so mi zelo všeč. Vedno jih opazujem in občudujem njihove lepe barve. Pozimi, ko zapade sneg, si ptički ne morejo poiskati hrane. Zato jim moramo pomagati ljudje, posebno otroci.

Na balkonu imam hišico, v katero jim natrosim hrano. V trgovini kupim sončnične peške. Te imajo ptički najraje. Potem zelo težko čakam, kdaj bodo prileteli ptički po hrano. Pri oknu jih opazujem in - več ko jih je v hišici, bolj sem vesela. Zadovoljna sem, da lahko pomagam ptičkom preživeti težko zimo.

Katja Robič, 2.a

Berem knjigo. Nenadoma se zazrem skozi okno. Kamor pogledam, povsod sneg. Pa še vedno naletava! Kar zazebe me, če pomislim, kako je zunaj mraz.

Tedaj se mi ustavi pogled na drevesu, na katerem visi ptičja krmilnica. V njej trepečejo premraženi vrabčki, siničke, pa še kos sedi v njej. Zobajo zrnca, ki jih je sestra malo prej nasula vanjo.

Ptički so koristni, saj uničujejo razne žuželke. Zato jim postavljamo krmilnice. Vanje pa nasujemo semena, ki jih kupimo v trgovini. Nekateri pa naredijo za ptičke pogačo. Pa tudi še kako drugače lahko skrbimo zanje.

Ptičke moramo varovati in ne metati kamenja vanje ali jih pobijati.

Maja Štangel, 2.a

Zvečer sem v postelji premišljevala, kje so sedaj ptički, ko zunaj sneži. Mamico sem vprašala, katere ptice so ostale pri nas. Povedala mi je, da ostanejo pri nas čez zimo siničke in vrabčki. Kar zasmilili so se mi, ko sem pomislila, da jih v gnezdih zebe in da so morda tudi lačni. Zato sem sklenila, da bom naredila ptičjo hišico. Takoj drugi dan sem poiskala deščice in žeblice. Ker nisem znala sama narediti hišice, sta mi pomagala očka in brat. Ko je bila hišica gotova, sem šla kupiti ptičjo hrano. To je bila mešanica prosa, bučnic in sončnic. Na dvorišču sem postavila hišico tako, da muca ni mogla priti do nje. Vanjo sem stresla semena in vesela odhitela v kuhinjo. Skozi okno sem gledala, kako so vrabčki zobali zrnje.

Maja Teran, 2.a

Spomnjam se naslednjega dogodka:

Ko je začelo deževati, je deževalo zelo dolgo. Dopoldne je šla moja mamica v trgovino. Opazila je, da je dvorišče in okoli hiš vse poplavljenno. Odhitela je domov in povedala, da je vse poplavljenno. Šel sem iskat pomoči. Prišlo je zelo veliko ljudi, ki so pomagali pri delu. Pripeljal je tudi tovornjak. Na njem je bilo naloženih polno plovov. Te plohe so zložili na tla. Nato so z njimi zajezili vodo, ki je divjala po bregu. Oddahnili smo se, ker smo lahko zelo hitro usmerili vodo in se rešili še pred večjo povodnijo.

V krajih, kjer ni takojšnje pomoči, voda dere po poljih in uniči ves pridelek. Voda vdere v vasi in poplavi ceste, vrtove pri hišah. Ogroža naselja in ljudi. Ta dogodek sem doživel sam in po svojih močeh pomagal pri ukrotitvi poplave.

Jožko Klemenčič, 2.b

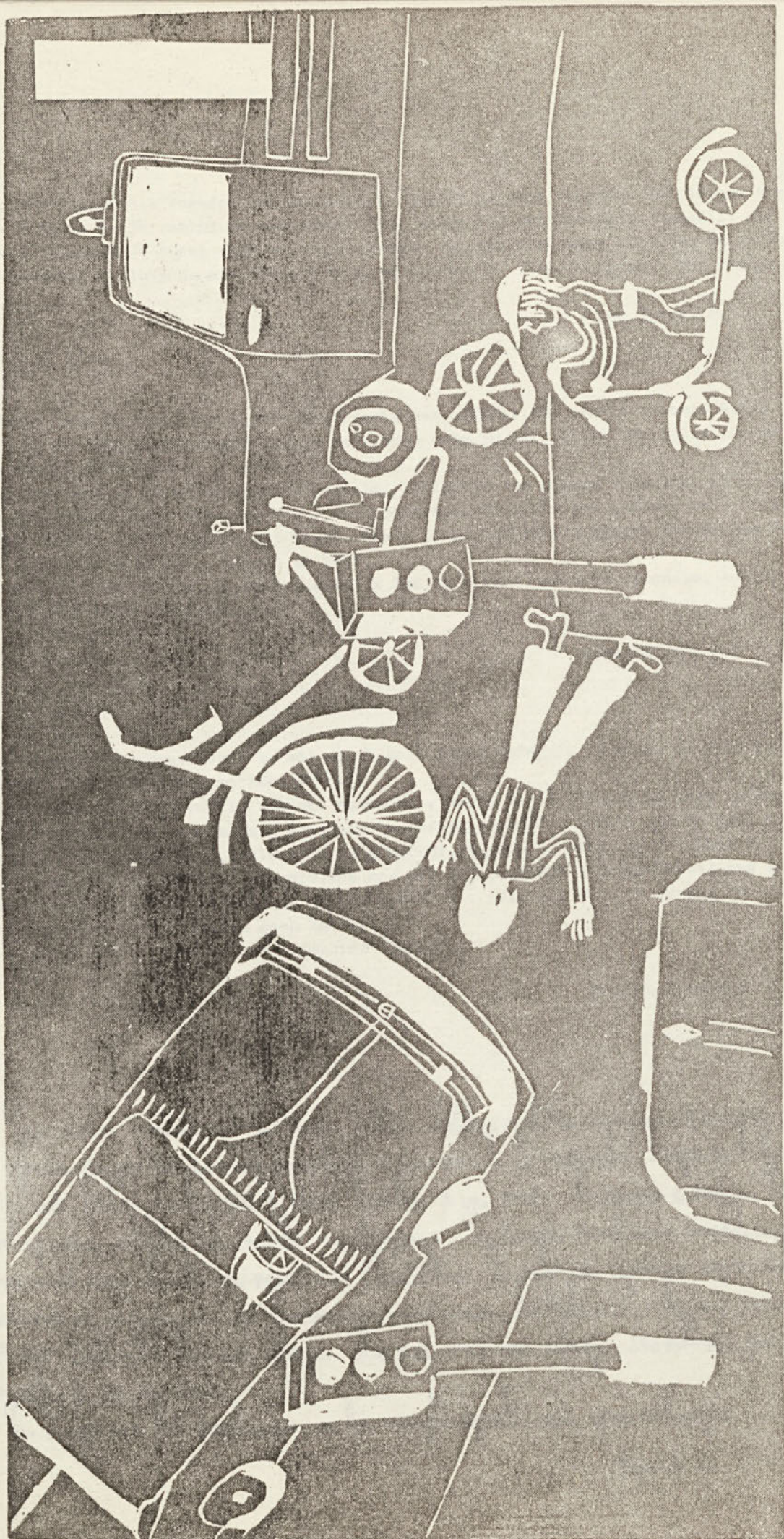
Ko smo se v jeseni peljali z avtomobilom na obisk k stari mami v Belo krajino, smo se peljali skozi Ljubljano. Peljali smo se po Prešernovi cesti proti Trgu revolucije. Na Prešernovi cesti, v križišču s Cankarjevo cesto, se je pripetila prometna nesreča. Ko je nasproti vozeči avtomobil pripeljal do prehoda za pešce, se je ustavil, ko pa je zopet speljal, je v tistem trenutku stopil na prehod pešec. Ker je bila med njima razdalja prekratka, se avtomobil ni mogel več ustaviti in je pešca zbil. Pešec je nezavesten obležal ob pločniku. Šofer avtomobila mu je priskočil na pomoč, pa tudi drugi ljudje so pritekli. Ni trajalo dolgo in že je pripeljal rešilni avto. Ponesrečenca so previdno naložili v rešilni avto in ga odpeljali v bolnišnico. Tako je za tem smo nadaljevali pot, kamor smo bili namenjeni.

Nejka Plajbes, 2.b

Ko je zjutraj ura pol osmih, zaslišim iz kuhinje mamin glas: "Franci, vstani, čas je za v šolo!" Jaz pa se potuhnem pod odejo in si mislim: "Oh, ta šola." Kmalu zopet zaslišim: "Ja Franci, vstani, tovarišica se je že peljala!" Jaz pa izpod odeje: "Samo še pet minut, saj nimam veliko naloge, učiti pa se mi ni treba, saj že vse znam!" Takrat zaslišim zvonec. "Mami, kdo je?" "Ja, sošolec." Jaz pa - skok iz postelje in rečem Robiju, naj počaka, da bom takoj. Malo se umijem, počesem. "Robi, že grem!" Potem greva proti šoli. Pot ni tako dolga. Ko se kot megla počasi premikava proti šoli, si morava še vse ogledati, če se je od včeraj kaj spremenilo. Potem zaslišiva hišnikov avto, ko se pelje v mesto nakupovat. Velikokrat pa srečava tudi tovarišico iz varstva, ki se pelje v šolo. Potem pa stopiva malo hitreje, da tovarišica ne bi bila huda, če bi preveč zamudila.

Franci Podlipnik, 2.b

Bilo je lansko leto spomladi. Nепrestano je deževalo. Mošenik je narastel, voda je bila umazana. V strugi je bobnelo, ker je voda nosila kamenje. Ko sem se zjut-

raj zbudil, je bil sosedov vrt poplavljen. Ponoči je voda odtrgala del levega brega. Mošenik se je razlil po sosedovem vrtu. Sosedovim smo pomagali. Naredili smo nasip. Mošenik je tekel spet po svoji strugi. Po vrtu smo skopali jarek, da je voda odtekla. Poplava je naredila na vrtu veliko škodo. Voda je odnesla vso zemljo.

Janez Rotar, 2.b

Lansko leto je zmanjkalo elektrike. Pisala sem matematično domačo nalogo. Ravno kar mi je očka pripovedoval, da je zelo malo vode in zato ne bo več dolgo, ko bo zmanjkalo elektrike.

Kar naenkrat pa nisem nikogar več videla. Zagledala sem očkovo cigareto, ki se mu je svetila v ustih. Hitro je šel v sobo po svečo. Odložila sem nalivno pero in iskala, kje bi dobila mamico ali brata. Kmalu je prišel očka s svečo. Takrat sem šele videla, kje so očka, mamica in brat.

Po kaki uri in pol pa je zopet zasvetila luč in takrat sem šele spoznala, kako hudo je biti brez elektrike.

Anka Knific, 3.a

Moja mami je skrbna, dobra in zdi se mi zelo lepa. Kadar je ni doma, jo zelo pogrešam, ker je takrat vse tako tiho.

Nekega dne se je odpravila v mesto nakupovat. Rekla mi je, da naj se lepo igram. Takoj ko je odšla, sem začela navijati gramofonske plošče. Igrala sem se tudi s punčko in kockami. Ura je šla zelo zelo počasi, da sem mislila, da jo čakam že deset ur. Saj mi je teta že rekla, da gre ura najpočasneje v Tržiču! Komaj sem že čakala, da bo prišla. Prišla je ob dvanajsti uri. Zelo sem je bila vesela in sem jo vprašala, kje je toliko časa hodila.

Ker skrbi zame, ji to vračam z dobrimi ocenami.

Andreja Krabonja, 3.a

Poznamo ravne vrste krog: trike, lahke, velike, majhne, pisane.
Čaka jih ima svoj prostor v pomari h. v razpoda. Tega je bila
nekač belga, pedaj pa je siva. Ješita je iz več koncev usnja. Je
daj ima obliko še malo raztrgano. Če koga postane mehka, jo
moreš napolniti s sušeno tlačilko. T njo se igrajo igr med
dvema, ožjima, jo brcamo, mečemo, kotlimo. Najraje imam
koga takrat, ko me uboga. Ko pa me ne uboga in kaže po
moji, je ne maram.
Če koga ne bi imeli, se ne bi mogli igrati nič pametnega.

Deja, 3. a

Moja mami je zelo dobra, skrbna in lepa. Zelo rada ima nas, otroke. Nekoč, ko sta šla Marko in mami v Tržič, sva bili midve s sestro Danico sami doma. Danica je pospravljala. Rekla mi je: "Pobriši prah po omari!" Potem sem se naveličala in je rekla: "Ti kar sama briši tale prah!" Danico sem vprašala: "Kdaj bo mami prišla domov?" "Ne vem," je rekla Danica. Prinesla sem uro in jo postavila na posteljo in nekaj časa gledala nanjo. Tudi tega sem se kmalu naveličala. Začela sem Danici nagajati. Naenkrat pa je nekdo pozvonil. V kuhinjo je stopila mami, v roki pa je držala čokolado. Stekla sem k njej in jo objela: "Oh, kako sem vesela, da si že prišla!"

To se je zgodilo, ko sem bila stara pet let. Brat Marko me je vprašal: "Za koliko denarja bi dala mamico?" Jaz sem rekla: "Tudi za cel svet je ne dam!"

Anči Markič, 3.a

Draga stara mama! Sporočam ti veselo novico. V torek sem na Zelenici dobil srebrno medaljo.

V ponedeljek me je cel dan skrbelo, kako bom v torek tekmoval. Zvečer sem šel zgodaj spat. Ko sem se zjutraj zbudil, mi je mami pripravila malico. V nahrbtnik sem stlačil malico in smučarske čevlje in se odpravil na avtobusno postajo. Ko je prišel avtobus, nas je odpeljal na Ljubelj. Ko smo prispeli na Ljubelj, smo šli na žičnico. V koči smo si nataknili smučarske čevlje. Nato pa smo si šli ogledat progo. Z dečkom, s katerim sva skupaj tekmovala, sva si dvakrat ogledala progo. Štarter je poklical tekmovalce. V prvi vožnji sem imel tremo. V drugi vožnji sem peljal bolje kot v prvi. Ko je bila ura petnajst, so razdelili nagrade. Zelo sem bil vesel, ker sem zasedel drugo mesto. Lepo te pozdravlja Iztok.

Iztok Nemc, 3.a

Ko sem se poleti igrala na dvorišču, sem srečala sošolko s kolesom. Prosila sem jo, če lahko še jaz malo poskusim. Dovolila mi je.

Stopila sem na pedal in hotela pognati, pa nisem zadržala ravnotežja. Sošolka me je morala ujeti. Malo sem se udarila na koleno, vendar sem še enkrat poskusila. Enkrat sem pognala in že sem spet stopila s kolesa.

Drugi dan je šlo že bolje. Kmalu sem se naučila voziti kolo.

Cvetka Šemrl, 3.a

Moja mamica je zelo dobra in skrbna. Vse, kar bi hotela, bi mi kupila. Enkrat sem jo prosila, naj mi kupi copate. Res mi jih je kupila.

Nekega dne je odšla k šivilji. Bila sem sama doma. Čas sem si krajšala z igranjem. Igrala sem se banko, človek ne jezi se in podobne stvari. Počasi se je pomikal dolgi kazalec na uri. Stemnilo se je že, mamice pa še od nikoder. Končno so se vrata odprla. Pred vrati je stala moja mamica. Vprašala me je, če sem jo že težko čakala. Če bi le vedela, kje se gre k šivilji, bi šla takoj za mamico.

Cvetka Šemrl, 3.a

Za bralno značko tekmujem že od prvega razreda. Sedaj tekmujem za Prešernovo bralno značko.

Letos smo morali prebrati naslednje knjige: Tolovaj Mataj, Lizike za vse, Huda mravljica in O partizanih.

Iz knjige O partizanih bom v šoli povedala zgodbo o muli, ki je šla na sol. Iz knjige Huda mravljica sem se naučila pesmico z naslovom Krokodil, iz knjige Tolovaj Mataj pa bom povedala zgodbo o petelinčku in putki. Zgodbo Lizike za vse sem že povedala.

Za bralno značko tekmujem zelo rada, ker tudi rada berem. Od vseh teh knjig pa mi je bila najbolj všeč knjiga Tolovaj Mataj, od zgodbic v njej pa najbolj Zakleti grad. Knjigo Tolovaj Mataj je napisal Fran Milčinski, knjigo Lizike za vse pa Branka Jurca, knjigo o partizanih pa so napisali razni pisatelji in pisateljice.

Za bralno značko bom tekmovala vse do 8. razreda. To priporočam tudi vam.

Beti Tušek, 3.b

Nekega jutra sem vstala zelo pozno. In prav tisti dan mi ni šlo nič od rok. Na kratko povedano, bila sem zelo lena. Zato sem mamico močno razžalostila.

Ko sem vstala, sem sedla na kavč in začela brati. Mama mi je rekla, naj ji pomagam, da bova šli ven. Naredila sem se, kot da je ne slišim. Mami se je zelo razžalostila. To sem tudi opazila. Ko je šla mama po mleko, sem uredila stanovanje. Mame kot nalašč dolgo ni bilo domov. Zato sem pospravila še sobe. Ko je mama prišla domov, se ji je obraz razširil v nasmeh.

Popoldne sva šli res ven. Sonce je sijalo in zdelo se mi je, da sveti samo na naju. Zvečer v postelji pa sem sklenila, da nikoli več na bom razžalila mamico.

Darja Mali, 4.a

Bilo je nekega popoldneva, ko sem brala Zabavnik. Tedaj zaslišim materin očitajoč glas, ki mi je dejal, da moram pospraviti svojo sobo. Naredila sem se, kot da je ne slišim. Še naprej sem mirno brala. Potem me je mami zopet poklicala. Tedaj sem stekla v kuhinjo in ji rekla, da je še čas. Mami mi ni rekla nobene besede, le delala je naprej. Ko sem prebrala vse zanimive zgodbe, sem počasi odšla v sobo, ki sem jo morala pospraviti. Ko pa pridem v svojo sobo, obstanem kot ukopana. Soba je bila namreč že pospravljena. Bila sem srečna, hkrati pa me je bilo tudi sram, ker sem mamici nehote nakopala še pospravljanje moje sobe. Nisem vedela, kako naj se mamici zahvalim in hkrati tudi opravičim, ker sem jo tako užalila. Naposled sem se ji le opravičila in vse je bilo pozabljeno. Kajti samo mamice znajo tako hitro pozabljati!

Mirjam Toporiš, 4.a

Mamice imamo vsi radi. Za njihov praznik smo jih povabili v šolo. Naredili smo jim darila. Vsi smo se naučili pesmice. Mamice so bile zelo vesele. Nastopali smo tudi v dvorani.

Mojca Meglič, 1.r.
osnovna šola Lom

Otroci znamo mnogo pesmic. Tudi pesnike poznamo po imenih. Radi pa bi jih tudi videli. Ta želja se nam je izpolnila. V ponedeljek nas je obiskala Neža Maurer. Bilo je dan po krajevnem prazniku. Z njo so prišli tudi partizanski kurirji.

Pričakali smo jo v razredu. Povedali smo ji pesmice iz njene zbirke Kam pa teče voda. Nato smo ji zastavili nekaj vprašanj. Povedala nam je, kako so nastale njene pesmice, kdaj in kje jih piše.

Prebrala nam je odlomek iz knjige, ki še ni izšla. Pripoveduje o dečku Franciju, ki so ga ujeli fašisti. Franci se jim je srečno izmuznil, le mali čukec je ostal tam za vedno. Mali čukec se nam je smilil, ker so ga pretepali sovražnikov škornji.

Od pesnice in pisateljice smo se poslovili s šopkom in željo, da nas ponovno obišče.

Marko Meglič, 4.r.
osnovna šola Lom

Že v petek, 27. decembra, smo izvedeli, da bo prišel dedek Mraz. Tovarišica in tovariš sta nam povedala, naj prinesemo v šolo vsak svoje darilo. V ponedeljek smo se zbrali v šoli in veseli pričakovali dedka Mraza. Lepo smo okrasili razred in na sredo postavili novoletno jelko. Pod njo smo razvrstili darila in na vsako darilo dali eno številko. Marija je naredila številke in jih dala v vrečko. Tako je vsak učenec vzel številko in dobil darilo drugega. Vsi smo gledali svoja darila. Čakali smo le še dedka Mraza. Res je prišel. S seboj je imel dva medveda in kurirje. Najprej se nam je predstavil in nam zastavljal uganke. Potem nas je obdaril. Vsakega je vprašal poštevanke, račun ali uganko. Dedek Mraz je imel na glavi veliko, sivi kučmo. Na sebi je imel bel plašč, posut z rožami in metuljčki, in velike bele škornje, na rokah bele rokavice, brado in brke pa tudi bele.

Potem se je poslovil in nam zaželel srečno novo leto. Preden pa je odšel, smo se slikali, potem pa odhiteli domov s težkimi in velikimi darili.

Mira Primožič, 4.r.
osnovna šola Lom

Č A K A M

Spim. Naenkrat zazvoni budilka in pogledam na uro. Joj! Že pol sedmih! Kako sem pozna. Hitro vstanem in stečem v kopalnico. Ko se pogledam v ogledalo, vidim, da imam oči rdeče in neprespane. Tako malo sem spala. Šele danes sem prišla domov. Dve noči nisem zatisnila očesa, danes pa komaj za nekaj ur. Z očetom sem bila na potovanju. Petek, sobota, nedelja, ponedeljek. Potovala sva po Italiji, Franciji, Belgiji, Nemčiji, Švici, Avstriji in na koncu pristala v naši prelepi Sloveniji. Videla sem mnogo lepih krajev, njihove znamenitosti, s seboj pa prinesla lepe vtise. Posebno lepo je bilo v Franciji, kjer sem imela prekrasen razgled na Eifflov stolp. Kar strah me je bilo. Potem sva šla skozi nekaj zapuščenih krajev in

novih naselij in pristala na Bavarskem. Nisem si upala pogledati prelepo oblikovanih stavb, ki so se vzpenjale visoko pod nebo. Pogled je željno vpiljal lepe Nemke, ki so se sprehajale naokrog, kot da bi bile brez vsakih skrbi. Ogledala sva si več razstav in poslušala več koncertov. Trgovine so bile bogato založene z vsakovrstnim blagom, česar sploh ne moreš primerjati z našimi. Spala sva v hotelu. Strežniki niso bili preveč prijazni in tudi soba, čeprav je bil hotel med boljšimi, mi ni bila preveč všeč. Komaj sem čakala odhoda. Naslednji dan pa zopet na pot skozi Zürich, Constanzo, Luzern v Švici in potem v Avstrijo, nazadnje pa domov. Saj je bilo lepo, toda doma je vse lepše. Veš, da te čaka topel dom. Kaj? Saj ni mogoče! Da sem se mogla tako predati razmišljanju! Umijem se, počešem, oblečem in zgrabim torbo. Zopet bo teklo vse po starem in kdo ve, kdaj se bom spet odpravila v tujino, ko pa je doma tako lepo.

Aleksandra

Pogledam navzgor. "Koliko imam še do vrha?" Tako se sprašujem. V udih čutim bolečino in postajam rahlo utrujena. Vpnem klin, varnostno vrv si bolj trdno zadrgnem. Vzpnem se za nekaj centimetrov više. "Kaj? Res ne bom mogla? Moram! Kolegom sem prisegla in zaupali so mi. Toda zdaj omagujem! Sredi stene! Te težke stene, ki za dobro kondicijo ni nobena posebnost. Ampak jaz sem imela malo kondicije. Ni bilo časa. Študirala sem. Zdaj pa kar naenkrat v gore, v steno! Vem, počasi bi morala začeti, ne pa, da tiščim naprej. Morala bi imeti soplezalca, toda moja trma vedno zmaguje. Kaj le počivam? Do vrha moram prispeti še pred popoldnevom." Zopet se vzdignem za nekaj centimetrov više. Videla sem, da mi bo do vrha zmanjkalo klinov, če jih bom tako bogato trošila, zato se vrnem nekaj metrov niže in izbijem dva ter ju vpnem za pas. Imela sem jih namreč za slučaj, če mi spodleti in bi padla; vsaj pet klinov bi me obdržalo, če me dva ne bi. Začela sem delati večje presledke med zabijanjem. Čeprav je bilo nevarno, nisem odnehala. Razlika med meno in vrhom se je le počasi zmanjševala. V ušesih mi je zvenelo Markovo opozorilo: "Pazi, ne hiti naprej, da se ti kaj ne zgodi. Če ne boš zmogla, se vrni! Še je čas, boš že zmogla kdaj drugič, saj vidiš, da so skale še mokre." Toda jaz ga nisem ubogala. Posmehovali bi se, če bi se vrnila brez osvojenega vrha. "Moram naprej, moram, pa čeprav s poslednjimi močmi," tako sem si prigovarjala.

Naenkrat zaslišim pod seboj rahlo zabijanje klinov; vsaj zvenelo je tako. Ustavila sem se in prisiuhnila. Res, nekdo je plezal za meno. Zdelo se mi je, da mora biti to dober plezalec, saj je hitro napredoval. Začela sem hiteti. Naenkrat mi je mimo glave švignil kamen, ki se je odtrgal od stene. Ustrašila sem se in zavpila: "Kamenje! Pazi! Leti!" Bilo me je groza. Teda se je utrgalo tudi pod mojimi nogami. Še ena velika skala, ki je bila razpokana od zimskega vremena. Zaslišala sem krik. Pogledala sem navzdol, toda zaradi previsa nisem mogla dobro videti, kaj se je zgodilo. Videla sem le rdečo bundo, ki je zafrfotala proti dnu. Mraz me je stresel, v prsih me je zbolelo, da sem se z vso hitrico pognala po steni navzdol čez previs. Na dnu sem zagledala človeka, ki je ležal nepremično. Bil je brez nahrbtnika. Z vso naglico, kar sem jo premogla, sem hitela po vrvi in klini so se zapikali v skalovje prav na rahlo. Končno sem prispela do tal. Nekaj stran je ležal ... "Marko!" sem kriknila. Bil je ves krvav. V očeh so se mi nabirale solze. Iz nahrbtnika sem s tresočo roko privlekla prvo pomoč. Lica je imel odrgnjena, roko zveržene, noge polomljene. Iz ran na glavi in boku je močno krvavel. Skrbno sem mu jih obvezala. Bil ne nezavesten. Dala sem mu umetno dihanje, toda usta je imel krvava in nisem

dolgo zdržala. Zmočila sem mu čelo, bil je še vedno brez zavesti. Kaj naj storim? Iz bližnjega gozda sem zaslišala udarce sekire. Stekla sem do tja kljub utrujenosti. "Pomagajte!" sem zaprosila. "Nesreča, hitro, prosim!" Bil je moški srednjih let in ga nisem poznala. Brez vprašanj mi je hitro sledil. Iz vej sva naredila zasilna nosila. Nič nisva govorila. Slekla sem vetrovko, pullover in vzela iz nahrbtnika tudi rezervne smučarske hlače. Vse to sva zravnila na nosila, položila nanje Marka, ki se sploh ni zavedal, ga pokrila z njegovo vetrovko in ga odnesla. Ni se mi zdel težak, čeprav ni bil tako suh in majhen. Tokrat se mi je zdel še močnejši. Prinesla sva ga do vasi. Tam je bil ravno nekdo izmed Markovih kolegov. Ni mogel verjeti. Sedel je v očetov avto in se odpeljal po rešilca, ki je kmalu prispel. Odbrzal je z Markom v bolnico. Jaz pa sem ostal na sredini ceste. Od samih skrbi sem se sesedla. Šele tedaj sem se zavedala, kaj sem storila. Ko sem se pomirila, sem s težkim srcem odcapljala proti domu. Preoblekla sem se in stopila do bližnjega sosesa, da me je odpeljal za Markom. Počasi sem stopila do vratarja in ga prosila, naj me spusti naprej zaradi nujnega opravljanja. Ko sem srečala sestro, sem jo vprašala, kako je z Markom. Povedala mi je, da je v šok sobi in da je zelo slab. Prosim, sem jo, če ga lahko vidim. "Se vam je zmešalo? Nič prej, kot čez dva dni!" me je nadrla in odšla.

Čez dva dni sem že zjutraj prihitela v bolnišnico. Sestra me je peljala do njegove sobe. V roki sem držala šopek iz encijana in rododendroma. Tiho sem vstopila. Marko je negibno ležal na beli postelji. Gledal je z motnimi očmi, iz katerih je sijala vsa ljubezen, ki jo je premogel. Stopila sem do postelje, se sklonila nadenj in ga poljubila na bele ustnice. Poljub, komaj zaznaven, mi je vrnil. Bil je to najin prvi poljub. Vedno sva bila le dobra prijatelja. Toda vedela sva, da to ni samo prijateljstvo. Vprašala sem ga skoraj neslišno, ker sem se bala svojega glasu: "Marko, zakaj si šel za menoj? Mi nisi zaupal? Zakaj si tvegaj svoje življenje za moje?" Odgovoril mi je še tiše: "Nisem mogel ostati doma. Slutil sem, da bo nekaj narobe. Odšel sem za teboj, ker sem se bal, da se ti ne bo kaj zgodilo. Pa je priletelo tisto kamenje." Umolknil je. Bil je izmučen. Noge je imel v mavcu, ves je bil obvezan. Dahnila sem: "Marko, tako nepričakovano se je utrgalo, nisem ga jaz sprožila, oprostite mi." "Vem, da nisi ti, ljuba moja. Hvala, hvala ti, zdaj vem, da si mi veliko pomagala; prijatelja spoznaš v nesreči, toda ti si mi več kot prijateljica." Drhtel je, prišla sem ga za roko, ki jo je težko premikal. Da bi navezala pogovor drugam, sem rekla: "Tukaj sem ti prinesla simbole tistih sten, ki smo jih preplezali skupaj. Vem, da jih imaš rad, zato sem jih šla kupiti." Hotel mi je nekaj reči, toda prestregla ga je bolniška sestra: "Obiski so končani!" Zaprla je vrata, jaz pa sem se še enkrat sklonila k Marku in ga poljubila. Obljubila sem mu, da ga bom še obiskala, potem sem odšla. Naslednji dan sem dobila brzojavko. "Marko je umrl. Danes ponoči. Izgubil je preveč krvi." Obšel me je občutek, ki ga ne morem opisati. Tolkla sem po stenah, se zgrudila na tla in si pulila lase, dokler nisem obležala brez moči. Solze so mi vrele iz oči in kapljale po tleh, iz grla so prihajali kriki: "Marko! Zakaj? Jaz sem kriva! Moj Marko!"

Aleksandra

Prerano vzela koso svojo,
smrt v hladno je roko,
posekala je deblo mlado,
prekrila s črno ga zemljo.

Globoko zdaj počivaš dekle,
ne drami več sveta te hrup,
nič več se k nam ne vrneš,
vseh loteva se žalost in obup.

Zdaj končano zate je
življenje,
zdaj solze ne pomagajo,
a vsi vemo, da nekje je
meja - in ti si že za njo.

Alenka

Ko je vstopil, sta ga sprejela tihota in vonj, ki je tako značilen za bolnišnico. Mimo vratarja je odhitel z dolgimi, hitrimi koraki in le-ta ga je pospremil s pogledom. Vstopil je v dvigalo in se odpeljal na porodniški oddelok. Vrata dvigala so se odprla, in z negotovim korakom se je odpravil po hodniku. Skozi nihalna vrata je vstopil v čakalnico. Val cigaretne dima mu je butnil v obraz. Po klopeh so sedeli nestrpni možje s cvetjem v rokah. Tudi on je sedel. Med nervoznimi prsti je zago-rela prva cigareta, nato druga, tretja. Kakor hitro je prišel izza z usnjem oblečenih vrat kakšen v belo uniformo oblečen moški, so se vsi pogledi v čakalnici uprli vanj. Povsod je bilo slišati ista vprašanja: "Ali je že?" "Ni še." "Kdaj pa bo?" Nenadoma je vstopila v čakalnico belo oblečena sestra. Nek moški je vstal, šel k njej in obraz se mu je zadovoljno nasmehnil. "Čisto mi je podoben, kajne?" je dejal novopečeni oče. Sestra se je samo dobrohotno nasmehnila in rekla: "Za danes bo dovolj." Odšla je s štručko na rokah. Srečni oče pa je ves pomirjen odšel iz čakalnice.

Peter Jež, 8.a

Z grozo na obrazu je spustila slušalko. Iz prsi se ji je izvil krik strahu. Njena hčerka, njena hčerka je v bolnišnici zaradi prometne nesreče. Ne, to ni res, ne sme biti res! Pograbila je plašč in stekla v bolnišnico. Dežne kaplje so ji padale na obraz, ona pa je hitela, hitela k svojemu edinemu otroku. V bolniški sobi se je oklenila hčerkinе roke, kakor bi jo hotela s kretnjo zadržati pri življenju.

Odšla je iz sobe in se sesedla na stol v čakalnici. Nepremično je zrla v vrata, za katerimi se je njena hčerka borila za življenje. Sedela je med sivimi stenami neprijazne čakalnice in v strahu pričakovala, kdaj se bodo odprla vrata in bo iz sobe stopila sestra z žalostnim izrazom na obrazu, ki ji bo povedal vse. Toda vrata se niso odprla in mati je ostala sama. Nihče ni vedel, kako ji je bilo pri srcu, ko je pomislila, da bi lahko ostala sama na svetu, ki bi zanjo za vedno ostal pust in mračen. "Ne, ne sme umreti, živeti mora, živeti!" je vpilo v njej. Koraki sester, ki so hodile mimo, so se ji zdeli strahotno bobneči. V mislih je zagledala svojo mrtvo hčerko. Zakričala je. Pri srcu jo je stisnilo, ko je svoji rami začutila roko. Okrenila se je in zagledala zdravnika. Ta pa se ji je nasmehnil in ji rekel: "Živela bo." Materino mračno lice se je zjasnilo. Oči so ji zažarele, po licu pa so ji pritekale solze, solze sreče.

Metka Novak, 8.b

Bil je zelo lep dan. Zato sem se odločila, da pojdem v Kranj po nove čevlje, ker tu ne dobim primernih. Oblekla sem se in odšla po avtocesti v Tržič na postajo. Bila sem že na sredi poti, ko je začelo deževati. Bila sem zelo jezna, kako ne bi bila, saj bom mokra do kosti, preden bom prišla do Tržiča. Stresem se, v glavo mi je šinila neumna misel, da bi štopala. Prišla bi prej v Kranj in še mokra ne bi bila. Bolj sem razmišljala, vedno bolj mi je bila ta misel všeč. Spomnila sem se pregovora: Poskusiti ni greh. Toda vseeno me je bilo strah. Sama sebi sem se začudila, ko sem dvignila palec. Mimo je priropotal fičo. Ni se ustavil; tudi spaček je drvel dalje. Spustim roko in premišlujem: "Pa boš res mokra!" Pred samo zagledam dolg, lep avto. Znamke se ne spominjam. "A,

Belkisa, pri tem pa nimaš možnosti, bolje, da sploh ne dvigneš palca," sem si polglasno zamrmrala. A vseeno sem ga - nič, zdrvel je dalje. Tada zmotila sem se, gume so zacvilile, nekdo potrobi. Obrnem se, nekaj metrov za menoj je stal tisti čudoviti avto. Nisem mogla verjeti, Glej no, zakaj pa se ne bi peljala? Fohitela sem, že od daleč sem zagledala tablico, bila je nemška. "Aha, dekle, kaj bo pa zdaj?" sem se vprašala. V mislih sem začela ponavljati vse nemške besede, kar smo se jih naučili v šoli. Bilo me je strah. Toda nisem mogla več nazaj, kar bo, pa bo. Prišla sem do avtomobila, sklonila sem se, v njem je sedel mlad fant. Odprl je vrata: "Kuda želite?" me je vprašal. Kar zazijala sem, bila sem srečna, ker se bova lahko sporazumela. Povedala sem, da sem namenjena v Kranj in sedla v avto. Kmalu sva se spoprijateljila, povedal mi je, da je iz Beograda, da pa dela v Nemčiji in gre obiskat svoje dekle. Moram priznati, da mi je bil ta fant zelo všeč, zato sploh nisem opazila, kdaj je parkiral avto v Kranju pred Globusom. Nasmehnil se je in rekel: "Evo, stigli smo." Hotela sem izstopiti, ko me je prijel za roko in me prosil, če grem z njim na sok. Povabilo sem sprejela. Nato sva se poslovila in odšla vsak na svoje.

Belkisa Brnjak, 8.c

S Katjo sva stali na avtocesti. Ob vsakem prihajajočem avtomobilu sva stegnili roki in dvignili palec. Veliko avtomobilov je švignilo mimo naju. Nazadnje le ustavi avto svetlo rjave barve. Mlad, temnolas fant odpre vrata in naju povabi v avto. Katja je smuknila na zadnji sedež, jaz pa sem se morala usesti spredaj. Šofer se nama je predstavil, nato pa naju je vprašal, kam sva namenjeni. Katja mu je odgovorila, da greva na Ljubelj. Čez nekaj časa naju vpraša, kje sva doma. Povedali sva mu, da stanujemo v Podljubelju. Nekako začudeno naju je pogledal, nato pa se je posmehal in rekel: "Potem pa se bosta lahko peljali celo do Celovca. Jaz grem namreč v Celovec." Prispeli smo na bencinsko črpalko. Skozi okno je zavpil, naj mu natoči polno. Nato je plačal in odpeljal naprej. Spet smo molčali. Z desno roko je odprl predalček in iz njega vzel zavojček cigaret. Ponudil nama je. Obe sva odklonili. Vrgel je cigarete nazaj v predal in ga zaprl. Vprašal naju je, če sva sestrji. Katja je odgovorila, da sva le prijateljici. Avto je zapeljal na makadamsko cesto. Cesta je bila vsa kamnita, zato nas je premetavalo sem ter tja. Potem je Katja nekoliko boječe rekla: "Prosim, če bi tu ustavili." Voznik se je nasmehnil in zapeljal na rob ceste. Odprla sem vrata in obe sva izstopili. Avto je odpeljal dalje. Posmejala sem se Katji in ji rekla: "Danes sva pa res imeli srečo."

Anica Dovžan, 8.c

Bilo je letošnje jeseni. Pripeljala sem potovalko. Jutri grem namreč na obisk k stari prijateljici. Ob enih sem odrinila iz Tržiča. Do Celja sem se peljala z avtobusom, naprej do vasi pa ni bilo več avtobusne zveze. Odločila sem se za štopanje. Postavila sem se ob rob ceste in dvignila palec. Trije, štirje, mor-da še več avtomobilov je švignilo mimo mene, a nihče ni ustavil. Vse bolj tesno mi je bilo pri srcu. Med drevesi se se lovili zadnji, nežni, zeleno zlati žarki sonca. Sedla sem na cestni kamen in še vedno vztrajno držala palec k viš-

ku. Čez nekaj časa zacviliijo gume in pred mano se ustavi rdeč športen avto. Svetlolasi fant odpre vrata in vpraša: "V Slivnico?" Prikimam, vržem torbo na zadnji sedež, sama pa se odobno namestin spredaj. Ko zaprem vrata, pritisne na plin in prestavi v prvo brzino. "Večkrat stopaš?" vpraša. "Ne. Samo včasih ... v avtobusih je neznosna vročina." Dolgo časa vozi za tovornjakom, nazadnje se mu ga le posreči prehiteti. Nenadoma je cesta skoraj prazna. Le nekaj razpotegnjenih oblakov leži na bledem nebu. Svetlolasec pogleda na uro in prižge cigareto. Ponudi tudi meni, a odkimam. Soparno popoldne se nagiba v večer. Kmalu zavije na ozko makadamsko cesto. Pot drži med polji, potem pa v lahmem loku zavije na hrib. Zamišljena strmim med drevesa. Potem se zdrznem ob njegovih besedah: "Imaš fanta?" "Ne," začudeno odgovorim. "Čudno," reče on in zapelje kraj ceste. Zahvalim se mu, vzamem prtljago in mu pomaham v slovo. Avto se ksrije za ovinkom, jaz pa se obrnem in odhitim po cesti.

Zorka Kerec, 8.c

Bil je lep poletni dan, ko sva s prijateljico sedeli na obcestni ograji in šteli avtomobile. Nenadoma se prijateljica domisli, da bi štopali, seveda za šalo. Bila sem zajec kot vedno, zato sem se obotavljala, medtem pa je ona že vztrajno dvigala svoj palec. Mimo naju je peljalo že mnogo avtomobilov, toda vidnega uspeha še ni bilo. Žalostno je pogledovala za njimi in tu pa tam komu pokazala še jezik. Ker ji nihče ni ustavil, je predlagala, da bi poskusila še jaz, ob tem pa se je posmehnila.

Postavila sem se kraj ceste in čakala, tedaj pa sva že v daljavi zagledali lep športni avto rumene barve. Od vznemirjenja sem zacepetala z nogami in pomislila: "Če mi pa tale ustavi, se pa zares peljem, pa čeprav sama ne vem kam." Dvignila sem palec in avto se je na moje začudenje začel ustavljati. V njem je sedel mlad fant črnih las. Ne da bi se ozrla na prijateljico, sem sedla v avto in že sva se odpeljala. V slabi slovenščini me je vprašal, kje naj ustavi. Odgovorila sem, da mu bom povedala, saj niti sama nisem vedela, do kod naj se peljem. Tako sem se zagledala vanj, da me je začudeno pogledal in vprašal: "Kaj pa je?" Šele čez čas sem mu zmedeno odgovorila: "Prosim, ustavite!" Ustavil je tik pred hišo jezične tete, tako da ji ne bo zmanjkalo tem za javno obravnavo. Zahvalila sem se in mu pomahala v slovo. Počasi sem stopala proti domu.

Doma so mi ponazorili avtostop s palico po zadnji plati, ker jim je prijateljica že vse "raztrobila" in jih pošteno prestrašila, češ da me ne bodo nikoli več videli.

Helena Polajnar, 8.c

T A K I S M O

Včasih se spomnim na leta, ko sem bila še majhna. Prosila sem mamico, naj mi kupi rdečo šolsko torbico, da bom hodila v šolo. Kako lepi spomini.

Od tistih prvih otroških spominov je minilo že precej časa in sedaj sem že v sedmem razredu. S sošolkami se veliko pogovarjam o nas mladih, zlasti o mladih dekletih. Druga drugi dajemo razne nasvete. Toda najboljši nasvet mi je vedno dala mama. Ampak kdo bo vedno poslušal samo mamo! Rajši poslušam sošolke in marsikatera med njimi mi je za vzgled. Staršem skušam dopovedati, da bi rada delala po svoje in bi ne bila taka kot so oni, ki nikoli ne gredo v kino ali na ples. Povedala bi jim rada, da nisem več tista majhna Irmica, ki drži mamico za roko in gre z njo na sprehod. Zdaj sem velika, hodim v sedmi razred in postajam vse bolj samostojna. Matere se vedno bolj izogibam. Ne upam ji ničesar povedati, kaj šele, da bi jo kaj vprašala. Sicer pa, saj to sploh ni potrebno, ker imam sošolke, da jim zaupam. Nobenega dela se več ne dotaknem. Na vsako materino besedo zadirčno odgovorim, se obrnem in grem. Postavim se pred ogledalo, kajti rada bi ugotovila, če imam sploh še lepo postavo. Cimprej bi rada oblekla sestrino krilo in odšla v disco klub. Rabim sestrina ličila in šminke.

Večkrat govorimo s prijatelji, da so mame tečne in sitne, ker nas nikamor ne pustijo. Toda ob misli, da bom nekoč tudi jaz taka sitna mama, me spreleti srh. Ob takih mislih postanem spet tista majhna Irmica. Rada bi se poboljšala, prišla za delo doma in v šoli. Rada bi popravila vse svoje napake in se poboljšala, da bo mama lahko rekla: "Tako pridna je pa naša Irma."

Irma Sajovec, 7.a

Dežuje. Sama sem doma. Ne vem, kaj bi počela. Gledam dežne kaplje, kako drsijo po oknu. Večkrat pogledam na ulico in vidim sključenega starčka, ki prosi mimoidoče. Zasmili se mi. Pomislim, kako nekateri ljudje živijo v izobilju, drugim pa marsikdaj zmanjka denarja še za kruh. Življenje pri nekaterih ne pozna milosti, pri drugih pa je vsega v izobilju.

Ko tako premišljujem, ugotovim, da je nehalo deževati in da tudi betežnega starčka ni več na ulici. Tedaj se razgledam po kuhinji in opazim v pomivalnem koritu še nekaj umazane posode. Če pride mama prej domov, preden jo bom pomila, bo zopet ogenj v strehi. Zato hitro natočim vodo v korito in začnem pomivati. Še predno pomijem, zaslišim glas zvonca. Vedela sem, da je prišla mama. Pogledam na uro in ugotovim, da je ura že pet. Kaj si bo mislila mama, ko tako pozno pomivam posodo, ki je ona ni utegnila pomiti.

Tedaj zopet zaslišim glas zvonca. Odhitim odpret, še prej pa pogledam skozi kukalo in vidim, da je res mama. Ko vstopi, opazim, da je dobre volje in prav zato vem, da danes ne bo hude ure, čeprav ni pomita še vsa posoda.

Vlasta Zavrl, 7.a

Velikokrat, mogoče prevečkrat, se gledam v ogledalo. Včasih sem vesela, da sem taka, včasih, in to je pogosto, pa se kar zbojim sebe. Le kako morem biti taka? Spremenila se bom! Vzamem škatlico s kozmetičnimi pripomočki in stopim v kopalnico. Prižgem luč in se pogledam. "Ne! Tukaj je zanič! Samo poglej, kakšna si!" Tako mi pravi nekaj v prsih in še hitreje kot sem prišla, odidem iz kopalnice. Napotim se v svojo sobo. "Da! Tukaj bo dobro!" Zazrem se v ogromno kozmetično ogledalo. Gledam se in sebi ne morem verjeti. Stol pomaknem bliže in se še bolj natančno pogledam. Velike oči, obrobljene s temnimi kolobarji, ki so posledica slabega

spanja. Zenice, sive barve! Zakaj nimam raje plavih oči? Velikih plavih oči, kot jih imajo filmske igralkе? Ne, imela bom sive oči, lahko pa si obarvam veke. Na eno oko zamižim. Kako rada bi imela dolge trepalnice, obrnjene navzven, kakor jih ima moj brat. Ne, tudi kratke so lepe, če si jih lepo urediš. In te velike ustnice! Zakaj nimam raje ozkih in majhnih? Oh, tudi široke so nekaterim všeč. Pa zobje? Ne da bi se zavedala, razprem usta in se zagledam v zobe. Zadaј luknja, pa tam tudi luknja, dve plombi, spredaj neokusno navzkriž! Toda zakaj ne greš k zobozdravniku? Bojim se ga! Pravzaprav pa se sploh ne opazi. Lepo si jih umiješ, pa je. In lica? Pa čelo? Polno drobnih luknjic in mozoljev. Teh sploh ne maram! Kda bi imela lepo gladko kožo. Toda kaj delajo na nosu te rjave pege? Groza! Tako, zdaj bomo pa videli, kdo bo komu kos!

Vzamem pinceto in si izpulim nekaj obrvi. Au, to boli! Toda za lepoto je treba tudi potrpeti, pravijo stari ljudje. Potem si obraz namažem s kremo. Vzamem puder in si ga enakomerno razmažem po obrazu. Uredim si tudi oči. Kakšna pa sem zdaj? Še bolj grozna! Vzamem košček vate in si puder zbrišem z obraza. Zdaj je že malo bolje.

Če me take ne bo nihče maral, bom imela svoje ogledalo, ki prenese vse, čeprav mama pravi, da se mi bo nekoč prikazal sam peklenšček, če se bom tako pogosto opazovala v ogledalu.

Aleksandra

Na okno enakomerno potrkavajo dežne kaplje. V večjih presledkih se oglašajo gromi. Sedim čisto sama v podstrešni sobici in strmim skozi okno. V sobi sem ugasnila svetilko, da lažje opazujem, kako nastaja noč. Nevihta med ljudmi ni priljubljena, toda meni se danes zdi čudovita. Biserne kaplje mi olajšujejo bolečino, ki jo že nekaj dni nosim v srcu. Med sivimi stenami ne čutim strahu, saj imam zunaj prijateljice, to so dežne kaplje. Kje bi spala danes, če ne bi imela svojega doma? Tukaj pa sem sama in lahko v miru razmišljam o zadnjih dogodkih. Naenkrat se mi zazdi vse umirjeno, tiho. Dež je ponehal. Pogled zopet usmerim skozi okno in na nebu med oblakoma opazim zvezdo, nato še eno in zmeraj več. Na ulici je zopet zaživelo, čeprav je že večer. Uležem se v posteljo, vendar zaspati ne morem. Po šipah na oknu drsijo zadnje kapljice, ki jih je zapustila nevihta. Le kdaј bo mama prišla iz službe? Počasi, prav počasi, se mi bliža spanec. Od sosedovih prihaja glasba, ki me uspava ...

Dragica Gaberc, 8.b

Najraje bi se z jokala od jeze. Vedno, ko vprašam, če grem lahko v kino, dobim isti odgovor. "Ne!"

Prejšnji petek sem prinesla iz šole dvojko. Slišala sem polurno očetovo pridigo in še ko sem bila drugi dan spet vprašana, so mi v ušesih zvenele njegove besede: "Uči si, uči!" In od takrat je moje prostosti konec. Večkrat sem si že obljubila, da se bom poboljšala, toda kaj, ko me vedno zapelje tisti znani "Metka, pridi ven!"

Zaprem se v sobo. Iz torbe vzamem zgodovinski zvezek in se skušam učiti. Gledam v črke in zdi se mi tako neznane in tuje. Ko bi si vsaj nekaj zapomnila o Hitlerju. Zvezek vržem spet nazaj in ob svoji nerodnosti polijem še črnilo. Na

mizi ostane velika modra packa. Zaželim si, da bi bila ta packa obširno morje, nad katerim bi se razprostiralo modro nebo.

Zazrem se v ogledalo. Na nasprotni strani visi moja slika. Kaj sem to res jaz? Da, jaz sem. Taka, kot pač sem in nič drugačna.

Metka Novak, 8.b

Noč je in sneg prši. Kako lep je svet in kako čudovita je ta zimska noč.

Sedim ob oknu in gledam pred samo to čudovito podobo. Mesec se svetlika v temi kakor velik biser in gleda pod seboj Zemljo. Snežinke plešejo po zraku, se lovijo, vesele in razigrane, nato pa tiho padajo na tla in se stopijo, umrejo. Tako je tudi s človekom. Večkrat je v življenju vesel, poln radosti. Potem pa se počasi začne starati. Življenje pa teče dalje, naprej v neskončnost.

Snežinke se blešče v mesečini in padajo na okno, znova in znova. Vsa pokrajina pred mano je bela, pokrita s snežno odejo. Sneg ne neha padati. Gledam bele vrhove dreves, ki plapolajo v lahnem vetru. Kako jepa je ta zimska pokrajina. Zbudim se iz premišljevanja in se povrnem v resničnost. Sneg pa pada, pada ...

Metka Novak, 8.b

Dež je lil, da nisem videla skozi okno. Sedela sem v starem gugalniku pred oknom, ki je bilo zastrito z zeleno zaveso. Bila sem čisto sama v stanovanju. Vsi domači so odšli k sorodnikom. Na oknu je stala urica, ki je živahno tiktakala, Le ta droben glas je trgal morečo tišino. Gledala sem steklo, po katerem so polzele kaplje in se gugala. Kaplje so bile tako čudno bistre in so polzele z nekakšno lahkotnostjo. Bile so kot moje solze, kadar jokam. Nisem mogla odvrniti pogleda od okna. Dež je lil, lil in oblaki so postali še bolj črni. Zaprla sem oči, pa so se mi kaplje še vedno prikazovale. V glavo mi je šinila misel. "Kako lep je svet!" Misel pretrga misel ...

Veje mogočnih smrek se sklanjajo pod težo snega, ki se beli v soncu. Poljane in hribi so prekriti s svetlikajočim se snegom. Ne smeš stopiti na tolikšno lepoto! Ko pogledaš sneg, se ti v srcu naseli radost, vendar, ko se ga dotakneš, te zazebe v roko in srce kot hudobija in sovraštvo tega sveta. Misel ... Morje, valovito, mogočno, obsijano od lune. Valovi se dvigajo više in više. Z veliko silo butajo ob razčlenjeno obalo, da se voda razprši na vse strani. Počasi se morje umirja. Vidim samo še gladino. Na obzorju se prikaže majhna barka.

Ključ je zaškrtal v vratih in zaslišali so se veseli glasovi. Ni več sneženih smrek in ni več morja. Streznila sem se. Dež je še vedno lil in kaplje so polzele po steklu, ne da bi me opazile.

Tanja Ovsenek, 8.b

R A Z O Č A R A N J E

Bila je sončna nedelja. S prijateljico sva se odločili, da greva v gozd nabirat šmarnice.

Primerno sva se oblekli in vsaka je vzela košarico. Menili sva, da jih bova hitro dobili in veliko. Hodili sva že dolgo navzgor po bregu, po mokri stezi, v vsako grmovje sva pogledali, šmarnic pa ni bilo. Toda lezli sva še više z mislijo, da jih zgoraj dobiva. Bili sva že utrujeni. Tedaj sem stopila z nogo na mokro travo, spodrsnilo mi je in že sem bila na tleh. Bila sem jezna. Prijateljici sem povedala, da grem nazaj, ker sem mislila, da bo tudi ona šla. Pa ni šla. Rekla je, da bova še više dobili šmarnice, ker jih je že prejšnje leto nabirala tam. Res sem ji verjela. Šli sva naprej. Tedaj prijateljica poskoči. Pod drevesom sva zagledali veliko listja, toda šmarnic ni bilo. Bili sva zelo razočarani.

Zaradi šmarnic sva lezli tako daleč po bregu, najhujše pa je bilo to, da sva domov prinesli prazni košarici.

Hermina Mekuč, 6.a

Ko sem bil na Štajerskem pri bratrancu, sem doživel hudo razočaranje. Naj povem, kako je bilo.

Ko sva z mamico pripotovala na Štajersko, mi je bratranec zaupal, da je našel rov, ki se konča z manjšo luknjo, zato mi je dejal: "Da ne boš mislil, kako se boš sprehajal. Luknjo bo treba razširiti, da bova lahko šla skoznjo." Naslednji dan sva vzela kramp in lopato ter se odpravila v Rajno peč, kjer je bil rov. Splazila sva se do luknje ter začela kopati. Bilo je preveč dela, da bi ga opravila v enem dnevu, zato sva se zmenila, da naslednji dan spet prideva. Toda to pot z vrvjo, ker bo odprtina kmalu tako velika, da bova s pomočjo vrvi lahko prišla dol. In res, naslednji dan sva šla že zgodaj zjutraj, ko so še vsi spali, in to samo zato, da ne bi bilo treba dajati staršem kakih pojasnil. Od te luknje sva si obetala veliko pustolovščino, zato sva bila tako zagnana, da niti nisva utegnila pomisliti, da bi bila na sredi kaka pregrada, stena. Končno je bil rov le odprt. Prvi sem se spustil v rov. Ko sem priplezal na dno, nisem ničesar videl, ker je imel svetilko bratranec, ki se je pravkar spustil. Posvetil je naokrog in videla sva, da je prostor majhen in zaprt. Vse sanje, da bi na tej skrivnostni poti kaj doživela, so se razblinile. Razočaranje je bilo tako hudo, da sva za nekaj trenutkov kar okamenela, nato pa je bratranec spustil iz svojih ust pravo ploho kletvic. Tudi jaz sem si dopovedoval, kakšna butca sva bila, ker sva prelila toliko znoja in toliko upanja za to jamo.

Oliver Ogris, 6.a

Bili smo v Umagu. Dan je bil sončen, pa tudi poln napetega pričakovanja. Ta dan je namreč stric odšel v mesto, da bi nam pripeljal za nekaj ur čoln. Tega smo se otroci zelo veselili.

Ker strica zelo dolgo ni bilo, sva z mamico odšli k hiši, kjer smo stanovali.

Cez pol ure sva se vrnili na plažo. Zelo sem se začudila, ko tam ni bilo nobenega otroka, le teta se je sončila, brisače pa so samevale okoli nje. Teta mi je povedala, da je medtem stric otroke že odpeljal s čolnom. Tako sem se veselila vožnje s čolnom, sedaj pa so odšli brez mene. Sedla sem na brisačo. Na plaži je bilo pušto, ni bilo otrok, ki bi nabirali školjke, se smejali, ali pa čofotali po vodi. Čeprav je bilo vroče, se nisem šla kopat. Le kaj naj bi sama delala v vodi! Odprla sem knjigo in začela brati, a ne za dolgo. Na plaži se mi je zdelo tako pušto. Začela sem gledati proti morju. Mogoče se bodo le kmalu vrnili. V daljavi sem zagledala motorni čoln. Za hip sem pomislila, da so to oni, a kmalu sem videla, da sem se zmotila. Spet sem odšla k hiši. Ko sem se vrnila, so že pristajali. Vsi so mi pravili, kako je bilo lepo, kako daleč so se peljali. Smejali so se mi, ker nisem šla z njimi.

Tega zbadanja nisem mogla več poslušati. Bila sem užaljena in to je bilo moje prvo razočaranje.

Breda Ulčnik, 6.a

R A Z M I Š L J A N J E

Starši morajo vsak dan hoditi v službo. Ko pridejo domov, jih čaka delo doma. Kdo bi sicer skuhal kosilo in pospravil?

Nekega dne, ko sem prišla iz šole domov, sem najprej naredila nalogo, potem pa sem pospravila kuhinjo. Nato pogledam na uro. Bila je dve. Hitro sem se oblekla in obula škornje. Odhitela sem v vrtec po brata. Bratca ni bilo. Bila sem zelo začudena. Kolikokrat sem že mami rekla, naj sama hodi ponj, pa mi je zmeraj odgovorila: "Kje pa imam čas! Ko pridem z dela domov, sem utrujena, potlej pa bi šla še v vrtec." Ko sem prišla domov, je bila mama že doma. Stopila sem v kuhinjo. Mama me je vprašala: "Kje pa je Borut?" Vsa zadihana sem odgovorila: "Ni ga bilo v vrtcu!" Najprej je mislila, da se samo šalim, ko pa je videla moj resni obraz, se je hitro oblekla in skupaj sva odšli v vrtec. Bil je že zaklenjen. Ura je bila tri. Naenkrat sem zagledala tovarišico in še nekoga zraven nje. Pohitela sem proti njej in ko sva bili dva metra oddaljeni, sem jo začela spraševati, kje je Borut. Tovarišica me je samo začudeno pogledala in mi odgovorila: "Saj danes sploh ni nihče prišel ponj." "Kaj da ne," sem odgovorila. "Ob dveh sem bila tu in ga ni bilo." "Saj je bil še zgoraj v igralnici." "A tako, oprostite." "Ni za kaj." Naposled sem brata zgrabila za roko in ga odpeljala k mami. Srečni smo odšli domov. Mislila sem, da smo krivi vsi: mama, ker je do sedaj imela premalo časa za otroke, jaz, ker nisem pogledala v igralnico, ampak samo v garderobo in pa Borut, ki me ni čakal tam kot vsak dan.

Vesna Zaletel, 6.a

Čeprav se mnogim učencem zdi šola neprijetna stvar, tečejo tudi tu prijetne uri-

ce. V šoli doživimo veliko prijetnih in zabavnih dogodkov. Bila je sredo. Imeli smo reden pouk. Prvo uro so imeli na urniku fantje telesno vzgojo in dekleta plavanje. Obklele smo se v kopalke in se zavile v brisače, ker nas je vse pošteno zeblo. Kmalu je tovariš Vidovič odklenil vrata, nato smo se stuširale, potem pa hop v bazen. Ivanka in Marija sta stali zgoraj, ker nista znali plavati. Ostale smo se potapljale in lovile po vodi. Fantom, ki so igrali košarko, je večkrat ušla žoga pred okna, od koder se vidi v bazen. Mojca in Alja sta plavali pod vodo in sredi bazena sta se srečali. Mojca je plavala naprej, Alja pa se je ustavila in jo potegnila za nogo. Mojca se je ustrašila in močno zakričala. Ker je bila ura že skoraj mimo, smo morale iz vode in se posušiti.

Ida Ahačič, 6.b

V eni izmed televizijskih oddaj sem zasledila besedo celodnevna šola. Oddajo sem poslušala naprej in ugotovila, da bodo v nekaterih osnovnih šolah Slovenije uvedli celodnevni pouk. Največ možnosti za to ima šola v Predosljah. Po tej ugotovitvi so v šolo poklicali starše in jih povprašali za mnenje. Mnogo staršev je temu nasprotovalo, mnogi pa so to novico sprejeli z veseljem. Po končani oddaji sem vprašala mamo, kaj misli o celodnevni šoli. Rekla mi je, da temu nasprotuje. Mnogo staršev ima službo popoldne in tako s svojimi otroki ne bodo skoraj nič skupaj. Mnogo učencev stanuje daleč od šole in ti se bodo pozno vračali domov. V zadnji številki tednika Jana sem prebrala program celodnevne šole. Zdi se mi prenatrpan, saj otroci ne bodo zmogli tega napora. Tudi mojim vrstnikom celodnevna šola ne diši preveč, ker bo premalo časa za potepanje. Če bi pa že morali to novost uvesti tudi na naši šoli, bi ji morali prizidati nekaj učilnic in veliko jedilnico, kajti naša šola je že sedaj premajhna.

Mojca Gorišek, 6.b

Zgodilo se je, ko sem hodil v četrti razred. V šoli sem dobil dobro oceno iz slovenskega jezika. Od tiste ure naprej sem bil zelo vesel. Tistega dne nam tovarišica ni dala domače naloge. Po končanem pouku sem takoj odhitel na avtobusno postajo. Med potjo sem premišljeval, kaj bi delal doma in domislil sem se, da bi naredil fračo. Ko je avtobus ustavil, sem takoj izstopil. Pokosil sem, nato pa takoj povedal o dobri oceni. Hitro sem se preoblekel in odšel na dvorišče. Iz drvarnice sem vzel sekuro, in odšel v gozd. Rogovilo sem hitro našel. Odšel sem domov in vprašal očeta, če je prost. Očetov odgovor me je zelo razočaral. Moral je nazaj v službo. Frače nisem naredil, očetu pa sploh omenil nisem, kaj bi rad imel. Tisto popoldne sem bil kar malo jezeen nanj. Naslednje jutro pa me je jeza že minila, zato sem se hitro napravil in spet vesel odšel v šolo.

Igor Lausegger, 6.b

Komaj vsako jutro stopim v šolo, že sem v hrupu učencev. Prostori šole oživijo. Bil je petek in vsak je nestrpno čakal konec pouka, saj je v petkih pouk vedno najdaljši. Imeli smo zgodovino. Pred zgodovinsko učilnico je začelo nekaj mijavkati.

Kmalu smo opazili mucka. Bil je zelo ljubek, saj je bil bel in posut s črnimi lisami. Zvonec je naznanil konec druge ure in rediteljja sta stekla po malico. Bile so hrenovke. Mucku je gotovo naša malica dišala in ko smo šli iz razreda, je šel za nami. Tretjo uro smo imeli biologijo v gospodinjski učilnici. Mucek je prišel z nami v razred. Nekdo je pustil na mizi hrenovko in kos kruha. Mucku je hrenovka zadisala, skočil je na mizo in jo pričel jesti. Eden izmed sošolcev je zaklical: "Joj, moja malica!" Vsi smo mu prigovarjali, naj pusti mucku obed, saj je gotovo zelo lačen. Sošolec je res pustil mucku hrenovko, kruh pa je pojedel sam. Vsi smo ga opazovali pri jedi, takrat pa je vstopila tovarišica. Počakala je, da je mucek v miru pojedel, potem pa je ukazala, naj ga odnesemo na prostost. Zvonec je naznanil konec tretje ure, potem pa sta nam tudi preostali dve uri hitro minili.

Vida Perne, 6.b

V zadnjem času se v naši republiki mnogo govori o celodnevem pouku. Nekateri šole so ta predlog že uresničile. Nekateri starši so proti celodnevni šoli. Ne vem, zakaj. Celodnevna šola ne obsega zgolj pouka, Učenci se tam razvedrijo, opravljajo koristna dela v delavnicah. V šoli učenci tudi jedo. Zdi se mi torej, da je v celodnevni šoli zelo prijetno.

Na naši šoli je zaradi pomanjkanja prostora zaenkrat to še nemogoče. Mnogo prostorov bi bilo treba prizidati na novo. Staršem so na roditeljskem sestanku povedali, da o dozidavi že razmišljajo. Jaz na žalost celodnevnega pouka ne bom dočakala.

Vseeno pa sem vesela, da se bo nekoč tudi na naši šoli to uresničilo.

Na šolah, kjer ta celodnevni pouk že imajo, govorijo o uspehih. Starši pa mislijo povsem drugače. Poslušala sem ženo, njen otrok pa obiskuje šolo v Predosljah pri Kranju. Takole je pripovedovala: "Ko pridem iz službe, sem utrujena. Pa se ne morem niti malo odpočiti. Takoj moram misliti na kosilo. Ob petih se vrne iz šole Boštjan. Kljub temu, da je že v šoli, je navadno, ko pride domov, spet lačen. Všeč pa mi je to, da mi ni več treba sedeti skupaj z njim pri knjigah, ga priganjati in mu zato lahko posvetim več prostega časa.

Alja Robič, 6.b

O H, T I, L J U B E Z E N

Zjutaj, ko je sonce pokukalo v Sašovo sobo, je Sašo še spal. Budilka je začela zvoniti in Sašo se je prebudil. Ko je stopil v kuhinjo, je zadisalo po mimozah. Mami pa je dejala: "Danes je 8. marec in očka mi je kupil cvetlice. Kaj niso lepe in kako lepo diše?" Seveda, danes je 8. marec, je mislil Sašo. Še sinoči je mislil na to, danes pa je pozabil.

Šel je v sobo, napisal vizitko in jo dal mami. Ura je bila pol sedmih in treba se je bilo odpraviti v šolo. Ko je stal na pragu, ga je poklicala mamica: "Odneseš Katji tri mimoze. Prepričana sem, da bodo vsi fantje prinesli sošolkam vsaj rožico." Ko je prišel v šolo in srečal Katjo, mu je postalo nerodno. Izročil ji je rože in

hitro odšel v razred. Že med naslednjim odmorom je opazil, da razen njega, noben fant ni prinesel dekletom cvetja. Učiteljica je postala radovedna, saj je le na Katjini klopi opazila cvetje: "Katja, kje si pa dobila cvetje?" Katja se je dvignila in povedala, da ji ga je podaril Sašo. Med odmorom so sošolci nagajali Sašu: "Sašo in Katja, Sašo in Katja!"

Po končanem pouku je šel Sašo domov in le s težavo premagoval solze. Ko pa je prišel domov, je zakričal nad mamico: "Vsega si ti kriva, da veš! Le zaradi tebe me sošolci zafrkavajo!" Vrgel se je na divan in glasno zajokal.

Ksenija Živkovič, 7.a

Sonce se skrilo je že za gore,
na nebu prižgale so se zvezdice,
nazadnje počasi priplava še luna,
ki daje mi zmerom moči in poguma.

Na oknu slonim se dolgo v noč,
o luna presvetla, daj novo mi moč,
žalostno dekle sem, saj fant me je zapustil,
ne najdem več miru, saj drugo je
ljubezen okusil.

Gledam v temo, ne morem zaspati,
strmim v neskončnost, hotela bi brati
ljubezenski dnevnik in lepe spomine
v njem radost in sreča, ki nikdar ne mine.

Ceprav so meseci minili,
spomini lepi se niso pozabili,
v prsih grenka tekočina teče,
srce boli me in neskončno peče.

Zakaj vse to, zares ne vem,
mogoče res, povedati ne smem,
če pa morda le kdaj izveš,
zavreči in pozabiti tega ne smeš!

Tudi pokazati več ne znam,
kako te rada še imam,
v večernih urah le poslušam,
kako lahko ljubezen okušam.

Aleksandra

Že spet! Slišim pesem,
ki si jo pel mi ti!
Tokrat sva sedela
na obali v temi.

Objel si močno me,
preden si stekel proč,
a jaz, tam ostala
sem še dolgo v noč.

Morje bilo je mirno
in ti si molčal,
nedaleč stran pa peli
so pesem tole.

Nisi povedal resnice,
ki sem jo želela,
nisi priznal dekleta,
ki si ga ljubil.

Kje danes si ti?
Ne sprašujem se več,
saj ljubezen za teboj,
ne gori mi več.

Aleksandra

Stala sem na peronu. Čakala sem vlak, ki pelje v smeri Novega mesta. Nestrpno sem gledala na uro. Še dvajset minut do prihoda. Kako dolgočasno! Iz torbice sem vzela žvečilni gumi in ga odvijala. Prsti so se mi tresli. Končno sem ga le spravila v usta. Zvečila sem in čas je tekkel. Vlak je pripeljal. Počakala sem, da so potniki izstopili. Med njimi je izstopil tudi mlad fant. Premerila sem ga z očmi.

Bil je lepo oblečen. Imel je rahlo skodrane lase. Toda za čuda, v rokah ni držal ničesar: ne torbe, kovčka ali potovalke. Tudi on me je gledal. Umaknila sem pogled in vstopila skozi vrata. Vlak je bil kljub velikemu številu odhajajočih potnikov še vedno precej zaseden. V bližini sem zagledala prosto klop. Sedla sem. Vlak se je počasi pomaknil naprej. Pred oči mi je stopil fant, ki sem ga prej videla. Poleg sebe sem zagledala potovalno torbo. Stresla sem se: "Kaj, če je to prav njegova torba?" Tolažila sem se: "No, in kaj potem? Naj bo!" Tedaj so se odprla vrata. Debelo sem pogledala, kajti vstopil je tisti fant s tako lepo nakodranimi lasmi. Nekaj časa sva strmela drug v drugega, potem pa je stopil korak naprej in se približal sedežu. Počasi sem ga spremljala s pogledom. Usedel se je poleg mene. Bilo mi je nerodno in sem še bolj vneto kot prej žvečila žvečilni gumi. Roke so mi bile odveč, nisem vedela, kam naj jih položim. Padle so mi v naročje. Iz torbice sem potegnila revijo in jo začela brati, čeprav sem jo že nekajkrat prelistala. Tudi njemu je bilo nerodno. Iz žepa je potegnil zavojček cigaret in mi ponudil: "Kadite?" "Ne, hvala!" sem mu prijazno odgovorila. Šele potem sem se zavedala, da sem mu mogoče preveč prijazno rekla; vsaj izzvenelo je tako, kot bi si želela pogovora z njim. Žal mi je bilo. Potem je pobrskal po torbi in vzel v roke vrečko bonbonov. Previdno, a zelo hitro, jih je odprl. "Tega pa gotovo ne boste odklonili," mi je še bolj prijazno rekel. Vzela sem bonbon, se zahvalila in ga pogledala v oči. Imel je tako lepe rjave oči. Tudi on me je pogledal in v meni se je nekaj spremenilo. Vlak je brzel dalje in in se sem ter tja za kratek hip ustavil. Ljudje so izstopali in vstopali, na vsaki postaji je bilo po prihodu in odhodu vlaka še vedno živahno. Midva pa se za to nisva preveč zmenila. Da ne bi izpadlo, kot da ne bi znala govoriti, sem ga vprašala: "Kam potujete?" "Ne daleč. V Novo mesto k sorodnikom," mi je odvrnil. "Pa vi?" "Tudi jaz potujem tja," sem odgovorila. "Sestra ima otroka, počitnice so, pa ga lahko malo varujem." "Potem pa greva skupaj," se je razveselil. Vlak se je vedno bolj približeval Novemu mestu. Med nama se je razvil živahen pogovor in nisva vedela, kdaj je čas tako hitro minil. Na postaji sva izstopila. Nekaj trenutkov sva še stala tam, potem pa je dejal: "Greš na coca colo?" "Hvala, kdaj drugič, če se dobiva. Danes pa se mi mudi!" Stekla sem po pločniku. Hotel je še nekaj reči, toda bila sem že nekoliko stran in je samo pokimal z glavo. Jaz pa sem stekla po pločniku in noge so me bolele, še bolj pa mi je razbijalo v prsih. Mogoče od teka, mogoče od česa drugega; tega še danes ne vem.

Aleksandra

Na oni strani plesišča je slonel fant in me nemo opazoval. Vračala sem mu poglede. Zakaj ne pride pome? sem se spraševala. Minute so tekle, a on je bil še vedno na istem mestu.

Plesala sem z mnogimi fanti. Postajala sem nestrpna in njegov pogled me je začel spravljati ob živce. Deset minut pred koncem plesa je prišel pome. Govorila nisva. Nemo sva plesala in se spogledovala.

Dobila sva se spet drugi dan na robu gozda. Nisva spraševala. O njem sem vedela samo to, da mu je ime Dušan. Bila sva srečna. Lovila sva se po travniku in drug drugemu nabirala jagode. Ves čas brez besed. Najina pogleda sta govorila: Ljubim te. Spoznala sem, da je to prvi fant, ki ga zares ljubim. Prej sem se včasih zagledala v koga, toda do nikogar nisem bila kaj več kot ravnodušna. Zdaj pa sem končno spoznala prijatelja, ki mi pomeni vse na svetu.

Skupaj sva hodila mesec dni. Prej sem verjela, da je prva ljubezen večna. In ko mi je rekel zbogom, tega sploh nisem mogla verjeti. Iz sebe sem spravila samo besedo: "Kako?" On pa mi je odgovoril: "Draga, oprostil! Nisem ti povedal. Drugo dekle imam." Prve trenutke sploh nisem mogla verjeti, da je to res. Ko je odšel, so me polile

solze. Prva ljubezen je tako kratka. Ljubila sem ga bolj kot on mene. O svojem prvem fantu sem si ustvarila mnogo idealov. Pripisovala sem mu lastnosti, ki jih v resnici sploh ni imel.

Odšel je in me pustil samo. Pozabil me je, jaz ga pa ne bom nikoli.

Daisy

"Pod Kopaonikom je precej rudnega bogastva. Tu imamo veliko nahajališče svinca in cinka...."

Učiteljev glas je zamiral. Gledala sem skozi okno. Sneg pada. Počasi, a vztrajno. Pogled mi obstane na drevesu, tam gori na hribu. To je najino mesto. Vsak dan prihaja va tja. Tudi včeraj sva bila tam. Srce mi je zaigralo, ko sem se spomnila najinega včerajšnjega pogovora.

Vsa zasopla sem pritekla k drevesu. Ni ga še bilo. Sedla sem na štor in čakala. Minute so tekle. Že pol ure je mimo, njega pa še zdaj ni. Že sem hotela oditi domov, ko je prisopihal.

"Zdravo, Daisy, najdražja!" Bila sem jezna in mu nisem hotela odzdraviti.

"Kje si bil?"

"Oh, saj ni važno!"

"Kaj ni važno?! Misliš, da me nič ne briga, kod se potikaš! S katero si bil?"

"Oh, samo Tadeji sem povedal, da Boruta ne bo!"

"Tadeji, tisti trapi! Saj vem, z njo si bil. In gotovo že hodita skupaj."

"Trapica, misliš, da moram že hoditi s kakšno punco, če samo govorim z njo. Kako si otročja!"

"Otročja gor ali dol. Saj vem, ne maraš me več. Gledaš pa za ono trapo!"

"Oh, Daisy!"

"Nič!"

"Ne bodi neumna, no!" "Aha, jaz sem neumna, ona pa je gotovo sonček zlati!" Po licih so mi tekle solze. In to od jeze.

"Sonček zlati!"

"Nič!"

Tedaj sem začutila njegove roke na mojih ramah. Obrnil me je k sebi in mi obrisal solze. "Veš, preveč si ljubosumna. Ko dobro veš, da ljubim samo tebe. Zame sploh ni drugega dekleta. Tako te ljubim! V katerem jeziku naj ti še povem? V angleščini? I love you. V francoščini? Je t'aime."

"Uh! Oni drugi si gotovo še kaj več povedal." Najraje bi ga že objela, toda iz trme sem se delala jezno. "Po nepotrebnem se jeziš, Daisy." "Pojdi se solit!" "Oh, to je pa že preveč. Ko dobro veš, da te tako, tako ljubim. Ne vem, če še kdo koga tako ljubi kot jaz tebe. Pomeniš mi vse na svetu. Če bi zdaj odšla, bi naredil samomor. Verjameš?"

"Ne, ne verjamem ti." "Zdaj ti bom pa dokazal, da te res ljubim. Naredil bom samomor, ker me ne maraš."

Iz torbe je vzel nož in napravil kretnjo, kot da si hoče prerezati žile. Planila sem k njemu in ga zadržala. "Ne bodi neumen. Saj veš, da te prav tako ljubim kot ti mene." Nagnil je glavo nazaj in se zasmejal. "Ha, ha! Zdaj si kuhana in pečena. Zdaj vem, kako te moram pripraviti do priznanja." Smejala sva se. Objeta sva sedela pod drevesom in se pogovarjala.

Iz sanjarjenja me je vzdramil učiteljev glas: "Ti, v drugi klopi. Pridi pred tablo! Rad bi se prepričal, koliko si odnesla od te ure. Kje je v Jugoslaviji največ rudnega bogastva?" Misli so se mi podile po glavi. Kje, le kje? "Ne vem," sem izdabila. "Sedi,

saj vem, kaj je s teboj. Zaljubljena si. In to kar precej. Naj bo to prvič in zadnjič, da ti oprostim."

Sedla sem. Spet sem bila vsa vesela. Se sreča, da je učitelj tako dobra duša. Pri kakem drugem bi takoj dobila "cvek".

Daisy

Hitela sem iz šole, saj sem bila že zelo pozna. Prerivala sem se med pisano množico. Bilo mi je vroče, na čelu sem čutila potne kapljice. Dan je bil lep, svetel v pozni jeseni. Nenadoma se je poleg mene ustavil avto. Bila je moja prijateljica Darja. "Zdravo, Maja! Se ti mudi, kaj? Prisedi, no!" Sedla sem na sedež in ji vesela povedala, kam naj me zapelje. "Veš, pridi danes zvečer k nam, mama ima rojstni dan. Imaš čas?" mi je dejala Darja in me pogledala s svojimi modrimi očmi. "Dobro, pridem, samo kaj naj ji podarim?" sem ji odvrnila. "Več, vrtnice ima naša mama najrajši," se je zasmejala Darja in mi pomežiknila. "Tudi bratranec je včeraj prišel, rekel mi je, da bi te rad spoznal," je nadaljevala. Zapeljala je pred našo belo hišo in ustavila. "Torej ob sedmih bodi pri nas! Živio!" mi je dejala Darja. S težko torbo sem se pogrnala po stopnicah.

Zvečer sem stala pred vrati sobe, iz katere je bilo slišati smeh in glasbo. V rokah sem držala šopek vrtnic, ki so prijetno dišale. Nisem si upala v sobo. Začutila sem roko na boku in zaslišala neki glas, ki mi je dejal: "Gospodična, bi šli radi v to sobo?" Obrnila sem se in zagledala zagorelega fanta, ki se mi je nasmehnil: "Te smem pospremiti, Maja? Da se ti predstavim: Marko, tisti bratranec, o katerem ti je govorila Darja." Potegnil me je za roko v sobo, kjer so naju prijazno sprejeli. Jezila sem se, ker sem to dopustila. Bila sem v zadregi. Z veseljem sem čestitala Darjini mami in ji podarila cvetje. Sedla sem poleg nje in opazovala Darjo, ki je plesala s svojim plavolasim Milanom. Začutila sem vročino na licih, ko sem opazila, da me Marko postrani opazuje. Glasba je utihnila. Dvignila sem glavo iznad kozarca in zagledala pred seboj Marka, ki mi je dejal: "Maja, greš plesat?" "Ja, grem," sem mu odgovorila in se nasmehnila. Hitro sem se dvignila in kmalu začutila njegov trden objem. Pesem je bila žalostna, počasna. Gledal mi je v oči, vračala sem mu poglede. Plesala sva in plesala. Popila sva kozarec vina in se smejala. In spet sva plesala. Dejal mi je: "Prideš še kdaj k nam?" "Seveda," sem se mu nasmehnila in pomežiknila. Ure pa so tekale, tekale. Poslovala sem se. Marko me je pospremil do ceste in me poljubil. Stekla sem v gluho noč, se obrnila in mu pomahala. Marko mi je bil všeč. Sem bila mogoče zaljubljena? Mogoče. Tiha noč in spokojna luna mi na to nista odgovorili.

Maja

"Ima drugo dekle," mi je v ušesih še vedno zvenel sošolkin glas, "saj veš, tisto frajlo iz osmega razreda." Od tedaj sem se ves čas spraševala: "Ali je to res? Kako mi more tako ljubeznivo prigovarjati, če ima drugo dekle? Mogoče me je Sonja zopet nalagala." Spominjam se njenih številnih spletk.

V šoli smo imeli ples. "Zdravo," zaslišim glas. Pred menoj je stal Mare in se mi veselo nasmihal. Rdečica mi je oblila obraz. Molčala sem, kot bi bila nema. "Greš plesat?" me je vprašal in me prijel za roko. Kot bi bila hipnotizirana, sem mu sledila na plesišče. "Ne, njemu se res ne morem upirati! Če bi ti vedel, kako rada te imam," sem premišljevala, ko me je Mare tesno privil k sebi.

"Naj mu povem, kaj mi leži na srcu, kaj me tako žalosti? Ne, tega ne morem narediti." Plesala sva in nisem opazila, kako se je zunaj že stemnilo, zame je obstajal samo on. Kmalu sem se spomnila, da moram domov, kajti mami, ki bo vsak čas prišla iz službe, ni imela ključa od stanovanja. "Domov grem," sem dejala Maretu. "Kaj ti je danes? Počakaj, pospremil te bom!" Nisem se branila, kajti spoznala sem, da je njegova ljubezen do mene še vedno ostala.

"Me imaš še vedno rad? Imaš samo mene rad?" sem se le opogumila in ga vprašala. Njegov obraz je preblisnil vesel nasmeh. "Saj veš, da te imam zelo rad, nobene druge ne ljubim bolj kot tebe," mi je odgovoril prijazno. Verjela sem v njegovo odkritosrčnost.

Mija

Stojim na dvorišču in gledam v nebo, iz katerega se usipljejo bele, mehke zvezdice - sneg. Kako je lepo! Zdi se mi, kot da nisem več na tleh, kot da bi me snežinke vzdignile in me nesle proti nebu. Zaprem oči. Tako stojim nekaj trenutkov, potem pa izgubim ravnotežje, zanese me in že sem na tleh. Zasmejim se in povaljam po snegu. Vse bi bilo v redu in prav, če ne bi bil tako mrzel in ko se stopi, moker. Vstanem in očistim sneg s sebe.

"Ja mucika, ali si tudi ti vesela snega? Ga moraš že biti, ko se tako veselo podiš za snežinkami, ne?" Vzamem jo v naročje. "Ali te kaj zebe?" jo vprašam. V odgovor mi tiho zamijavka. Poljubim jo na nežen rožnat smrček. "Au!" mi uide iz ust. Nekdo mi je vrgel kepo in to prav za vrat. Mucika se je ustrašila, skočila iz naročja in zbežala. Obrnem se, da bi videla, kdo je ta nesramnež. Pof, še ena kepa prileti, tokrat v obraz. Oh! Obrišem si obraz in še enkrat pogledam.

"Edi!"

"Živio, Sonja!" me pozdravi z nagačnim nasmehom. "Nesramnež!" mu zabrusim. "No, ne bodi jezna. Veš, bil sem ljubosumen, ko poljubljaš mačka, mene pa nočeš." Oba se zasmejiva.

"Se greš kepat, Sonja?" "Ne, sem že sedaj pojedla dovolj snega. Kepo si mi vrgel ravno v usta, da veš! Kaj se smejiš?"

"Oprosti!" "Nič oprosti." "Daj no, sem mislil, da si kaj boljše volje, pa sem se zmotil." "Saj je vse v redu, saj nisem jezna."

Primeva se za roke in stečeva čez most. V glavi se mi poraja misel, da bi mu vrnila tisto nesramnost s kepami. Porinem ga in kot podsekano drevo se zvrne na tla. "Ha, ha!" "Uh, potuhnjenka! Zdaj je pa dovolj. Ne nagačajva več drug drugemu. Narediva sneženega moža!" "Dajva!"

Sonja

Sedim v prvi klopi pred katedrom. Glavo si podpiram z levico, s svinčnikom pa krac-ljam po kosu papirja. Razlage ne poslušam. Danes me ne zanima. Uh, kdaj bo konec ure? Nestrpno gledam na uro. Še tri minute. Zvezke, peresnico in ravnila začnem pospravljati v torbo. Zvoni. Končno.

"Greva skupaj domov, Vesna?" me vpraša sošolka. "Ne," ji odgovorim. "Rada bi šla sama."

"Ah, ja," se posmeje zafrkljivo. "Razumem."

"Kaj razumeš," jo vprašam malo jezna. "Nič, nič, Živio!" "Servous." "Trapa," si mislim.

"Kaj jo briga?"

Počasi stopam po cesti in brcam kamenčke. "Naj grem?" se sprašujem. In če sem obljubila, da pridem, bom pač šla. "Pa zakaj ne stopiš hitreje, če sta zmenjena ob enih? Zdaj je vendar že petnajst minut čez?" sprašuje nek glas v meni. Torbo dam na ramo, potem pa stečem proti predoru. Tečem nekaj metrov, potem stopam zopet počasi. Nič ne bom tekla, bo že počakal. "Irma," mi pravi tisti glas, "ti ne boš priznala, da ti je všeč. Potem boš pa jokala, ko bo vsega konec."

Zopet stopim hitreje. Gledam v tla in premišljujem vse mogoče stvari. Niti zavem se ne, da sem že na domenjenem mestu. Zdrami me šele njegov - Zdravo! Od presenečenja mi zleti torba na tla. Hočem jo pobrati, a mi jo je že Edvard. Stegnem roko, pa jo je sebi dal na ramo. Vsa rdeča v obraz jo umaknem.

Posmeja se mi in reče: "Mislil sem, da te ne bo. Greva k studencu?" "Ja, lahko." Z glavne ceste stopiva na pot, ki vodi tja. Pogovarjava se o njem, o meni. Smejiva se. Prišla sva do studenca. "Boš pila?" "Mhm." Sklonim se in popijem nekaj požirkov vode. "Boš ti tudi?" "Ja." Skloni se in hoče piti, Sklenem roke v čašico, zajamem vodo, potem pa - pljusk - njemu v obraz. "Ha, ha!" se mi odtrga iz grla. Stečem po poti nazaj in se smejim. On teče za mano ves moker. Saj ni nič jezen. Vem. Vendar, ko pritečeva do predora, ga vseeno vprašam: "Si jezen?" "Ne," mi odvrne. "V redu, zdaj moram pa domov, veš. Že uro in pol sva tukaj."

"Ja, kdaj se vidiva?"

"Danes teden," zopet ponagajam. "Ne nori!" "Pojutrišnjem ob petih. Drži?" Da mi torbo. "V redu! Živio!"

Sonja

Tistega jutra se je na bregu Krke že navsezgodaj zbralo veliko ljudi. Neki starček, ki je na bregu pobiral suhljad, je skozi gosto meglo zagledal nekaj, kar je plaval po vodi. Ni vedel, kaj je, zato je s svojim čolnom veslal proti neznanemu predmetu. Nekaj metrov proč so valovi nosili mlado žensko, ki je bila gotovo že mrtva, saj je bila skoraj vsa pod gladino vode. Starček se je silno prestrašil in takoj potegnil truplo v čoln. Ženska, oziroma dekle, je bila še zelo mlada. Na sebi je imela modro obleko z žepi in ruto, zavezano okoli vratu, ki je bil bel kakor vosek. Lasje so se ji lepili, usta je imela plava. Stari mož jo je odnesel na breg in šel poklicat ljudi. Tako se je tistega jutra nabralo polno mrkih obrazov, ki so radovedno opazovali truplo. Tudi miličniki so prispeli in truplo pokrili s platneno rjuho. Pregledali so ji žepe in našli drobno mokro pisemce, iz katerega se ni dalo nič prebrati. Sonce je bilo že visoko, ko so truplo odpeljali v mrtvašnico, ljudje pa so se razšli po domovih. Glasno so razpravljali, kdo je to, zakaj je to storil in tako dalje. Miličnik je vzel pismo s seboj in ga posušil. Previdno ga je odprl in poskušal prebrati zbrisane črke. Posrečilo se mu je prebrati nekaj vrst, ki so se glasi- le: Darja, Žal mi je, toda ničesar ne čutim do tebe. Najbolje, da končava, saj imam svoje dekle in noseča je z mano. Prosim, da mi ... List je bil tu strgan in ni se dalo več brati. Miličnik si je podprl glavo in razmišljal o dekletu. Gotovo je žrtev nesrečne ljubezni. Dekle se je zaljubilo v fanta, ki je bil bolj lahkoživ in je ni vzel resno. In tako je dekle videla rešitev in uteho v Krki, ko je prebrala pismo. Darja je ljubila fanta tako močno, da brez njega ni mogla živeti. Starši pa niso vedeli niti tega, ali je dekle živa ali mrtva. A kdo so ti starši? Miličnik se je zazibal v starem gugalniku. Na mizi pa je ležalo tisto pismo, ki je Darjo tako prizadelo.

Tanja Ovsenek, 8.b

Ali je moralo priti? To ne more biti res! Vendar - resnici moram pogledati v obraz. Tako sem sam sebi dopovedoval, ko sem prebral njeno pismo, iz katerega sem razbral, da ima drugega fanta. To me je strlo, kajti imel sem jo rad in bi dal vse zanjo. Prva ljubezen se nesrečno konča - pravi star rek. To se je tudi pri naju uresničilo, čeprav sva se imela resnično rada in sva skupaj preživela mnogo lepih, srečnih, trenutkov.

Nisem se mogel sprijazniti z mislijo, da bi ostal sam in hudo mi je bilo. Minil je mesec dni, a še vedno mi je ona rojila po glavi. Ona, zame najlepše dekle na svetu. Prišla je pomlad. Namesto da bi se veselil skupaj s prijatelji, sem vsak dan pomislil na njeno pismo, ki sem ga že znal na pamet. Največkrat sem se zatekel na trato, kjer se je že odpiralo soncu prvo cvetje. Ničesar nisem opazil, ničesar se nisem znal veseliti.

Lepega sončnega dne sem sedel na trati in spet bral njeno pismo. Kar naenkrat so se mi misli ustavile. Je to ona? - Da, ona je! Od veselja sem poskočil in ji hitel nasproti. Pred njo sem se ustavil in od razburjenosti nisem ničesar mogel spraviti iz sebe. Ona pa je rekla: "Oprosti. Nikoli več te ne bom razžalostila." Te besede so mi zvalile kamen s srca. Sedla sva na travo in natrgal sem ji šopek marjetic, ki jih prej sploh nisem opazil.

Zvečer sem poln življenja prišel domov in po dolgem času spet sladko sanjal. Vse je nenadoma spet postalo lepo in prijetno.

Zabo

Dežuje. Sedim v kuhinji in nestrpno pričakujem njegovo pismo. Ne zavedam se, da bo to pismo pomenilo slovo od moje prve ljubezni. Poštar pa ni in ni hotel priti. Končno se vrata odpro in poštar mi izroči pismo, naslovljeno name. Začnem ga odpirati in najprej pogledam pisavo. Da, bilo je njegovo pismo. Nestrpna ga začnem brati. Moj, prej veseli obraz, je postal teman. Piše mi, da ima drugo dekle in naj se s tem sprijaznim, saj slovo tako ali tako enkrat pride. Svoje pisanje je zaključil s stavkom: "Oprosti mi, ne morem drugače. Bila sva srečna skupaj, zato ti prej nisem mogel povedati resnice." "Ne, to ne more biti res!" je kričalo v meni. V prsih me je zbolelo, globoko sem zajela sapo. Zdelo se mi je, da je v kuhinji zadušljivo, da mi zmanjkuje zraka. Stekla sem na ulico in naprej proti mestu. Niso me motile dežne kaplje, od katerih sem bila že vsa premočena. "To ni res, to ni res!" je vedno znova govorilo v meni, vendar sem globoko v sebi čutila, da sem izgubila fanta, ki sem ga ljubila in mu verjela vse, kar mi je govoril. Hotela sem, da bi ga sovražila, vendar mi to ni uspelo. Trispela sem v park. Naslonila sem se na najbližje drevo. Spomnila sem se vseh trenutkov, ki sva jih z Mikijem preživela skupaj. Začela sem jokati. Nisem se zmenila za mimoidoče, ki so radovedno zijali vame. Nisem brisala solz, pustila sem, da so tekale po licih, saj so bile to solze, ki sem jih pretakala zaradi končane ljubezni. Stemnilo se je. Počasi sem se odpravila proti domu. Sama sebe sem spraševala: "Me je Miki sploh kdaj resnično ljubil? So bile vse njegove besede samo laži in pretvarjanje?" Že prej sem vedela, da bo nekoč vsega konec, vendar se nisem zavedala, da bo slovo tako boleče. Od ljubezni so mi ostali samo spomini in zaželela sem si, da bi bila ljubezen večna in da ne bi poznala besede slovo, ki je tako grenko.

Dixie

Iz kina sem se vračala med zadnjimi. Padel je dež in tudi pihalo je. Pripravljala se je prva polletna nevihta. Ko sem odprla dežnik, sem za seboj zaslišala tih glas: "Mislil sem, da ne bo dežja. Bi me lahko vzela s seboj?" Bil je fant, precej velik, rahlo kodrastih las in velikih modrih oči. "No ja, naj bo," sem privolila. "Jaz sem Mitja," je rekel živahno. "Stanujem blizu tvojega bloka, veš." Veter je bil močan in dežnik mi je kar poskakoval v roki. "Nerodno hodiva. Oba bova mokra!" je dejal čez nekaj časa. Takoj zatem sem začutila njegovo roko na moji rami. Kar nekam prijetno sem se počutila in bila vesela, da ni bilo nikogar v bližini. Končno sva prišla do bloka. Pred vrati se mi je lepo zahvalil, jaz pa sem se mu le nasmehnila in stekla v stanovanje.

Naslednjega dne zjutraj me je na poti v šolo dohitela Jana. In ni si mogla kaj, da me ne bi zopet zbadala zaradi fantov: "A veš, da je sosedov zaljubljen vate?" mi je rekla. "Oh, Jana, ne začenjaj zopet; čeprav sem mlajša, ni potrebno, da sem vedno tarča tvojih zafrkancij." Toda Jana je nadaljevala: "Ne taji, saj sem videla, kako se ti je zadnjič nasmehnil, ti pa si postala rdeča kot kuhan rak. Kaj bi šele bilo, če bi te poljubil? Gotovo bi bila cel dan v nezavesti." "To pa je že preveč," sem si dejala, jo grdo pogledala in odhitela naprej. Komaj sem se je znebila, že sem se spomnila na njene besede. "Na koga neki je mislila. Gotovo na Mitja." Otepla sem se teh misli, toda kar naprej mi je bil pred očmi on in njegove modre oči. Po uk je hitro minil. Oblekla sem se in odšla na šolsko dvorišče. Pogledala sem okoli sebe in zagledala njega. "Joj, nogo sem si zvil!" je zastokal, "Ja, tako je videti," sem rekla. "Oprosti, vedno se mi kaj pripeti, ko si ti zraven," je zastokal. Previdno sem ga prišla za roko. Toda to mu ni zadostovalo. Objel me je okrog vratu in tako sem ga morala podpirati vse do njihovega bloka.

Nič ni hujšega kot negotovost. Posebno zame. Nisem vedela, ali se norčuje iz mene ali pa je res, kar je rekla Jana. Sedla sem pred drvarnico in razmišljala. Tedaj pa so se odprla vrata sosednjega bloka in na dvorišče je pritekel Mitja. Šele tedaj me je zagledal. Začel je šepati in se mi počasi približevati. Ko je prišel do mene, je v zadregi rekel: "Kaj delaš?" "Spim," sem dejala in le s težavo zadrževala smeh. Najprej me je začudeno pogledal, ko pa je videl, da sem odkrila njegovo igro, se je tudi sam začel na glas smejati. Od tistega dne sva postala velika prijatelja. In še več. Toda od tedaj si nikoli več ne zvije noge, pa tudi med nevihto ne hodi okoli brez dežnika.

Kerec Zorka, 8.c

Ž I V L J E N J E N A S P E S T I

Stojim na bregu in opazujem delavce. Opazujem njihove gibe, gibe rok, ki dvigujejo krampe, v prod in pesek potiskajo lopate, valijo kamenje, skale. Čistijo rečno strugo, čistijo v pripekajočem soncu. Pol dveh je ura. Kosilo bo, pomislim in odidem. Doma me je res čakalo kosilo. Hitro pojem in odidem. Zopet se znajdem na bregu. Čeprav je ura že deset minut žez dve, delavci še vedno delajo. Težko delo pripekajoče sonce še oteži. Trud se vidi v gibih, sliši se v besedah, ki le poredko pridejo iz delavčevih ust.

Približal se mi je prijatelj. Sedel je poleg mene. Skupaj se pomenkujeva o delu. "Poglej, poglej, pripeljali so kompresor!" Ozrem se proti cesti. To bo šele zanimivo! Toda ura je že pol štirih. Delavci še vedno delajo. Močne roke še vedno valijo kamenje. Ob štirih pa le pripelje tovornjak - tovornjak, ki so ga tako dolgo čakali. Začeli so pospravljati orodje in ga naložili nanj. Delavci se odpeljejo. Gledam za njimi in premisljujem: "Se bodo vrnili?" Mogoče jutri, mogoče pojutrišnjem. In res, drugo jutro so se vrnili. Z nasmehom na obrazih so se lotili dela. Ko pridem iz šole, so delavci še vedno tam, toda nasmeh na obrazih iščem zaman. Izčrpalo jih je trdo delo.

Miro Cerkovnik, 8.a

Dani se. Petelin je že odpel svojo jutranjo pesem in dal znak kmetom, da gredo lahko na delo. Da, na kmetih je petelin res budilka. Joža je počasi odgrnila odejo. Komaj se je zbudila, pa mora že vstati in oditi delat. Po glavi ji roji polno misli. Kaj vse je treba še narediti danes! Treba je okopati njivo, nakrmiti živino in odgnati k studentu. Pa še k Jurovčevim mora na dnino. Iz misli jo predrami otroški jok: "Mama!" "Ja, kaj bi rada?" jo vpraša Joža nejevoljno. "Rezika me ščiplje." "Oh, dajta no mir!" "Mama!" "Ja?" "Lačna sem!" Joži so se zasolzile oči: "Ljubi otrok, saj veš, da nimam ničesar v shrambi. Prazna je." Poboža jo po glavicu. "Ampak jaz sem lačna. Boš prinesla, ko prideš z dela, kruha?" "Seveda bom," žalostno odvrne. "Gremo danes na jaso loviti metulje, mama?" jo vpraša Tonček. "Nimam časa." "Nikdar nimaš časa. Vedno morava biti sama!" "Danes res ne. Mogoče jutri. Adižo!" Stekla je iz hiše. Ni več vzdržala. Sedla je na klop in zaihtela: "O, bog. Ali morajo biti res moji otroci za vse prikrajšani? Ali smo res onkraj sreče?"

Alerka Dolenc, 8.a

Sedem jih je štela -
moja mala,
ko garati je začela,
tja od jutra, tja do mraka -
moja mala.

Devetnajst jih je imela,
ko ji smrt je mater vzela,
ostala zdaj je čisto sama,
čisto sama -
moja mala.

Tiho tam je v kotu stala -
moja mala,
in jokala, ko čez prag so mater nesli
v krsti črni, v krsti mrzli.

Pa se omožila je,
in rodila je
in ljubila je otroke svoje,
kot je znala -
sama, čisto sama.

Garala je, garala ...
njene lične brazde,
njene suhe solze,
nje prsi vdrte,
njena duša strta.

In na pragu tam je stala in jokala -
njena mala,
ko možje so krsto nesli,
so ljudje ji rekli:
"Mala, sama si ostala!"

Jenac

Bliža se večer. Trije otroci sedijo za klopjo in se igrajo. Njihovi pogledi so otožni, polni skrbi. Čeprav so mladi, že poznajo skrb in lakoto. Lakota! Kaj bi ti trije otroci dali za kos kruha. Medtem ko drugi sedijo za polno mizo dobrot, katerih polovico zavržejo, revne otroke preganja lakota.

Mirč, Tanja in Filip obupano gledajo proti oknu. Oče jim je umrl in mati mora skrbeti za vse: šivati, kuhati, pospravljati in prosjačiti za hrano. Kakor vsak večer je tudi danes odšla po hišah. Otroci jo v hiši, ki ni nič drugega kot opuščen hlev, čakajo. Najmlajši, Filip, začne jokati in Tanja ga položi na kup slame in skuša potolažiti. Solze mu tečejo po umazanem obrazu in še bolj razmažejo umazanijo. Končno ji le uspe in Filip zaspi. Mirča in Tanje se počasi loteva obup, saj tudi njiju že črviči po trebuhu. Zadnjič so jedli pred tremi dnevi. V obupu otroka očitata materi, da jima ne prinese hrane. V mislih jo že vidita, kako se v hiši smeji in zraven je dobrote. Domov noče priti, saj je ona že jedla. Sredi teh misli pa ju zmotijo koraki. Stečeta proti oknu, na njuno začudenje prihaja žandar. Pove jima, da so njuno mater zaprli. Videli so jo, ko je kradla kruh. Še ko so jo uklenili, je stiskala kruh in šepetala: "Za otroke, za Mirča, Tanjo, Filipa!" Ko policaj to pove, se obrne in odide. Otroka sklonjenih glav stopita v bajto in nemočno zreta drug v drugega. Pogled jima obvisi na Filipu, ki se v snu smehlja in še ne ve, kakšna nesreča jih je zadelala.

Sedaj jima postane žal, ker sta prej očitata materi in med jokom jo prosita odpuščanja.

Vojteh Močnik, 8.a

Bil je eden tistih ljudi, ki jih je družba zavrгла. Sicer je bil iz dobro situirane družine. Imel je vsega na pretek. Speljala ga je slaba družba. Vse se je začelo nekega dne, ko je šel iz šole domov. Slabiče je motilo, da je bil tako dober učenec, zato so ga nekje počakali in začeli: "Zdravo," so začeli pogovor vaški slabiči.

"Zdravo," jim je Stanko mirno odvrnil, čeprav je ves drhtel. "Kam pa, kam, kam se ti tako mudi, a, mamin sinček?" so se krohotali drugi. "Greš mami v naročje?" "Kaj vam je? Sem vam mar kaj naredil?" se je Stanko branil. "Nisem tak strahopetec kot si mislite, dokazal vam bom!"

"Pustimo ga na miru, saj ne upa!" še sedaj niso popustili. "Kaj, da si ne upam?"

"No, če si upaš, pojdi k mesarju po salamo!" In vodja mu je dal staro torbo. Stanko je vzel torbo in odšel. Odšel je krast. "Nič, saj ga ne bo nihče videl," so za njim govorili fantje.

Stanko je prinesel nazaj polno torbo salame. Tako se je začelo in vleklo iz dneva v dan. Stanko ni maral tega; bal se je, da ga bodo zatožili mami. Ubogal jih je vse, kar so mu naročili, je naredil.

Nato so Stanka odpeljali v zavod za mladoletnike. Sedaj ne vem, kaj je z njim, vem le to, da je dober učenec. Če pa mu vi, ljudje ne boste pomagali, se lahko spet vrne na stara pota.

Igor Rupar, 8.a

Mračilo se je že. Otroci so se veseli zapodili iz šole na pot, ki je bila posuta z odpadlim listjem. Med zadnjimi sta iz šole stopila Igor in Mija. Obadva sta bila med boljšimi učenci četrtega razreda. Prijetno sta se pogovarjala. Bila sta na

polovici poti, ko so se otroci, ki so hodili pred njima, začeli na glas smejati in s prstom kazati v jarek. Igorjev veseli obraz je izginil. V jarku je ležal njegov oče. Bil je pijan. Igor je stopil bliže in očeta prijel za roko, da bi mu pomagal vstati. Oče mu je odtegnil roko in mu rekel, naj ga pusti v miru. Teda pa se je zaslišal Igorjev glas in solze so mu tekale po licih: "Oče, zakaj mi delaš sramoto?"

Kot da se je v trenutku streznil, je z Igorjevo pomočjo vstal, se oprl nanj in skupaj sta odšla proti domu.

Otroci so se še kar naprej smejali in nobeden od njih ni pomislil, kako bi bilo njemu, če bi imel takega očeta. Potem so odšli domov. Samo še Mija je žalostno zrla na pot, po kateri sta odšla Igor in oče.

Betka Košak, 8.b

"Proč, proč od vsega!" je vpilo v njej, ko je tekla po ulici. Ni se ozirala na začudene poglede ljudi, ni vedela, kod teče, želela si je samo, da bi čimprej prišla iz tega mestnega hrupa in da bi bila sama, čisto sama s svojo žalostjo. Končno je prišla iz mesta in zavila na stezo, ki je peljala v gozd. Izmučena se je sesedla na tla. Spraševala se je, zakaj je ravno njen oče tak. Po celem dnevu pijančevanja in brezdelja pride domov in pretepe najprej mater, potem pa še njo. Mati gara kot črna živina, toda za koga? Za očeta, ki ji denar pobere in nese v gostilno! Pomislila je na sošolke in prijateljice, ki so živele v urejenih družinskih razmerah. Ni jim zavidala, toda želela si je vsaj tople besede staršev. Želela si je topline in ljubezni. Toda vedela je, da tega ne bo doživela. Mogoče s strani matere, z očetove nikoli. Nikoli!

Kako zelo ga je sovražila in obenem ga je imela rada, saj je bil njen oče. Ljubezni do njega pa je ostala čisto na dnu njenega srca, prikrita s sovraštvom. Za njo ni bilo veselega trenutka v življenju. Njeno življenje je bilo žalostno in zagrenjeno. "Zakaj sploh živim?" se je spraševala. "Zakaj?" Sonce je pripekalo skozi krošnje dreves, lahen vetrič pa ji je sušil solze, ki so ji polzele po licu.

Metka Novak, 8.b

Tresk! Podrta smreka je veličastno padla na zelena tla, pokrita s praprotnjo. Nekaj ptičev je prestrašeno odletelo v sinje nebo, ki jih je sprejelo v svoje varno okrilje. Smreka je padla pod sekiro močnega, izmučenega moža, ki je imel trideset let. "Kmalu bo petnajstletnica, odkar sem v tem podjetju," si je mislil Marjan. Delal je od šestih zjutraj pa do šestih zvečer. Sekal je košate smreke, ki so dosegle svojo starost in bile pripravljene za posek. Čeprav je bilo delo naporno, težko, saj je bil skoraj sam za to delo, ga je opravljal z veliko ljubeznijo. Zaslužil je tako malo, da je hodil delat še v bližnjo vas na žago. Pogledal je na uro in se kakor jastreb oziral naokoli po gozdu. V daljavi so se čuli zamolkli udarci sekire. Ura je kazala deset minut do šestih. Marjan je potihoma pospravil svoje orodje in se potihoma plazil iz gozda. "Kdo ve, kdaj bom doma?" si je mislil. "Zakaj se moram toliko truditi za svoj košček kruha, ki je večkrat grenak kakor sladak?" V gozd se je prikradel mrak, počasi, a vztrajno.

Marjan je zaskrbljeno pogledal na uro. Še dve minuti, pa bo šest. Nenadoma je zaslišal korake, ki so se mu približevali. To je gotovo nadzornik! Slišali so se udarci biča, s katerim je nadzornik bičal grmovje, da si je utiral pot. Nadzornik je zaklical: Hej!" Bil je nekaj korakov stran od Marjana. Srce mu je bilo, da je mislil, da ga nadzornik gotovo sliši. Marjan je kihnil. Nadzornik ga je zaslišal in obstal, nato pa z bičem udaril po grmovju, v katerem je bil Marjan. Marjana je zadel po hrbtu, da je zakričal: "Av!" Nadzornik ga je potegnil iz grma in ga nahrulil: "Kaj pa ti misliš! Lenoba, lena, takole ti delaš, kaj? In potem bi rad še povišek! Zgini, jutri pa se javi v podjetju!" Marjan je molče odšel s sklonjeno glavo. Že tretjič ga je zasačil, ko je hitel na žago. In kaj bo rekla njegova žena, pred katero je bil tako ponosen, da ima delo in jo preživlja. In kmalu bo tu še sin, ki je bil njegov ponos in cilj. Postavil si bo majhno kočico, v kateri bo živel z ženo in sinkom. Kupili si bodo tudi kravico, ki jim bo dajala mleko. In imeli bodo toplo ognjišče. Sin pa bo zrasel in postal velik mož. Te misli so Marjanu zjasnile obraz in vedno hitreje je tekel proti žagi, da ne bi zamudil dela. Listje je šumelo pod njegovimi stopali, lasje so mu vihrali v vetru. "Samo, da imam delo in sina. Sina!" Na nebu se je prikazala svetleča se luna, v gozdu pa je zavladal mir kot v Marjanovem srcu.

Tanja Ovsenek, 8.b

Pogledam na uro, tri četrt na dve je. Premišljujem, kaj bi naredila za kosilo. Petek je. Krompirjevo juho in palačinke. To se pravi, da moram kupiti mleko, jajca za večerjo ter kruh in hrenovke.

Začnem pospravljati papir v predal. Komaj je ura dve, že hitim v trgovino. Cepetam z nogami, ker je pred blagajno dolga vrsta. Ko pridem na vrsto, plačam in hitim proti vrtcu. Na hodnik priteče Suzana, razveselim se je, toda nimam časa, da bi jo povprašala, kako je bilo v vrtcu. Primem jo za roko in že hitiva proti domu.

Domov prideva ob pol treh. Lačna sem, toda na to ne smem misliti. Že hitim s kosilom. V shrambo tečem po krompir in ga postavim na mizo. Med tem se na vratih prikaže mož. "Ti, veš kaj, pomagaj mi lupiti krompir, tako bo kosilo prej na mizi," mu predlagam. "Se ti ne zdi, da sem bil že v službi, zdaj pa bi še gospodinjlil? Kar lupi ga!" In v roke vzame časopis. Tiho sem, brez besed delam dalje. Kosilo je bilo kmalu pripravljeno. Po kosilu sem pospravila in se zleknila na kavč. Pogled mi uide v sobo, kjer se je igrala Suzana. Stresem se. Na tleh pred njo zagledam velik rjav madež, takoj sem vedela, da je polila sirup proti kašlju. Vstanem in začnem brisati madež, s preprogo sem se mučila do večera. Kmalu sem morala zopet k štedilniku. Hrenovke so bile hitro pripravljene. Ko smo povečerjali, sem Suzano peljala spat. Prosila me je, naj ji povem pravljico. Nisem ji je mogla povedati, ker sem vedela, da me v kuhinji čaka še mnogo dela. Zato sem ji obljubila, da ji bom naslednji večer povedala dve, čeprav sem vedela, da tudi jutri ne bo časa. Ko sem odhajala iz sobe, sem se vprašala, v čem smo z moškimi enake. V tem, da lahko zjutraj zgodaj vstajamo in gremo v službo, vsak mesec prinesemo domov za polovico manjšo plačo. Poleg službe pa moramo biti vzorne gospodinje in matere. Ali je to enakopravnost? Ni!

Belkisa Brnjak, 8.c

Nekega dne je odjeknilo v podjetju: odpuščali bodo delavce. Vsi smo vedeli, da so skladišča polna, da prodaja ne gre in tudi izvoza ni. Zato pa je le ena rešitev, odpustiti odvečno delovno silo. S strahom smo se spogledovali. To je vendar nemogoče, smo govorili drug drugemu. Nekaj težkega je leglo na naša srca. S strahom smo se spraševali, kdo bo šel in kdo bo ostal. Ko so sestavili seznam odpuščenih, sem prosila obratovodja, da mi ga pokaže. Kar onemela sem. Večina so bili to reveži, ki jim je bil mesečni zaslužek v tovarni edini vir dohodka. Toda vse prošnje, da bi vsaj nekoliko spremenili seznam, so bile zaman. Uspelo nam je rešiti le mladoletno dekle, siroto brez staršev in imetja. Kruta resnica je v meni podirala mladostne upe. Čez teden dni so spet odpustili veliko število delavcev. To pot so bili na vrsti mladi. "Naj gredo mladi v svet, lažje jim je kot ženam in materam," so vsi govorili. To je res. Toda poslati v svet ta mlada dekleta, še na pol otroke! Le kako se bodo znašle? Ne morem verjeti, da je res, kar se dogaja. Pred nekaj dnevi sem se tudi sama pridružila dekletom na ulici. Medtem ko sem ležala bolna, so me postavili na cesto. Sedaj vem, kako je brez službe in brez denarja. Ne vidim več poti naprej. Sedaj poznam le dolge noči brez sna. Vsako jutro mi prinese spoznanje, da sem brez službe. Najbolj pa me boli, da so ostali v podjetju takšni brez šol, z manj delovne dobe in taki, ki so manj potrebni denarja kot jaz. To je kruto in grenko spoznanje. Nisem kriva, toda nekdo je. Zjutraj bom začela ponovno svojo brezuspešno pot - iskanje službe.

Zorka Kerec, 8.c

Stala sta si nasproti. Nista trenila z očmi. Zrla sta drug v drugega in čakala. Dolgo se nista videla, pa vendar si nista imela kaj povedati. Mož se je vrnil iz tujine. Bil je mrk in zgaran. Delal je po dvanajst ur na dan, da je lahko preživel sebe in družino. Imel je tri otroke. Vsi so bili razigrani, toda očeta niso poznali. Le redko se je vračal domov, a še takrat so si bili kot tujci. Nosil jim je darila, a prave očetovske ljubezni jim ni nudil. Nekega dne pa je prišlo pismo. V njem je pisalo: "Draga ...! Ne čakaj me več, kajti odločil sem se za drugačno življenje. Ne bomo se več videli. Poročil sem se z drugo. Za vedno mislim ostati v Nemčiji. Za slovo pa ti pošiljam del svojih prihrankov. Bili smo si tujci, razšli smo se kot tujci in ostali bomo tujci."

Ko pa je pismo prebiral, se je spomnila srečnega dne, ko sta zaplula v zakon. Toda nesrečna usoda jo je doletela in ostala je sama z otroki. Kaj bo ona, reva, sama brez denarja s tremi otroki? Kaj?

Ko je pismo prebrala, so se ji ulile debele solze. Solze razočaranja in upanja na nekaj, česar do sedaj ni imela. V ušesih pa ji je zvenelo: "Kot tujci, tujci, tujci ...!"

Boštjan Patarič, 8.c

Zbudim se. Skozi okno vidim del mrkega neba in zazdi se mi, da je to zrcalo mojega obraza, ki se mi trenutek za trenutkom bolj mrači, ker odhajam. Kam? V zame še tuj svet, v mesto, kjer se sliši le ropot civilizacije, kjer ne poznajo ljubezni, samo soyraštvo. Ko stopam čez domači prag, na obrazu začutim kaplje, ki se mešajo z grenkimi solzami slovesa. S trdim korakom stopam po zaprašenih

cesti, za trenutek obstanem, pogled obstane na domači hiši, mrko zamrmram predse: "Zbogom," in nadaljujem pot.

Dnevi so se mi vlekli kot kača, dan za dnem sem pisarila mami o trdem delu, o tlakovanih cestah in o vsem, kar je bilo novega. Toda minevali so tedni in meseci in vse redkeje sem se oglašala, med nami pa se je prepad večal in večal.

Nekega dne, ko sem zopet zrla v izložbo z najnovejšimi oblačili, sem se spomnila, da je jutri 8. marec. Napotila sem se v najbližjo cvetličarno in kupila šopek vrtnic, samo šopek za vsa leta, ko je mama skrbela zame. Kakšna nehvaležnica sem bila!

S šopkom v roki sem zopet stopala po kamniti cesti kot nekoč, toda sedaj kot tujka. Otroci smo prihajali nazaj kot tujci, odhajali še večji in prepada med nami ni bilo mogoče več zmanjšati.

Helenca Polajnar, 8.c

Oče je delal v Nemčiji, zelo malokrat je pisal, pa še te novice so bile slabe. Zmeraj je pisal, koliko dela ima in da ne more domov. Nekega dne pa je pismonoša prinesel pismo. Bil sem zelo radoveden, kaj je v njem. Odprl sem ga in prebral. Oče je pisal, da bo prišel v sredo domov in naj ga počakamo pred avtobusno postajo. Tega dogodka sem se zelo razveselil. Mati je prišla domov, pa sem ji takoj povedal, da v sredo pride oče. Tudi ona se je tega razveselila. Rekla je, da sta do srede še dva dolga dneva. Ta dva dneva sta se vlekla kot dve leti. Prišla je sredo in komaj sem čakal, kdaj se bom odpravil na avtobusno postajo. Gledam skozi okno. Črni, težki oblaki se zbirajo nad mrko dolino. Sonce se skriva za oblake prav tisti hip, ko pogledam skozi okno. Tudi gozd, ves črn, se mi zdi nezadovoljen zaradi slabega vremena. Mati me pokliče in reče: "Ali boš šel očetu naproti?" Vprašam: "Ali je že toliko ura?" "Poglej, pol štirih." Pograbil dežnik in škornje. Urno preskakujem stopnice in že sem na dvorišču. Dežna kaplja mi pade na nos, zato odprem dežnik. Razigrano odhitim dalje. Pred menoj se vrstijo luže. Danes se mi zdijo prijazne. V lužah opazujem hiše, ki se bohotno ogledujejo v njih. Preskakujem jih, dežne kaplje mi delajo družbo. Cof! Stopim v največjo lužo, se zarežim in odhitim dalje. Frispem do avtobusne postaje. Pripeljal je avtobus. Nemiren gledam, kje je oče. Iz avtobusa izstopi zadnji. Skočim mu v naročje in zahtim.

Janko Vogelc, 8.c

M O J E S A N J E

Sprehajam se po mestu, ki ni mesto, le neka podrtija, ruševina. Kamor pogledaš, vidiš žalostne obraze ljudi, ki jokajo za svojimi, ki jim ni več pomoči. Po licih jim tečejo grenke, bridke solze, ki jih ni moč več gledati. Ozreš se drugam in tam ljudje z vozovi bežijo. Kam? Tega ne ve nihče. Naravnost v pekel. Živali so postale vznemirjene, kajti začutile so strah. Po nebu so prihrumele jeklene ptice, ki so vzbujale ta strah. Ljudje so begali in si iskali zaklonišče. Stojim sredi

ceste in vidim, kako te jeklene ptice mečejo bombe na ljudi, na mesto. Premišljujem, zakaj vse to. Zakaj so nekateri ljudje tako požrešni? Zakaj jim nikdar ni ničesar dovolj? Zakaj se znašajo nad nedolžnimi ljudmi? Zdaj se zasliši tresk tu, zdaj tam. Zdaj se zruši hiša, zdaj most. Od nekod zaslišim otroški jok. Spreleti me groza. Ta otrok bo vedno sam. Jeklene ptice so odletele. Pokazali so se nagubani obrazi ljudi. Odšli so na svoje domove. A domov ni bilo več. Begali so po cestah sem in tja. Kako je to grozno!

Zbudila sem se srečna, da sama tega nisem doživela in si zaželela, da se kaj takega ne bi nikdar več zgodilo. Vesela sem bila, da so bile to le sanje.

Alenka Dikaučič, 7.a

...ne, nikar, prosim pusti me na miru, pusti me!" Gledam ga. Ves sem prepoten. On pa se mi hudobno reži, z njegovimi majhnimi rdečimi zlobnimi očmi. Njegova majhna pohabljenost postava sredi nekakšnih pack še bolj bode v oči. Brcam, da bi se ga osvobodil, vendar me s svojim pogledom nekako hipnotizira. Okrog mene skačejo čudne spake. Rdeče, zelene, modre. Razpackane! Uf! kako težko diham, ne, nikar, pusti me, pusti! Začutim težo, togo gmoto. Kakšna teža, da komaj diham. Gopem in histerično lovim zrak. Zopet se mi prikaže. Vem, zdaj vem, kdo si! Gologlava sfinga, da, sfinga. Pusti me. Packe se mi zopet reži v obraz. Kako so grde, kako ostudne. Za sabo zaslišim zven lepe lire, pred mano pa zaplava vonj po vijolicah, in potem zopet te spake s svojimi grdimi ustnicami. Padam, padam, padam v prepad brez dna, padam, padam ... Za mano pa skačejo packe, kot bi me hotele ujeti. "Daj, reši se!" so vpile za mano. Sam pa sem padal, padal ...

Voda, ne nikar, voda. Uf, zbudim se. Še dobro, da se mi je vse to samo sanjalo. Vstanem in v glavi začutim vrtoglavico. Stopim v kopalnico in se zazrem v ogledalo. Moje oči. Rdeče in velike, zatekle. Pod njimi pa veliki, črno obarvani kolobarji. Lasje razmršeni in mokri, mokri od potu, ko sem sanjal o tistih groznih spakah. Nato se umijem in svež odidem ven.

Igor Rupar, 8.a

Vrata spalnice so se tiho zaprla. Mami je odšla spat. Zaprla sem se v svojo sobo. V roke sem vzela roman ter ga pričela brati.

Nekaj časa sem brala, potem sem vstala od mize in odšla v posteljo. Še prej sem ugasnila luč. Poglobila sem se v vsebino romana. "Prerezan vrat, prerezan vrat," mi je šumelo po glavi. "Kaj če pride kdo potihem in mi prereže vrat?" sem brž pomislila. Hitro sem potegnila odejo čez glavo. "Nak, meni ne bo nihče prerezal vratu. Sedaj že ne!" sem si dejala. Kmalu me je prevzel spanec. Pravzaprav so me zbudile sanje. Moreče sanje. Pred seboj sem videla roko. V roki pa nož. To ni bil navaden nož. Imel je vgravirano ime, katerega se pa ne morem spomniti. Migljalo mi je pred očmi, tako me je bilo strah. "Konec je z menoj, konec!" sem si ponavljala. Hip za tem sem zagledala na tleh truplo s prerezanim vratom. Zraven trupla je bil nož. Tukaj nekje so se moje sanje morale končati, ker se ničesar več ne spominjam. Spet me je zagrabil spanec. Mirno, brez sanj, sem spala do ranega jutra.

Mija

S P O M I N J A M S E

Z mamico sva se napotili v Ljubljano. Z avtobusne postaje sva se namenili proti živalskemu vrtu. Ko sva prispeli tja, sva si ogledali posamezne kletke, v katerih so se sprehajale vse mogoče živali. Posebno prijazne so bile opice, skakale so druga čez drugo in se na vsak način hotele rešiti rešetk. Videla sem tudi belega medveda, ki je plaval v velikem bazenu. Tudi veliko strupeno kačo imajo v ljubljanskem živalskem vrtu. Najbolj sem se prestrašila krokodila, ko se je nenadoma prikazal iz vode. Videla sem še slone, medvede ter razne ptice pevke. Pozno popoldne sem se poslovila od vseh teh prijaznih živali in z mamico sva odšli domov. Obiska v živalskem vrtu se vedno rada spominjam, saj sem spoznala veliko živali, ki sem jih prej poznala samo s slik.

Barbara Grilc, 5.a

Ko sem bil star štiri leta, sva jo z bratcem Mirkom takole zagodla mamici: Mamica je prinesla iz trgovine jabolčni sok. Vedela je, da sok rad pijem, zato ga je spravila v omaro. Nisem vedel, kam ga je spravila. Z bratcem sva hotela risati. Ker barvic ni bilo na običajnem mestu, sem pogledal v omaro. Zagledal sem dve steklenici. Odprl sem ju in povchal. V eni steklenici je bilo vino, v drugi pa sok. Z bratcem sva se dogovorila, da bova pila vino. Preden je prišla mamica, sva steklenico spraznila. Ležala sva na postelji in spala. Mamica je oba našeškala, midva pa nisva nikoli več pila vina.

Matjaž Hrgovič, 5.a

Nekoč sem bil sam doma. Mama je odšla na trg, ko sem jaz še spal. Ko sem se zbudil, sem ugotovil, da sem sam doma. Šel sem v kuhinjo in opazil vžigalice. Splezal sem na stol in jih vzel. Mame še vedno ni bilo doma. Poiskal sem tudi papir. Vzel sem vžigalico in jo prižgal. Dotaknil sem se papirja in papir se je vnel. Spustil sem ga iz rok in padel je na tla. Vnel se je tudi linolej. Na srečo se je kmalu vrnila mama. Ožgan linolej me še danes spominja na mojo prvo igro z vžigalicami.

Vinko Soklič, 5.a

Moji prvi spomini segajo v rano otroštvo. Spominjam se, kako sem jo zagodla teti, ki me je varovala. Zbudila sem se že zgodaj zjutraj. Teta je še spala. Zato sem se začela sama oblačiti. Dolgočasila sem se. Odšla sem k omari, kjer je imela teta spravljene čevlje. V omari je bilo pet parov čevljev. Tedaj mi je šinilo v glavo: "Kaj, če bi ji poskrila vse čevlje!" Res sem tako storila. Čevlje sem pomešala med seboj in jih skrila, nekaj pod mojo posteljo, nekaj za omaro, druge pa sem nametala pod tetino

posteljo. Samo njene copate sem pustila pri miru. Tada pa se je teta zbudila ter mi rekla: "Kaj si že pokonci?" Jaz pa sem samo pokimala z glavo. Teta je vstala, se oblekla, si nataknila copate ter odšla v kuhinjo. Dala mi je zajtrk, nato pa je rekla: "Sedaj pa pojdeva v Križe po kruh in mleko. Počakaj! Samo še čevlje nataknem." Odšla je proti omari. Skoraj bi se zasmejala. Teta je odprla omaro in kaj vidi: njenih čevljev ni več. Teta začne kričati: "Na pomoč, tatovi, tatovi!" Začela sem se smejati. "Teta, ne bodi huda, jaz sem ti skril čevlje." Ko to teta sliši, še ona bruhne v smeh. Tega dne sva se nasmejali do solz. Na kruh in mleko pa sva čisto pozabili.

Kristina Škantar, 5.a

Neko nedeljo smo šli na letališče Brnik. Ko smo prispeli tja, smo si poiskali prostor, od koder smo dobro videli vzlete in pristanke letal. Neko letalo je pravkar pristalo. Potniki so izstopili, delavci pa so iztovorili prtljago. Posadka je odšla na kosilo. Letalo naj bi ponovno vzletelo čez pol ure. K letalu so pripeljali cisterno z gorivom. Za njo je za vsak primer pripeljal še gasilski avto. Ko so napolnili rezervoarje z gorivom, so pripeljali prtljago potnikov, ki bodo poleteli čez nekaj časa. Stevardesa je pripeljala potnike. Ko so vsi vstopili, so zaprli vrata aviona in odpeljali stopnice. Tudi cisterna je odpeljala, le gasilski avto je še ostal tam. Ko je pilot vključil četrti motor, se je le-ta vžgal. Ogenj se je hitro širil. V akcijo so stopili gasilci in ogenj pogasili.

Andrej Strukelj, 5.a

Moji prvi spomini segajo nazaj, ko sem bila stara tri leta. Tisto zimo je zapadlo veliko snega. Silno rada bi imela velikega sneženega moža, a ga sama nisem znala narediti. Prosila sem očka, naj gre z menoj in mi pomaga narediti to čudo, saj je bilo snega do kolen.

Odšla sva na vrt in začela valiti sneg v velike kepe. Kmalu so bile tako velike, da nisem videla čeznje. Postavila sva drugo na drugo, označila nos s korenjem in mu v roke zataknila staro metlo, za oči pa sva uporabila oglje. Na glavo sva mu poveznila star lonec kot piko na i. Sneženi mož je bil gotov, jaz pa silno srečna.

Najhuje mi je bilo takrat, ko se je snežak začel topiti in pretakati debele solze. Neko popoldne je izginil in še danes vem, kje je stal, čeprav je od takrat minilo že osem let.

Ksenija Zaplotnik, 5.a

Star sem bil tri leta. Imel sem polno igrač. Ko je napočil večer, sem utrujen legel k počitku. Igrače sem imel spravljene v omarici blizu postelje. Sanjal sem vse mogoče, nenadoma pa sem se prebudil. Vrata omarice so se odprla in ven je štrbunknila navita lokomotiva. Prestrašil sem se in začel kričati. Začel sem klicati mamo. Mama me je potolažila in rekla, da se je sprožila navita lokomotiva.

Miha Zitnik, 5.a

S starši smo se odpeljali na morje. Ustavili smo se v Bimonovem zalivu. V prijetni hišici, ki nam je nudila gostoljubje, nismo ničesar potrebovali. Hodili smo se kopat. Na obali je bilo prijetno.

Nekega dne so se na izlet pripeljali učenci iz Mengša. Pohiteli so na obalo, se kopali, lovili in se veselili. Dan jim je prehitro minil in morali bi se odpraviti. Tovarišica, ki jih je spremljala, je pred odhodom poklicala svoje učence. Bili so že v avtobusu in se preštevali. En deček je manjkal. Pohiteli so nazaj k obali, ga iskali in klicali, toda našli so le njegovo obleko. Nekdo je skočil v vodo in kmalu smo bili priče žalostnemu prizoru. Dečka so mrtvega potegnili iz vode. Na obrazu je imel potapljaško masko. Prihitelec je rešilni avto, toda žal je bilo že prepozno.

Tudi naših lepih počitnic je bilo konec. Strah je obtičal globoko v naših srcih.

Majda Fekonja, 5.b

Spominjam se dne, ko je mamica morala v bolnišnico. Doma je bilo pusto in dolgočasno. Težko sem čakala, kdaj se bo vrnila. Sami smo si morali kuhati. Večkrat sem ji nagajala in je nisem ubogala, tokrat pa se mi je stožilo po njej. Veselila sem se dneva, ko je očka dejal, da jo bomo šli obiskat. Najbolj pa sem bila vesela, ko je očka mamico pripeljal domov, s seboj pa je prinesla ljubko deklico. Sklenila sem, da ji bom pomagala in jo ubogala.

Helena Vidic, 5.b

O Z R I M O S E

Po zvočniku se oglasi glas tovarišice ravnateljice: "Dobro jutro vam želim. Učenci, ker je danes lepo vreme in ker je zunaj suho, se je učiteljski zbor odločil, da bomo očistili okolico naše šole. V teh mesecih, kar imamo pouk, se je nabralo na travi, ob poteh in ob stopnicah, ki vodijo do šole, vse polno odpadkov. Učenci, to ni prav. Ni prav, da se spozabite in mečete papirčke in še kaj drugega po tleh. To se ne sme več dogajati. Ne smemo si uničevati okolja. Pomislite malo, kaj bomo čez deset ali dvajset let vdihavali, jedli, kje živeli, če bo šlo tako naprej. Danes imamo že toliko industrije, pa prometa. Vse to uničuje naš življenjski prostor. Vendar, ker je industrija za vse nas zelo pomembna, je ne moremo zaustaviti. Treba je, da na okolje pazimo in zanj skrbimo mi sami. Tako. Sedaj pa naj 8. a razred začne s tem delom. Pri tovarišu hišniku dobite škatle in koše, kamor boste dajali odpadke. Hvala!" Zvočnik je utihnil.

Naš razred. Vsi odhitimo na hodnik, se oblečemo, obujemo, pri hišniku dobimo škatle, potem pa gremo na igrišče. Tam nas je že čakala tovarišica. Ko smo se vsi zbrali, smo začeli z delom.

Med akcijo sem premišljevala o ravnateljčinih besedah. Res je tako. Kje bomo živeli, kaj jedli, kaj vdihavali? Že trikrat sem nesla škatlo s smetmi v kurilnico. Pa na

tleh niso samo papirčki. Kje pa! Še steklenice, plastični kozarčki, konserve. Najbolj pa me preseneča, da pri nas vedno primanjkuje surovin. Na eni strani ljudje ne vedo, kam bi s tem, na drugi strani pa v tovarnah tega primanjkuje. Ljudje mečejo proč, v tovarnah izdelujejo novo. Smešno je to slišati, ampak tako je.

Pri nas doma imamo tudi polno steklenic, kozarcev od kumaric, paprike in marmelade. Dobro, da so v šoli organizirali, da bomo pripeljali take reči v šolo, potem pa jih bodo prišli s tovarnjaki iskat. To bi moralo biti večkrat in tudi po ostalih mestih, da bi odpeljali smeti res na smetišča, surovine pa tja, kjer jih rabijo.

Zdaj pobiram papirje ob glavni cesti, ki teče poleg naše šole. Joj, koliko odpadkov. Nekaj metrov od mene se ustavi avto z nemško registracijo. Nekdo izstopi in odvrže polivinilasto vrečko in papir. O, to je pa tudi preveč. Ko bi vsaj prinesel k meni v škatlo. Turisti. Turizem. Država ima od njih dobiček, vendar turisti večkrat naredijo tudi precej škode.

Okrog šole smo počistili. Veliko lepše je sedaj. Res. Upam, da bo dalj časa tako. Ostane nam le še dolžnost, da v hišice, ki so jih naredili naši sošolci, damo nekaj semena za ptice, da jih obvarujemo pred hudim mrazom in lakoto.

Alenka Dolenc, 8.a

N A Š A P I K A P O L O N I C A

Kot že veste, deluje na naši šoli šolska pionirska hranilnica. Delovati je začela 28. novembra 1974 po svečani otvoritvi na šolski proslavi. Za to gre zahvala predvsem mentorju tovarišu Godnovu, ki nas je naučil vsega potrebnega, kar sedaj s pridom uporabljamo pri delu.

Dne 7. novembra 1974 so se zbrali predstavniki 6., 7. in 8. razredov v fizikalni učilnici in izvolili sedem članski svet hranilnice, ki ga sestavlja: Barbka Janc, Mojca Gorišek, Dragica Selišnik, Boštjan Patarič, Vito Primožič, Dragica Gaberc in Peter Jež.

Hranilnica deluje v fizikalni učilnici, o delovnem času še nismo bili dogovorjeni. Dne 8. novembra 1974 smo imeli drugo sejo sveta šolske hranilnice. Na tej seji smo razpisali prosta delovna mesta v hranilnici in postavili pogoje, naj se prijavijo samo pridni in marljivi učenci in učenke.

11. novembra smo imeli tretjo sejo sveta šolske hranilnice. Na tej seji smo razrešili Dragico Selišnik, ki zaradi vožnje z avtobusom ni mogla prisostvovati sejam.

Četrto sejo smo imeli 13. novembra. Na tej seji smo pregledali prijavnice in izbrali naslednje učenke in učence za uslužbence: Vita Primožiča, Bojano Pančur, Tatjano Dobrin, Boštjana Patariča, Jano Primožič, Bredo Ulčnik, Janjo Znidaršič, Mojco Gorišek, Irmo Sajovec, Dragica Gaberc in Barbko Janc.

Dogovorili smo se tudi o delovnem času hranilnice:

ob torkih od 7.00 do 7.20

ob sredah od 12.45 do 13.15

ob četrtnih od 12.45 do 13.15

Naslednji dan smo si člani šolske pionirske hranilnice ogledali hranilnico na Bračičevi šoli. Tovarišica Hafnarjeva nam je zelo dobro in natančno obrazložila njihovo delo.

20. novembra smo imeli 5. sejo sveta šolske pionirske hranilnice. Na tej seji se svet hranilnice soglasno sklenil, da bo Dragica Gelišnik zamenjala Vesna Čehovič. 22. novembra smo imeli 6. sejo sveta šolske pionirske hranilnice. Tej seji so prisostvovali tudi direktor tržiške enote Ljubljanske banke tov. Frančišek Meglič, tov. Berlotova, tov. Slatnarjeva, tov. Žnideršič in tov. Godnov. Zahvalili smo se jim za poslani material, pregledali dotedanje delo in se pogovorili o pomenu otvoritve šolske hranilnice.

7. sejo sveta šolske pionirske hranilnice smo imeli 27. novembra. Spremenili smo delovni čas in sicer:

ob torkih od 12.00 do 13.00

ob sredah od 12.00 do 13.00

ob četrtnih od 12.00 do 13.00

Določili smo tudi vodje izmen in vodje uslužbencev. Vodja uslužbencev je Barbka Janc, vodje izmen pa so Dragica Gaberc, Tatjana Dobrin, Bojana Pančur. Poleg tega smo uvažali uslužbenke v delo.

Dne 12. februarja 1975 smo imeli 8. sejo sveta. Spremenili smo delovni čas v hranilnici:

ob ponedeljkih od 12.00 do 13.00

ob torkih od 12.00 do 13.00

ob sredah od 12.00 do 13.00

Spremenili pa smo ga zato, ker je ob četrtnih fizikalnica šesto šolsko uro zasedena. Sprejeli smo tudi dve novi uslužbenki, Aljo Robič in Barbko Štangel. Porazdelili smo učence in učenke po izmenah.

26. februarja 1975 smo imeli 9. sejo sveta šolske pionirske hranilnice. Pregledali smo dotedanje delo. Boštjana Patariča, ki je prostovoljno odstopil, bo zamenjala Tatjana Dobrin.

Zdaj pa bi rad povedal nekaj o tem, kako postaneš član. Član postaneš takoj, ko vložiš 2,00 dinarja. To velja samo za učence, učitelji in drugi delavci na šoli pa morajo vložiti 10,00 dinarjev. Kot člane smatramo v šolski hranilnici tudi organizacije, društva in razredne skupnosti, ki delujejo na šoli in se njihov denar vodi kot vloga pri šolski hranilnici. Vsak član šolske pionirske hranilnice prejme člansko izkaznico, ki obsega:

- priimek in ime
- številko, ki je istovetna s številko kartice v kartoteki
- rubriko za stanje hranilne vloge (saldo), ki se uporablja kot dokazilo staršem o vlogi
- in izvleček pravil.

Šolska hranilnica vodi vloge na karticah in sicer:

- na rdeči kartici družbena sredstva
- na zeleni kartici vloge posameznih varčevalcev
- na članski izkaznici kot dokazilo o vlogi staršem

Prav tako se lahko vsi člani šolske pionirske hranilnice prijavijo za nagradno igro PIKAPOLONICA. Nagradna igra vam lahko prinese lepe nagrade, kot so nalepke, značke, denarnice, knjižno kazalo, obeske za ključe in žoge. Vsak član, ki se prijavi za nagradno igro, prejme ob vsakem vloženem tisočaku, pikapolonico. Ko jih zberete deset, dobite nagrado, recimo nalepko, za dvajset pikapolonic knjižno kazalo itd. Delali smo tudi akcije, predvsem po nižjih razredih, da bi se čim več učencev vključilo v šolsko pionirsko hranilnico. Na oglasno desko smo vsak mesec lepili diagrame, ki so prikazovali število učencev po posameznih razredih, vključenih v hranilnico.

25. marca 1975 smo naredili majhen pregled o številu varčevalcev in o njihovih privarčevanih vlogah. Dobili smo naslednji rezultat:

1. a razred, 19.	varčevalcev, ki so privarčevali	377,30	din
1. b razred, 14.	varčevalcev, ki so privarčevali	177,00	din
2. a razred, 14.	varčevalcev, ki so privarčevali	288,70	din
2. b razred, 12.	varčevalcev, ki so privarčevali	153,00	din
3. a razred, 12.	varčevalcev, ki so privarčevali	282,00	din
3. b razred, 9.	varčevalcev, ki so privarčevali	276,20	din
4. a razred, 9.	varčevalcev, ki so privarčevali	615,10	din
4. b razred, 14.	varčevalcev, ki so privarčevali	289,05	din
5. a razred, 7.	varčevalcev, ki so privarčevali	1.040,00	din
5. b razred, 1.	varčevalec, ki je privarčeval	20,00	din
6. a razred, 36.	varčevalcev, ki so privarčevali	2.593,00	din
6. b razred, 19.	varčevalcev, ki so privarčevali	1.527,25	din
7. a razred, 19.	varčevalcev, ki so privarčevali	1.549,20	din
7. b razred, 12.	varčevalcev, ki so privarčevali	354,00	din
8. a razred, 26.	varčevalcev, ki so privarčevali	4.904,05	din
8. b razred, 11.	varčevalcev, ki so privarčevali	6.174,65	din
8. c razred, 3.	varčevalci, ki so privarčevali	1.672,00	din

Skupaj 237 varčevalcev, ki so privarčevali 22.282,50 din.

Tukaj niso vštete organizacije, ki delujejo na šoli. Iz hranilnice, ki jo vodimo učenci sami, s pomočjo mentorja, lahko kadarkoli vzamemo privarčevani denar in ga koristno uporabimo.

Namen šolske pionirske hranilnice je, da vzgaja mladino k varčevanju in vzpodbuja pionirje in mladince k pravilnemu vrednotenju denarja. Varčevanje je lastnost, ki odlikuje človeka.

Peter Jež, 8.a

V tem spisu bom opisal rop v našo šolsko hranilnico. Ker sem bil sam vodja napadalcev, vam povem, kaj vse morate imeti pripravljeno za rop. Potrebujete sledeče: pištolo kalibra 00, sestavljen bojni načrt in najvažnejše - pogum. Namen našega ropa je bil, prestrašiti jezične deklice.

Sedel sem pred razredom in z Vladom sva se dogovorila, da izvedeva bančni rop in prestrašiva "uslužbenke". Pridružil se nama je še Janko. Z nekoliko nemirnim korakom in z izposojeno pištolo, seveda strašilno, sem kot vodja tolpe stopil v razred in zaklical: "Roke gor! To je rop!" Deklice so se nekoliko spogledale, toda posebnega strahu v njihovih očeh nisem opazil. Ko so opazile v moji roki strašilno pištolo, so vse hkrati zavpile: "Ven iz razreda!" Toda jaz se s tem ukazom nisem strinjal. Stopili smo pred poslovno mizo in zaklical sem: "Denar hočem!" Ker mi ga niso "zaupale", sem se ozrl po papirjih. Ko smo jih mi "roparji" hoteli pregledati, so se deklice vznemirile. Vsaka je hotela biti najbolj pogumna, zato so tudi vse tako vreščale. A mi se nismo vdali. Zgrabil sem za ročaj železne skrinjice. Hotel sem jo odnesti, da bi videl, kako bodo deklice reagirale. Ker se za to niso zmenile, sem se premislil in jo položil nazaj na mizo. Zakaj pa bi imel blagajno brez ključa! Ena izmed deklet je stopila k omari in vzela iz nje pisalni stroj. Ko se je pripravljala za tipkanje, sem vprašal: "Kam pa bo zdaj to letelo?" Vsi smo se smejali. Ko sem se naveličal poslušati jezične deklice, sem z roparsko tolpo odšel rajši proti domu.

Ko sem zapustil razred, sem razmišljal, kako se bo končalo prvo srečanje s predsednikom šolske hranilnice. Toda vsi "gangsterji" smo ostali živi in zdravi. Šolska hranilnica še vedno uspešno deluje. Tudi uslužbenke se niso spremenile. Mi pa tudi ne.

Slavko Dovžan, 8.c

K A M

Ko sem zadnjič izpolnjeval obrazec za dvig potnega lista, je bilo med vprašalnimi polami tudi vprašanje o poklicu. Do tedaj na poklic niti mislil nisem. Takrat pa nisem vedel, kaj naj odgovorim, oziroma napišem. Učenec ...? Toda, saj to sploh ni poklic. "Saj res," me je takrat spreletelo, "sem že učenec 8. razreda, pa še ne vem, na katero šolo naj se vpišem." V tistem trenutku je postalo vprašanje poklica najpomembnejše. V vsakem delu sem videl svoj bodoči poklic, vendar sem se takoj vprašal, ali imam zanj smisel in ali ga bom opravljal z veseljem. Smisel sicer še ne predstavlja velikega problema, zato pa je toliko večji problem veselje do opravljanja tega dela. Noben denar mi ne bi odtehtal tistega truda, če bi svoje delo opravljal pod pritiskom ali z odporom.

Slednjič pa sem izbiral kar po šolah. Toda nobena tehniška šola me ni veselila, nobena stroka ni pritegnila moje pozornosti. Zato sem sklenil, da bom odšel v gimnazijo. V tem času sicer ne bom dobil nobene specifikacije, bom pa štiri leta starejši. Takrat pa bom gotovo tudi zrelejši in si bom poklic lahko izbral sam.

Vojteh Močnik, 8.a

Stopim pred ogledalo, se pogledam in vprašam: "Kam?" "Seveda ne veš, če pa ne premišljuješ, kam bi šel!" reče neki glas.

"Počakaj no malo, da premislim!" rečem sam sebi in nadaljujem: "Ja, rišem dobro, zemljepis mi gre od rok, tudi drugod na zaostajam. Samo angleščina, angleščina me muči."

"Ja, učiti se bo treba začet. Pavel, volja, volja!" spet tisti glas. "Ja, ali se ne učim?" ga vprašam. "Učiš, učiš, ampak zemljepis, ne angleščine." "Ja, no, zemljepis mi gre ..." mi zmanjka besed. "Daj no, kam pa te bomo dali?" reče. "Bomo še videli," odgovorim. "Tudi slepi je rekel - bomo še videli." "Daj, daj, malo manj otresaj tisti jezik," mu ostro rečem. "Ti tudi tiho bodi! Jaz ti samo dobro hočem," reče tisti glas. Nato se jezno obrnem, grem v kuhinjo in si rečem: "Zelo lepo, poklic sem si izbral."

Pavel Rupar, 8.a

Zadnji čas je, da se odločimo, kam bomo šli v šolo ali v službo. Toda ta odločitev je težka. Težja kot vstop v osnovno šolo. Ko smo vstopali v osnovno šolo, nas je skrbelo: za osem let smo bili brez skrbi, toda ta korak je najtežji, saj se bomo odločili za vse življenje.

Jaz sem se že odločila, kam bom šla. Študirala bom na pedagoški gimnaziji. Skrbi me, ali bom mogla zdržati toliko časa pri knjigah, oziroma pozneje v poklicu pri otrocih. Ali bom mogla poslušati vedno ene in iste tožbe? Upam, da bom, saj me ta poklic veseli. Če pomislim, da bi morala v tovarno, to pomeni zame konec življenja. Sploh si ne morem predstavljati, da bi delala vedno eno in isto delo. Pa ne, da bi bila fina, ampak sploh nimam pojma o strojih, tehniki in takem delu. Zame je še najpomembnejše delo v šoli ali kje v zavodu.

Bojim se, da bom študij opustila. Toda obljubim, da se bom trudila zaradi staršev, sebe in svoje prihodnosti.

Nataša Čavs, 8.a

že vsa leta, kar hodim v šolo, so mi starši dajali vse pogoje za učenje, ki ga mla-
di tako potrebujemo. Fridobivala sem si znanje sproti in upam, da bom vse to lahko
koristno uporabila.

Zdaj stojim pred vrati svoje prihodnosti - pred izbiro poklica. Kam? To je vpraša-
nje, na katerega zelo nerada odgovarjam. Starši mi pustijo vso svobodo glede izbi-
re poklica. Več kot dve leti sem upala, da bi lahko šla študirat astronomijo. Vese-
lila sem se tega poklica. Povedala sem staršem, kaj želim postati. Mamica in očka-
sta se pozanimala glede potreb po astronomih. Bila sem zelo razočarana, ko sem zve-
dela, da jih v Sloveniji ne potrebujemo. Vse moje sanje so se sesule v prah. Vpra-
šanje pa je ostalo. Kam? kam? Listala sem po brošurah, spraševala prijatelje in po-
slušala razna predavanja o poklicnem usmerjanju. Toda vprašanje je ostalo. Kam?
Odgovora še nisem našla. O nečem pa sem le prepričana. Po končani osemletki bom
šla v gimnazijo. Todoraj? Mogoče na medicinsko, filozofsko, pravno fakulteto.
Od vseh teh mi še najbolj ustreza medicinska fakulteta. Saj res, kaj pa potrebe?
No, zdravnikov potrebujemo zelo veliko. Ko sem mamici povedala, da bi šla rada na
medicinsko fakulteto po končani gimnaziji, se je nasmehnila in rekla: "Ze spet ena
od tvojih muh!" No, to niso samo muhe, to so želje in odločitve, od katerih bo od-
visna moja prihodnost.

Mika me raziskovalno delo in tako bi bila zame najprimernejša kirurgija. Da, toli-
ko je v kirurgiji še neraziskanega in neodkrita.

Toda še vedno stoji pred mano z velikimi črkami napisano vprašanje: KAM? Vsak dan
so črke večje in bolj bodejo v oči. Mislim, da sedaj lahko odgovorim na to vpraša-
nje, da mi ne bo treba še naprej premišljati in se odločati. Torej v gimnazijo in
nato na medicinsko fakulteto. Kar smejte se mi vsi skupaj. To ni le ena mojih muh,
ampak moja odločitev. Najvažnejše pri tem pa je, da sem se odločila sama.

Marjeta Rotar, 8.b

Veliko sem že premišljevala o poklicih. Veliko je poklicev, zato se je težko odlo-
čiti. V šoli imamo predavanja, testiranja, tovariši nam dajejo razna navodila, da
se bomo lažje odločili za poklic, na katerega bomo vezani vse življenje. Dobro mo-
ramo premisliti, da nam ne bo kasneje žal in da ga bomo vseskozi z ljubeznijo opra-
vljali.

Tudi z mamico sem se že pogovarjala. Če mi le more, mi daje razna navodila. Tudi
odločila sem se že, kaj bom postala. Odločila sem se za vzgojiteljsko šolo. Vem,
da je šolanje dolgotrajno in da moraš imeti dovolj dobre volje, da vzdržiš in se
dokoplješ do cilja, ki si si ga zastvail. Tudi moja teta je vzgojiteljica. Veliko
sem se že pogovarjala z njo o tem poklicu. Povedala mi je vse dobre in slabe strani
tega poklica. Vem, da moraš biti z otroki vedno ljubezniv, pa čeprav si zelo slabe
volje. Za ta poklic sem se odločila, ker imam zelo rada otroke in sem jim vedno
pripravljena pomagati. Če ne bi bila sprejeta v to šolo, kar se lahko zgodi, sem
si izbrala še en poklic, katerega bi tudi z veseljem opravljala. Odločila sem se
za poklic medicinske sestre na otroškem oddelku. Tudi to je zelo odgovoren po-
klic. Obe šoli sta v Ljubljani, zato se bom morala v šolo voziti z avtobusom.
Želim si, da bi bila sprejeta v šolo, za katero sem se odločila, da bi jo uspeš-
no dokončala in se pozneje zaposlila ter z veseljem opravljala poklic.

Danica Vodnik, 8.b

Moj pogled na svet je po mojem mišljenju povsem realen, predvsem glede tega, kar se tiče poklica. Jaz sem se že odločil za poklic. Najverjetneje bom postal učitelj in zato sem se odločil, da pojdem na pedagoško gimnazijo v Ljubljano. Za ta poklic sem se odločil zato, ker v Sloveniji primanjkuje tega kadra.

Za šolanje imam vse pogoje. Starši so zadovoljni z mojo odločitvijo. Upam, da bom uredil tudi vse okrog štipendije. Edini problem je vsakodnevna vožnja v Ljubljano. Ne morem se odločiti: ali naj se vsak dan vozim ali naj se nastanim v internatu.

O tem se bom še posvetoval s starši.

K moji odločitvi so veliko prispevali tudi učitelji sami. Vsak dan jih opazujem pri njihovem delu in tako sem dobil veselje do tega poklica, ki pa sploh ni lahek.

Če bi me zdaj kdo vprašal, zakaj sem se odločil za ta poklic, bi mu odgovoril, da zato, ker me ta poklic veseli, ker ga bom opravljal z veseljem in ker so učitelji naši družbi potrebni.

Čeprav sem že skoraj trdno odločen, da bom postal učitelj, ne izključujem možnosti, da bi se še premislil, ker smo mladi pač zaletavi, nepremišljeni in do konca šolskega leta se lahko še marsikaj spremeni.

Boštjan Zadražnik, 8.b

Zadnje leto hodim v osnovno šolo, zato tudi pred menoj stoji vprašanje: kam? Tu se je vedno ustavilo, dolgo nisem vedela, za kaj naj se odločim. Po dolgem premišljevanju sem se odločila za šolo za farmacevtske tehnike. Vsa navodila za usmeritev v to šolo sem dobila v pogovorih s tovariši in sošolci ter v knjigi Človek, šola, delo. Želim si le, da bi v tem poklicu kar najbolje uspela.

Helenca Polajnar, 8.c

Z A V S A K O G A R N E K A J

Bila je nedelja. Ravno kar sem napisal domačo nalogo, ko sem v gozdu, ki je blizu hiše, zaslišal vrišč. Bile so šoje, ki so se sprle.

Že dolgo časa sem čakal na tako priložnost, zato sem vzel zračno puško in se odpravil v gozd. Šoje so posedale po vejah in se prepirale. Izkoristil sem njihovo nepazljivost, napolnil sem puško in pomeril v velikega kričača. Ptič je padel z veje. Šoje so se splašile in odletele globlje v gozd. Tico sem pobral in jo ves presrečen nesel domov. Pokazal sem jo mamici. V mislih sem šoje že videl v rižoti. Toda mamica se je užaljena obrnila stran od mene. Takega sprejema pa res nisem pričakoval! Kasneje me je mamica pošteno ozmerjala. Mrtva ptica se ji je smilila. Nekaj ur sva bila sprta. Ko sva se pobotala, mi je povedala stari nauk, da iz malega raste veliko.

Uroš Dobrin, 5.a

Nekega dne mi je mamica rekla, da gre v Radovljico in da je do popoldneva ne bo nazaj. Ko je odšla, sem začela delati palačinke. Naredila sem testo in dala v ponev malo masti. Začela sem peči. Hotela sem poskusiti, kako bo, če bi palačinko obrnila v zraku. Vrgla sem jo in ko sem čakala, da bo priletela nazaj, sem palačinko zagledala na stropu. Niti z omelom je nisem spravila dol. Pristavila sem mizo, da bi bila večja. Ko je mamica prišla domov, je kar obstala. Po kuhinji je bilo vse razmetano. Ko pa je na stropu zagledala še palačinko, me je pošteno okregala. Od takrat nikoli več sama ne pečem palačink.

Fanči Kuhelj, 5.a

Ko sem bila stara pet let, sem na dvorišču našla nekaj poganjkov kaktusa. Prinesla sem jih domov, a doma me je mama okarala, zakaj nosim take stvari domov. Bila sem užaljena. Mami je poganjke vrgla v smetnjak. Ko je odšla v trgovino, sem začela brskati po smeteh; našla sem en poganjek in ga skrivaj vtaknila v zemljo, ki sem jo pobrala iz drugih cvetličnih lončkov. Ko je mami prišla domov, sem se naredila, kot da se ni nič zgodilo. Vsak dan sem zalivala malo rastlinico, ki je počasi rasla. Iz malega poganjka je zrastel velik in lep kaktus, ki je že enkrat cvetel. Mami me je večkrat vprašala, od kod tako lep kaktus. Jaz pa sem se samo smejala.

Čele sedaj sem ji povedala od kod ta kaktus in obe se nasmejeva ter ne moreva načuditi, kako je iz ničastega poganjka zrastel tako lep kaktus.

Nuška Srečnik, 5.a

Med počitnicami smo šli na morje. Nismo izbrali enega kraja, pač pa smo naredili načrt, da si bomo ogledali čim več krajev ob morju. Na Reki smo zavili proti jugu. Pot nas je vodila skozi znana letovišča ob morju. Vsak dan smo se ustavili drugje, se kopali, sončili pa spet nadaljevali pot. V Makarski je čudovita, nekaj kilometrov dolga plaža. Ob izlivu Neretve v morje smo zavili v notranjost. Peljali smo se mimo znane hidroelektrarne Jablanica in prispeli v vroči Mostar. Ogledali smo si kamniti most in druge znamenitosti. Nato smo se ustavili v Sarajevu. Videla sem tudi Jajce, Banja Luko ter Zagreb, kjer smo si ogledali tudi živalski vrt. Zadnji dan našega potovanja smo si ogledali Kumrovec in Titovo rojstno hišo. Domov smo se vrnili polni lepih vtisov, ki mi bodo ostali vse življenje. Ogledali smo si velik del naše lepe domovine.

Ksenija Zaplotnik, 5.a

Pri nas imamo sadovnjak. V njem rastejo češnje, hruške, slive, orehi in več vrst jablan. Šla sem v sadovnjak in sedla pod jablano. Začela je pripovedovati: "Ko sem bila še majhno drevesce, sem rasla v drevesnici. Tvoj očka me je kupil in vsadil sem, kjer sem še sedaj. Lepo me je negoval. Prva leta še nisem rodila jabolk. Neko pomlad pa so se na mojih vejah razcveteli rožnati cvetovi. Ponosna sem bila na svojo zunanost. Otroci ste me hodili občudovat. Vsak dan so me obiskale

tudi čebele in me oplodile. Ko je cvetje počasi odpadlo, so se začeli razvijati plodovi. Tako je bilo že več let. Tudi letos vam bom postregla s sladkimi sadeži. Skoraj bi ti pozabila povedati, da mi je ime voščenska."

Posloviti sem se morala od jablane. Očka mi je rekel, da je ne bo posekal, dokler bo tako bogato rodila.

Vida Meglič, 5.b

V našem kraju so jutra zelo lepa. Spomladi pa je še posebno prijetno, ko se prebuja narava.

Komaj se začne daniti, že pojejo ptički v našem sadovnjaku. Večkrat opazujem srne, ki se pasejo ob robu gozda. Ko bo cvetela češnja pred hišo, bo najlepše. Čebele bodo pridno nabirale med. Kadar je jutro sončno, vstanem precej zgodaj in občudujem lepoto jutra. Če pa dežuje, se mi ne ljubi vstati, saj je deževno jutro zelo dolgočasno.

Vida Meglič, 5.b

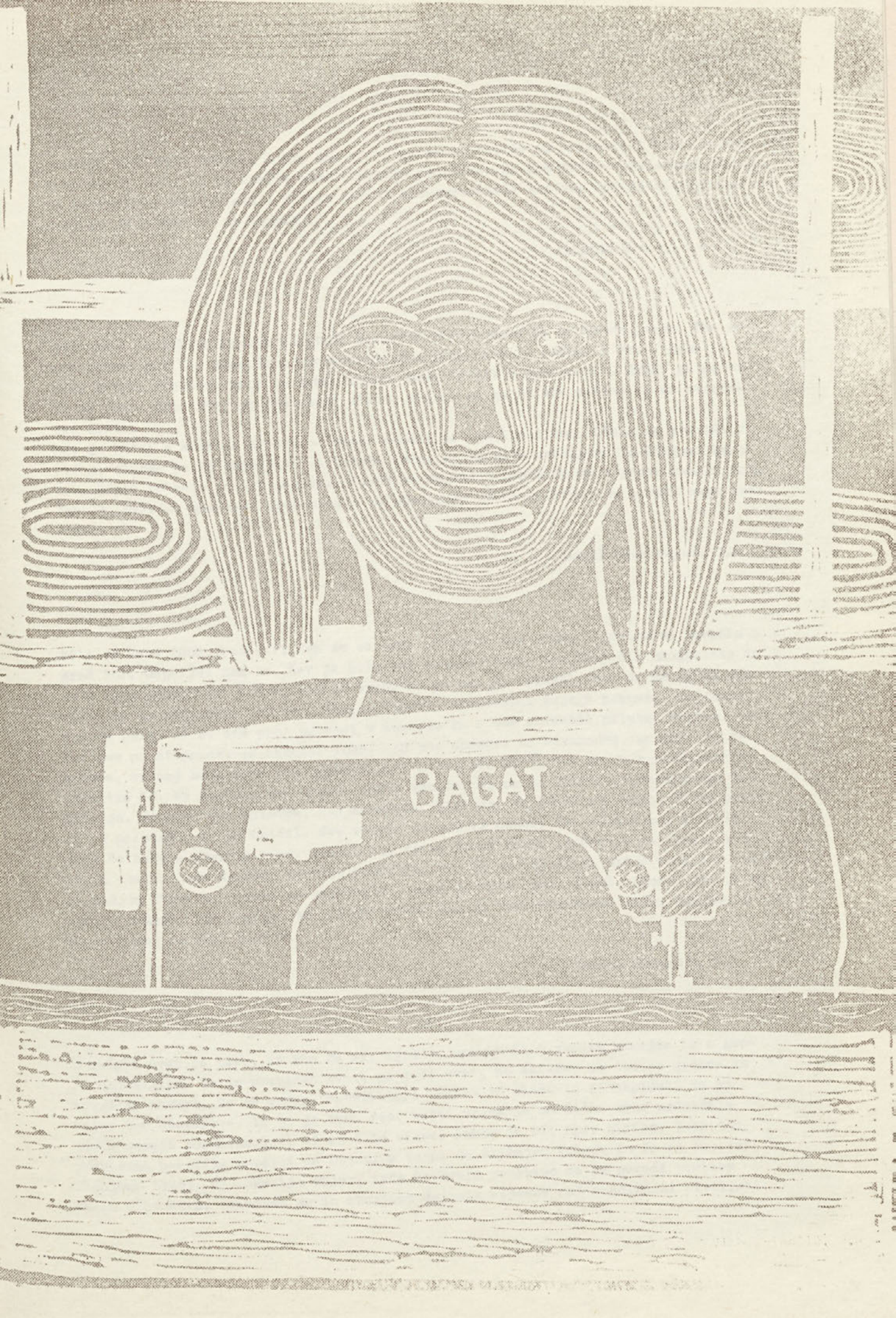
Sila dolgočasno popoldne je. Prebiram knjigo Drejček in trije Marsovkci. Poglobim se v zanimivo zgodbo in premišljujem.

Okrog mene nekaj zašumi. Ko se ozrem, vidim tri Marsovkce. So majhne postave, z okroglimi glavami, na katerih imajo nekakšne tipalke z lučkami. Oblečeni so v svetle obleke. Vprašam jih, kaj bi radi. Nekaj časa molčijo in me gledajo, potem pa me povabijo v svoje vozilo. S strahom vstopim v leteče vozilo. Največji Marsovec pritisne na gumb in že švignemo v veselje. Začne mi primanjkovati zraka. Nekdo mi povezne na glavo pokrivalo, podobno njihovim. Laže diham. Raketa pristane. Izstopimo. Obkrožijo me radovedneži. Gostoljubno me sprejmejo medse. Vživim se v novo okolje. Nekdo mi postreže s tabletami, ki so menda njihova najljubša jed. Ne tekne mi. To je zame popolnoma brez okusa. Razvedriti me skušajo na drug način. Peljejo me v lepo dvorano. Tam mi predvajajo pravljične filme. Z veseljem si jih ogledam. Takrat se spomnim na dom. Začnem jokati. Ko vesoljci to opazijo, me brž odpeljejo domov. Zbudim se. Knjiga leži na tleh. Zavem se, da tisto o Marsovcih ni bilo resnično.

Vida Meglič, 5.b

Ko je bil bratec star tri mesece, je morala mama v Ljubljano. Naročila mi je, kako naj delam, vendar me je bilo kljub temu strah in bala sem se, kako bom uredila otroka.

Mama je odšla že zelo zgodaj. Morala sem vstati. Čakala sem, kdaj se bo bratec zbudil. Medtem sem vse pripravila. Bratec se je zbudil. Previla sem ga in ga nahrnila. Nato sem mu skušala dopovedati, da mamice ni. Začel je jokati in še jaz z njim. Položila sem ga v posteljico in mu skozi solze pela, da je zaspal. Pripravila sem vse potrebno za kosilo. Nisem znala kuhati, zato sva z očkom skuhala s skupnimi močmi. Uspelo nama je, le krompir sva zažgala. Očka me je kljub temu pohvalil in vse pojedel in potem sem še sama mislila, da je dobro in bolj jedla. Takrat pa je

BAGAT

zajokal tudi mali bratec. Odšla sem ponj, ga spet previla in nahranila. Mislila sem samo na to, kdaj se bo vrnila mama. Znočilo se je že. Ko sem pripravljala večerjo, je pozvonilo. Bila je mami. Hitela sem ji pripovedovati, kaj vse sem delala. Stisnila me je k sebi in me objela.

Alijana Šimac, 5.b

Moja teta je veliko trpela v zadnji svetovni vojni. Doma je na Notranjskem. Tam so jih veliko pobili, odgnali v koncentracijska taborišča in požigali vasi. Doma je bila velika družina. Bilo je devet otrok. Eden je bil v partizanih, drugi pa so bili še doma. Leta 1942 so jim ubili očeta. Mučili so ga na vse načine in ga zverinsko ubili.

Oče je odšel s štirimi otroki po seno. Zajeli so jih Italijani. Očeta so zvezali z bičem, otroke pa so odpeljali za lovsko kočo, ki je bila oddaljena le dvajset korakov. Očeta so nato začeli mučiti. Živemu so populili nohte in mu v glavo zabili dolg žebelj, kakršne gozdarji uporabljajo za spenjanje hlodov. Otroci so ostali sami brez očeta.

Sandi Laussegger, 7.a

Bilo je leta 2000. Poslovil sem se od žene in otrok ter odšel v center za obrambo pred NLP. Odpeljal sem se. Ker je bila pot precej dolga, sem vključil računalnik in se z njim pogovarjal o šaljivih stvareh. Ko pa sem ga vprašal, kaj se bo danes zgodilo, mi je odgovoril, da bodo Zemljo napadli prebivalci tujega planeta. Pritisnil sem na plin, da bi čim prej prispel v komando in o tem obvestil pilote. Genter. Stekel sem po stopnicah in naročil Tomu, naj vse opozori na nevarnost, posebno pa še pilote, ki naj bodo vsak hip pripravljeni na vzlet. Poklicali so me k računalniku številka 18. Na zaslonu sem opazil čudno vozilo, ki se je bližalo z velikansko hitrostjo. Naročil sem pilotom, naj nemudoma vzletijo. Vzleteli so. Kmalu so se vrnili in poročali, da so uničili dve vozili in odbili napad. Pri napadu smo izgubili osem Galebov s posadko vred. Slutil se, da se je na Marsu in Mesecu zasedrlo več takih vozil. Moje domneve so bile pravilne, saj so se čez deset minut vrnili v veliko večjem številu. Galebe so sestrelili, sami pa niso imeli izgub. Skoraj jim je že uspelo zasesti vso Zemljo, ko jih je pričel dušiti naš onesnaženi zrak. Odpravili so se nazaj na svoj planet.

Dragan Maturič, 7.a

Današnji svet je svet, ki smo ga mi, ljudje, ustvarili s svojim znanjem in s svojo domišljijo. To je pravičen svet, pa tudi svet, na katerem se godijo grozne in krivične stvari. To so vojne. Marsikateri pesnik in pisatelj je napisal, da so vojne bič človeštva. In to je tudi res, kajti vojna je množičen umor nedolžnih ljudi zaradi posameznikov, ki si žele slave, kakor je bil npr. Hitler. Vsak dan prebiramo poročila o vojni na Cipru, o vojni na Bližnjem Vzhodu in še in še. Vsi obsojamo ljudi, ki zanetijo vojno, toda že kmalu pozabimo na ta pereči problem vsega človeštva. Zgražamo se in obsojamo dejanja vojakov nad nedolžnimi civilisti,

vendar nikoli niti ne pomislimo, da bi tem ljudem pomagali. Rače sedimo in gledamo televizijo, se zabavamo in niti ne pomislimo, kaj se godi na drugi strani zemeljske oble. Tam ljudje trepetajo pred bombami, se skrivajo v zakloniščih ter prosijo boga, da bi preživel. Radi bi živeli v miru, brez strahu, svobodno. Zatorej, žive naj vsi narodi, ki hrepene dočakat dan, ko bodo svobodni in živeli v miru in brez strahu pred grozodejstvi, ki jih prinaša vojna.

Janez Mohorko, 7.a

Zadnji dan pouka v I. polletju smo se dogovorili, da bomo šli najprizadevnejši planinci na vrh Storžiča.

Odpravili smo se pod Storžič. V naši skupini nas je bilo osem: Nataša, Breda, Amelija, Marko, Bojan, Mari, Dejan in pa jaz. V domu pod Storžičem smo se okrepčali in zaužili nekaj toplega. Potem sem vprašala: "Ali vi mislite danes na vrh ali ne?" Njihovi obrazi niso kazali nobene volje, da bi se povzpeli na vrh. Vzela sem vso potrebno opremo, si oprtala nahrbtnik ter odšla proti steni. Pot je bila ledena, zato sem se opirala na cepin. Za sboj sem zaslišala glas: "Dragi, počakaj, jaz grem s teboj!" Ko sem se ozrla, sem zagledala Natašo. Skupaj sva se vzpenjali. Ko sva bili že čisto pod vrhom, mi je pričelo zmanjkovati moči. Govorila sem si: "Še malo, moram, saj ni več tako daleč!" Še dva prestopa in že sva na vrhu. Nataša je s slabotnim glasom rekla: "Vrniva se, jaz ne morem več." Vzpodbujala sem jo. "Še malo, pogledj, kako lep je vrh Storžiča!" Kolena so se mi tresla, nisem našla oprijemov ne z roko ne z ного. Toda zmagali sva. Bila sem na vrhu in nekaj minut za menoj še Nataša. Skupaj sva zapeli: Oj Storžič je naše ...

Pot nazaj naju je vodila po Škarjevem robu. Sošolci nama niso verjeli, da sva bili res na vrhu. Prepričali sva jih šele s štampiljko.

Ta vzpon se mi je globoko vtisnil v spomin. Z Natašo sva dobri prijateljici in sva naredili že veliko skupnih tur in vzponov. Ko smo se vračali domov, smo zapeli: Mi smo mladi alpinisti ...

Drugo jutro smo se spet odpravili v gore, saj je v gorah najlepše.

Dragica Zrim, 7.a

Sam sem doma. Ha, kakšna svoboda! Kaj vse lahko počne človek, če je svoboden. Le kam bi se dal. Naenkrat skočim pokonci. "Aha, že vem," si rečem, nato pa stečem po stopnicah na podstrešje. Za nekim tramom imam skrite cigarete. Ko sem jih naposled le našel, sem pogumno prižgal. Ha, frajer pa tak! Vzamem še mamičino lasuljo, si jo primerno uredim in okrog vratu zavežem šal. Ko sem tako "užival", je v predsobi zazvonilo. Hitro sem snel lasuljo in šal z ogorkom vred vrgel v kot. Stečem po stopnicah navzdol in ves prestrašen odprem vrata. "A vi ste," se bolj grenko nasmehnem. Bil je poštar. Ko mi je dal časopis, sem zaprl vrata in prebral zadnje novice. Nato pa: "Moj ogorek na polici!" Kolikor mi dajo noge, stečem na podstrešje. V šalu je zevala velika smrdeča luknja. In kako je ta reč smrdela! Če ne bi bral novic, če ne bi prišel poštar, se to ne bi zgodilo. Vsega je kriv poštar! In sploh ...

Igor Rupar, 8.a

Rojstvo. Malo neboljeno dete se je rodilo kovaču. Kovaču, s trdimi, okornimi rokami, rokami, v katere so se zajedle brazde življenja. Po pravici povedano, se je kar bal, da ne bi s svojimi brezčutnimi rokami nerodno prijel svojega otroka.

Otrok je rasel, rasel, kovač pa se je staral. "Izbežno - tako kot vsakdo. Tudi bolan je bil. Počasi, toda zanesljivo, ga je bolezen uničevala. Marsikdaj so se v njem porajala vprašanja, kdo bo prevzel kovačnico, to trdo kovaško življenje. Sin? Morda? Tako rad ima svoj delovni prostor. Konje, ki jih bo treba ponovno podkovati, ogenj, ki plapola v kaminu, meh; vse, prav vse, je imel rad, kar je bilo v zvezi z delavnico. In sedaj, kmalu se bo moral posloviti od vsega tega. Ne, ne še sedaj, vsaj še malo naj se naužije tega težkega kovaškega življenja. Vsaj še malo!

Kmalu kovač ni mogel več tako krepko dvigovati kladiva kot nekoč in nekega dne je na njegovo mesto stopil sin. Tisti sin, tisto neboljeno dete, ki je zraslo v krepkega moža.

Oče je umrl, sin pa je dobil svojega otroka. Morda bo tudi on kdaj to, kar sta bila ded in oče. Morda, nič se ne ve!

Tako se odpira in zapira marsikatera življenjska knjiga. Nekje tako, nekje drugače, vendar pa se povsod konča s smrtjo. Tako daleč sta si življenje in smrt in hkrati tako blizu!

Igor Rupar, 8.a

Počasi se vzpenjam po stopnicah. Šolska torba je tako težka, da me kar upogiba. Danes se je pouk tako vlekel kot, kot ... oh kaj vem, kaj. Pa hvala bogu, da je že konec. Zasmem se.

Odprem vrata v predsobo. Torbo dam na polico, potem grem v kuhinjo. Kakšen direndaj v stanovanju. Ja, ampak danes se mi pa ne da pospravljati. Pogledam na uro. Dve. Pogledaj, pogledaj, kaj vidim. Majhno darilce. Poleg je listek. Na njem piše: "Za Alenko." Zame? Zopet mi potegne ustnice narazen. Odvežem zeleno pentljo, odstranim zelen papir, tudi škatlica je zelena. Odprem jo. Prstan. Kako je lep. Droben, zlat prstan z zelenim smaragdom. Nataknem si ga na prst, nato pa stečem na dvorišče.

Za trenutek se ustavim. Kam naj grem? Kam neki? Na mojo jaso. Stečem po poti do gozdička, preskočim potok, še trideset metrov. Na jasi sem. Danes se mi zdi veliko lepša. Povaljam se po mehki travi, kot zelena preproga je. Naslonim se na konolec in pogledam okrog sebe. Nič drugega ne vidim, kot visoke, zelene smreke in nizko, zeleno leskovje.

Da, svet je kot zelena pesem. Kamor pogledam - zeleno, zeleno, zeleno ...

Sonja

Pograbim torbo in stopam proti garderobi. V glavi se mi mota vse polno vprašanj, ki se prepletajo med seboj kot zavozljane nitke. Kaj mi je? Sedem na klop. Zadnja ura. Poleg mene sedi Marija in prebira Jano. Pridružim se ji in obračam liste. Tadaž zaslisiš: "Že spet lenarita? Koliko ur že nista telovadili?" Vedela sem, da je to prišlo iz Bojaninih ust. Zadnje čase se sploh tako čudno obnaša. "Veš, imam zdravniško potrdilo," sem ji prijazno odvrnila. "Tudi jaz sem opravičena," se oglasi Marija. "Kako se vsem hitro obesi nos, posebno še Natašil!" je spet jezikala Bojana. Nisem se mogla več premagovati. Bleknila sem: "Bojana, zakaj samo opravljaš? Kaj je tebi mar, če telovadim ali ne? Tudi to te ne briga, kako sem oblečena, s kom se družim in

kaj počnem! Vedi, da nisem tako neumna, da ne bi videla, kako z Ido tiščita glavi skupaj in se posmehujeta vsaki moji kretnji posebej." Nekaj je ugovarjala, tedaj pa se je oglasila Ida: "Kaj? Če mene tlačiš zravce? Tudi ti opravljaš! Kaj te briga, s kom se družim?" "Tako ne, kot tebe ne zame!" sem ji odvrnila zadirčno. Sprle smo se, Samo to vem, da sem listala Jano tako nervozno, da so listi začeli izpadati. Prepirl je bil grozen. Po konačni uri sem odšla domov. Kri mi je vrela, grlo me je peklo, glava bolela od same žalosti, razburjenja in jeze. Premišljevala sem: "Tudi jaz sem kriva. Tudi jaz nisem bila tiho. Zakaj sem napadla ravno Bojano in Ido?" Ponoči sem slabo spala. Pred oči mi je venomer stopala Ida. Ko sem prišla po praznikih v šolo, je nisem hotela pogledati. Bojani sem rekla: "Zivio!" toda Ido ničesar. Tako sem jezna nanjo! Ne ve, mogoče niti nesluti, kako to boli, srce peče. Počutim se krivo. To napako bi rada popravila, toda ne znam. Premalo imam moči, še manj poguma. Krivična sem in slabotna. Prepiram in sprem se, da pa bi potem spet navezala nitko prijateljstva, tega pa ne znam in ne zmorem.

Nataša Šavs, 8.a

Z ženo sva si na deželi zgradila hišo. Komaj smo se z našo Tatjanco preselili, že je kazalo, da bomo dobili soseda. Hiša je bila kaj kmalu zgrajena. Z novim sosedom sva se počasi spoprijateljila in kazalo je, da se bova razumela. Kmalu se je pojavil prvi prepirlček. Opazil sem, da sosed naganja svoje kokoši v svobodo - na naš vrt. Žena je začela godrnjati, jaz pa sem ji dejal, naj stvar prepusti meni, da jo bom uredil na miroljuben način.

Prišel je nov dan in sosedove kokoši so se zopet pasle na našem vrtu. Oprezal sem, kdaj bo na dvorišče pristopical sosed. In prišel je. Našo Tatjanco sem poslal na vrt s košarico lepih jajc v roki in ji naročil, naj odgovarja, kot sva se domenila. Zgodilo se je, kot sem pričakoval. Takoj, ko je sosed opazil Tatjanco s košarico v roki, jo je ogovoril: "Oooo! Punčka! Ali imate tudi pri vas kokoši?" "Ne!" je odgovorila. Sosed pa je nadaljeval: "Od kod pa imate potem tako lepa jajca?" "Ne vem," je rekla, "nihče ne ve, od kod prihaja vsak dan toliko lepih jajc pod naš balkon," je še dodala in odhitela naprej.

Od takrat dalje ni bilo na našem vrtu o sosedovih kokoših niti sledu več.

Jeni Ahačič, 8.b

Ati in mami sta se odpravljala na Bled. Bila sem zelo vesela, da bom sama doma. Ključ je zaškrtał v vratih in bila sem zaklenjena. Začela sem premišljevati, koliko je na svetu stvari, ki jih otroci ne smemo početi. Ne smemo piti alkoholnih pijač, ne smemo piti prave kave ... V glavo mi je šinila misel: "Kaj, če bi si skuhala pravo kavo?" Lonček z vodo sem pristavila na štedilnik. Potem sem dodala še kavo in sladkor, kakor to zmeraj stori mami. Vzela sem skodelico, si nalila kavo in pričela piti. "Saj niti ni tako slaba," sem si mislila. Pričela sem s pospravljanjem. Lotila sem se brisanja. V roke sem vzela skodelico. Malo nerodno sem jo prijela in bila je na tleh. Ostalo je samo še kup črepinj. Ker so bile črepinje nekoliko večje, sem vzela čevljarsko lepilo in jih pričela lepiti. Lepila sem kos za kosom in pri vsakem sem imela bolj načete živce. Manjkal mi je le še en majhen košček. Namazala sem ga z lepilom, potem pa sem skodelico malo bolj trdo prijela in pred mano so bile spet same črepinje. Spet sem začela lepiti. Spet kos za kosom. To pot

mi je uspelo. Ogledala sem si svojo zlepljenko. Saj se niti ni poznalo, da je zlepljena.

Kmalu sta se vrnila ati in mami. Tisti dan seveda nihče ni uganil, kaj sem storila. Zato pa je mami ugotovila čez dva dni, ko je nalivala kavo v skodelico. Pred nosom se ji je skodelica razletela v črepinje. Kar debelo je pogledala. Meni je šlo na smeh. In ves ta cirkus zaradi ene same skodelice!

Betka Košak, 8.b

Zvonec je zazvonil. Vneto sem brala vrstice, ki me niso zanimale. Le zakaj se moram toliko učiti? Debela slovnica se mi je zdela kot huda sovražnica, ki me bo spravila v nesrečo. Vstopila je učiteljica. Z mračnim pogledom je ošinila razred in si popravila temen koder, ki ji je silil na čelo. Vstali smo in prestrašeni gledali učiteljico, ki je sedla za široko mizo in nanjo položila knjige. "Sedite, otroci!" nam je dejala in se prijazno nasmehnila. Darja me je dregnila: "Pomagaš mi, če bom vprašana! Ali ti kaj znaš?" "To pa to, zdajle sem prvič odprla knjigo," sem ji odvrnila. Pogled se mi je ustavil na naši učiteljici, ki je poklicala: "Koprivnik!" Darja se je stresla in odšla pred tablo. Poravnala si je krilo in se ozirala po razredu. Sedeli sva v tretji klopi. "Le kako naj ji pomagam?" sem pomislila. "Za začetek mi naštej stavčne člene!" Tišina. "Povedek in predmet," je Darja tiho odgovorila. "Osebek," sem potihoma zaklicala. Darja je zmignila z rameni. Še enkrat sem ponovila. Učiteljičino oko se je zapičilo vame. "No, Maja, pridi še ti sem!" me je poklicala ter si popravila očala. Pred tablo sem ji zdrdrala: "Povedek, osebek, predmet, prislovna določila." Postavila nama je še nekaj vprašanj. Nič nisva znali. "No, kaj bo?" je učiteljica prekinila tišino. "V klop!" sem zaslišala in kakor senca odšla na svoje mesto. Učiteljica je vstala in pričela razlagati novo snov. Poglobila sem se v svoje misli, nisem videla sošolcev in ne učiteljice. Še ni minilo pet minut, ko sem že pozabila na nezadostno oceno in obe z Darjo sva se smejali vicu, ki ga je povedala.

Maja

Predel je. Hitro in natančno, brez besed. pajek. Pod njegovim loviščem je stal krožnik smrdečega mesa. pajek je bil velik, kosmat in črn.

Mreža je počasi dobivala svojo obliko. Glej! Tam še manjka nitka. In tale je prekratka. Tule bi lahko še nekaj popravil. Tako, zdaj je dobro. Past je nared, manjka samo še nekaj - muha. Lepa debela muha in ne preveč kosmata.

Nekaj je zabrenčalo. Muha. Majhna mušja lepotička je brenčala naokoli in se razgledovala. Glej! Glej! Tam je krožnik gnijočega mesa. Odbrzela je tja. Malo hrane pa lahko poskusi, čeprav hujša. Stoj! Tamle se nekaj sveti. Za centimeter se je umaknila. Poskusila bo samo grižljajček in nič več. Lepotička se je zagnala proti krožniku.

Hop! Iz kota se je oglasil pajkov smeh. Na nitkah njegove mreže je bingljala muha in se otepala v smrtnem boju. Trda vrv jo je davila okrog vratu. Črni kosmatinec se ji je počasi približal. Odvil jo je in jo odnesel.

Sprevod se je počasi bližal krožniku mesa. Na čelu je stopal starešina z nevesto pod roko - debelo, grdo pajkovo. Črni kosmatinec je stopil na prag svojega doma. Oči so se mu svetile. Na mizi je ležala muha - vsa razkosana in napol požrta. Okrog nje so se mastili pajki. Kosmatinec je zaljubljeno gledal svojo nevesto.

Kaj pa je tam? Veliko črno omelo se je približevalo gostišču. Pajki so se spustili v dir. Nato ni bilo nikogar več. Požrlo jih je omelo.

Marjeta Rotar, 8.b

Moj prijatelj Jaka je zelo korajžen, predrzen in seveda bahav. Spominjam se vrste njegovih predrznih pripetljajev. Jaz sem v primeri z njim prava ničla.

Šla sva mirno iz šole, ko Jaka naenkrat vznemirjen spregovori: "Imam idejo. Ko bova šla skozi tržnico, bom ukradel dve jajci in ju potem vrgel v glavo učitelju za matematiko, ki mi je danes primazal cvek. Ali ni to dobra zamisel, Boštjan?" Jaz pa ne bodi len, sem ga začel dražiti: "Kje pa upaš kaj takega storiti, saj vem, da si prava nevža." "No, bomo videli!" In res. Ko sva stopala mimo tržnice, se je Jaka neopazno približal prodajalcu in bliskovito ukradel dve jajci. Temu njegovemu "podvigu" se nisem prav nič čudil, ker sem dobro vedel, da bo to storil samo zato, da bo pokazal, da je korajžen. Ko je bila tržnica že za nama, je Jaka hladnokrvno rekel: "Tu bova počakala 'prfoksa' za matematiko. Pokazal je na bližnji grm. Nisva čakala dolgo. V trenutku je vrgel Jaka obe jajci v učitelja in ga zadel točno v očala. Učitelj je gledal okoli sebe, da bi našel krivca. Njegovo iskanje je bilo zaman in zato se je jezen napotil naprej. Občudoval sem pogum svojega sošolca, ki se je zadovoljno nasmehnil, brez besed pograbil torbo in stekel domov.

Potem sem še dostikrat kaj slišal o njegovem pogumu. Vendar je take korajže enkrat konec. V šoli so ga dobili, ko je na učiteljev stol stresal lepilo in bučike. Prešolali so ga. Jaka se je streznil. Iz pogumnega dečka je postal postaven fant, vendar ne več tako "pogumen", ampak včasih celo malo zagrenjen.

Boštjan Zadražnik, 8.b

Ozrl sem se naokrog. Zagledal sem streho starega, pozabljenega mlina. Odločil sem se, da ga obiščem.

Ves popraskan sem prišel pred stara vrata mlina. Korak mi je zastal, ko sem pred vrati zagledal v klopčič zvito kačo. Lasje so se mi naježili. Oddahnil sem se šele, ko se je kača skrila med visoke koprive. Stopil sem naprej. Zgrabil sem zarjavelo kljuko in hotel odpreti vrata. Za moje prizadevanje se niso zmanila. Obšel sem mlin. Pogled mi je obstal na odprtem oknu. Izpod bližnje amreke sem prinesel stari panj in ga postavil pred okno. Nenadoma so se iz panja vsule ose. Občutil sem nekaj krepkih pikov. Pognal sem se skozi okno in z glavo treščil ob tram. Ko sem opazil mlinske kamne, sem za trenutek pozabil na bolečine. Z veliko poguma sem se spustil v notranjost.

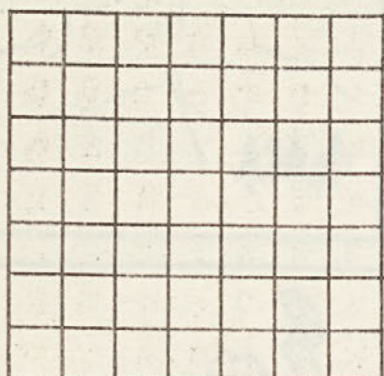
Nenadoma sem obstal. Prisluhnil sem glasovom: "Škrt!" Ves preplašen sem zavpil: "Mir!" Toda oglasilo se je še glasneje. "Grožno!" sem kriknil in se obrnil proti stopnicam. A še bolj grožno je bilo, ko se mi je malo strašilo med begom po stopnicah zaletelo v noge. Po vseh štirih sem se pognal proti vrhu stopnic. Skočil sem skozi okno. Ves preplašen sem položil roko na prsi, da sem ugotovil, če mi srce sploh še bije. "Čimprej od tod!" sem si zaželel in brcnil ob nekakšno kepo, pokrito z listjem. "Aui Ti bi se pa lahko umaknil!" sem siknil skozi zobe in se prijel za nogo. Brcnil sem namreč ob ježa.

Strah v kosteh, jež, ose in tram, vse to mi je ostalo v spominu na začarani mlin.

Slavko Dovžan, 8.c

Z A R A Z V E D R I L O

O	V	R	B	A	R	N
E	Č			A	D	J
						J

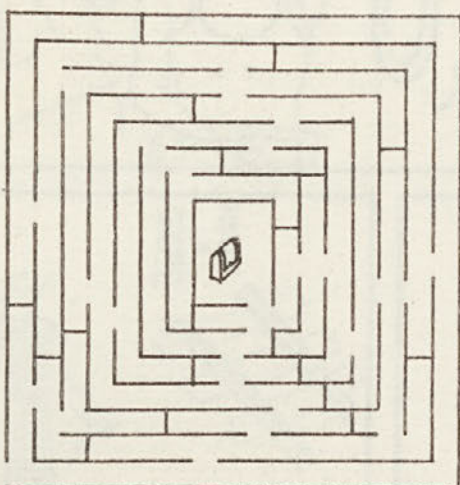
S	R		R	H	I	J	E
A		S	D	O	G	M	O

G	A		A		T	O	
M		A	C	A	E	T	A

	K	E	A	S
S	A	I	O	Č

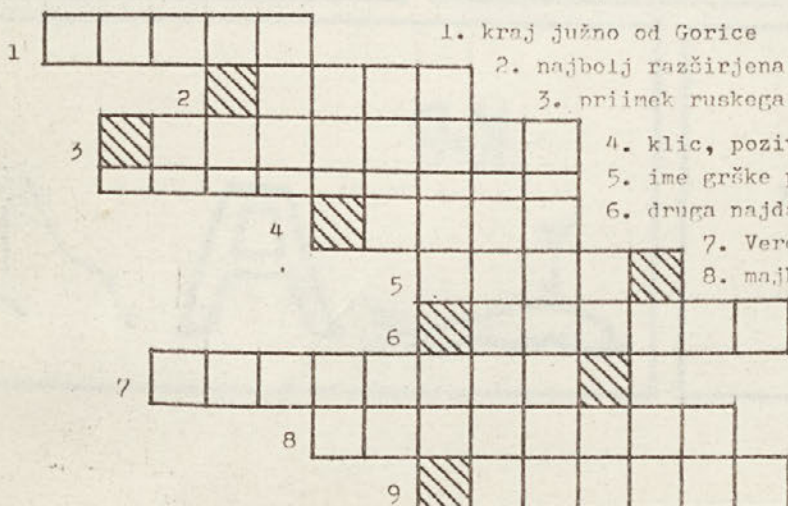
V kvadrat vstavi like tako, da boš dobil besedilo Prešernove pesmi!

Darinka Torkar, 8.c

Poišči pot, po kateri bo učenec prišel do svoje torbe!

Boštjan Patarič, 8.c

1. kraj južno od Gorice
2. najbolj razširjena tekočina
3. priimek ruskega skladatelja
4. klic, poziv
5. ime grške pevke Moscuri
6. druga najdalja reka v SFRJ
7. Verdijeva opera
8. majhna košara
9. majhen lonec

Rešitev: jugoslovanski Nobelov nagrajenec.

Majda Hladnik, 8.c

Depo
908TRŽIČ
MI
1975

373.3(497.4 Tržie)

4002383

KNJIZNICA TRŽIČ

COBISS

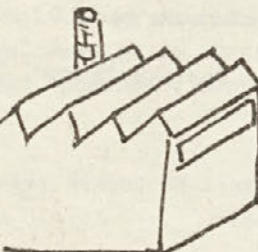
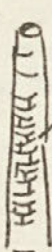
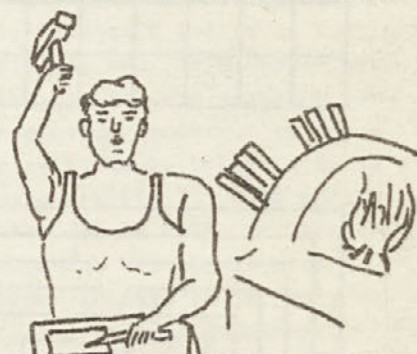
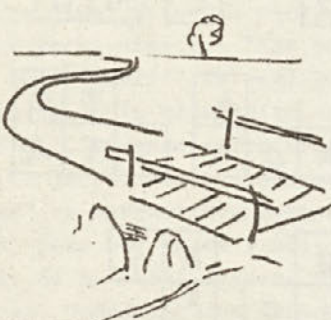

A=0

R

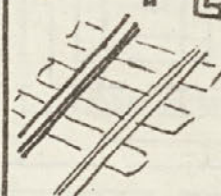
S

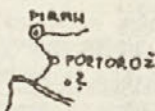
11

I=E

111

K=P

A

